

Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde

Pedagógiai Program

Módosított változat

2025.

Adaptálta :Vercz Kálmánné

Aktualizálta: Rendné Pocsai Izabella főigazgató és a

Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete

Jóváhagyta: Kulcs Község Önkormányzat Képviselő Testülete

Intézmény neve: **Kulcsi Százholdas Pagony
Óvoda és Bölcsőde**

Szabályzat típusa: **Pedagógiai Program**

Intézmény székhelye, címe: 2458 Kulcs, Óvoda utca 1.

Intézmény bölcsődei
telephelye, címe: 2458 Kulcs, Óvoda utca 2.

Intézmény OM-azonosítója: 029934

Intézmény fenntartója: Kulcs Község Önkormányzata

Intézmény főigazgató: Rendné Pocsai Izabella

Intézményigazgató-helyettes: Pukli Szilvia

Bölcsőde tagintézmény-
igazgató: Holl Tamásné

PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓS ELŐLAP

Intézmény OM - azonosítója: 029934	Készítette a nevelőtestület: Főigazgató Ph
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások	
A pedagógiai programot a/2025.határozatszámom a nevelőtestület elfogadta: nevelőtestület nevében	az óvoda szakmai munkaközössége nevében szakmai véleményt nyilvánított szakmai munkaközösség -vezető
pedagógiai programot a fenntartó a/2025 határozatszámom jóváhagyta Jobb Gyula Polgármester	
A pedagógiai program módosításának tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak a szülői közösség képviselőjében	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: www.kulcsiovoda.hu	Érvényes: A kihirdetés napjától 2025..... visszavonásig
Verziószám:/2025. (ahányadik módosítása a programnak)	Iktatószám: Készült:eredeti példány

Tartalomjegyzék

PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓS ELŐLAP	3
A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE.....	9
Bevezetés.....	11
AZ ÓVODA JÖVŐKÉPE (pedagógiai alapelveink).....	11
INTÉZMÉNYÜNK JELLEMZŐ ADATAI	13
AZ ÓVODA BEMUTATÁSA	14
A. Külső környezet	14
B. Az intézmény személyi feltételei	15
C. Az óvoda tárgyi feltételei.....	17
ÓVODAKÉP	18
GYERMEKKÉP	19
PEDAGÓGUSKÉP	20
A TEVÉKENYSÉGGÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI:	22
A nevelési céljaink:	22
Az óvodai nevelés általános feladatai:	23
1.,Az egészséges életmód alakítása.....	23
2., Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása.....	24
3., Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	25
A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében:	26
A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében	27
<i>A nevelő hatás belső - a tevékenység tartalmából eredő- feltételei</i>	<i>27</i>
A képességek szerepe a nevelési cél elérésében	29
A tudatos fejlesztés feltételei	31
Az objektív (külső) feltételek,	31
A tudatos fejlesztés szubjektív feltételei:.....	31
Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése.....	31
Az óvodapedagógus modell-szerepe.....	32
Az óvónő és a dajka együttműködése	32
Pedagógiai asszisztens és az óvodapedagógus együttműködése	33
A fejlesztés módszerei és keretei	34

A fejlesztés módszerei:	34
A fejlesztés keretei:	34
INKLÚZIÓ, INTEGRÁCIÓ	35
Az óvoda feladatai az integrált nevelés, a gyermekek differenciált fejlesztése,	35
beilleszkedésük segítése érdekében:	35
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK:	36
A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉRE VONATKOZÓ ALAPELVEK ÉS CÉLOK:	37
BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	40
Hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekek nevelése	41
Feladatok az szociális hátrányok enyhítésére:	43
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányának enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása	44
TEHETSÉGGONDOZÁS	45
DIFFERENCIÁLT FEJLESZTÉS ELVEI	47
KÜLÖNLEGES ELLÁTÁST IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	48
Az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermek ellátása az óvodában	48
Az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek ellátási folyamata az intézményben:	49
A fokozott kockázatú allergiás gyermek ellátása az óvodában	53
ÓVODAI SZOCIÁLIS SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	54
A GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	55
SPECIÁLIS FELADATOK AZ ÓVODÁBAN	57
A hazájukat elhagyni kényszerülő családok integrációja	57
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI	58
1. Játék és tanulási tevékenység	59
Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:	61
A tanulás lehetséges formái az óvodában:	61
Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:	63
2. Társas, közösségi tevékenység	63
Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:	65
3. Munkatevékenység	65
Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:	67

4. Szabadidős tevékenység.....	68
Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:	69
A KOMPLEX TEVÉKENYSÉGEK RENDSZERE:	69
1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex tevékenységek.....	69
1.1. Anyanyelvi nevelés	69
2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex tevékenységek.....	72
2.1. A külső világ tevékeny megismerése	72
2.1.1. Természet-társadalom-ember.....	72
2.1.2. Matematikai tapasztalatok.....	75
2.2. Művészeti nevelés	78
2.2.1. Verselés, mesélés	79
2.2.2. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - Vizuális tevékenységek.....	80
2.2.3. Ének-zene, népi játék, tánc	81
3. Mozgás – Mindennapos mozgás	82
A NEVELÉS TERVEZÉSE.....	86
DOKUMENTÁCIÓNK, TERVEZŐ MUNKÁNK	87
Az intézmény szakmai dokumentációs rendszerének felépítése:.....	87
Csoportnaplónk – tervező munkánk:	89
A gyermekek egyéni fejlődési naplója.....	90
Felvételi és mulasztási napló.....	91
Az óvodapedagógusok feladatai a tervezési munka során	91
A PEDAGÓGIAI MUNKA ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE.....	92
A helyi nevelési program értékelése	92
INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELÉS, EREDMÉNYESSÉG:.....	93
A NEVELÉS IDŐKERETEI	97
Napirend.....	98
A napirend általános időkeretei 11 órás óvodai nyitva tartás esetén (6 – 17 h)	98
Pedagógiai Programunk ajánlott napirendje:.....	99
Hetirend:.....	99
A hetirend általános tartalma és maximális időkeretei:	100
A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	101

AZ ÓVODA KÜLSŐ PARTNERKAPCSOLATAI	103
Kulcs község Önkormányzatával (mint fenntartóval).....	104
A családdal, a szülőkkel való kapcsolattartás	104
A kialakult kapcsolattartás formái:	104
Kapcsolatunk az iskolával:	105
Közművelődési intézményekkel:	106
Gyermekorvossal, védőnővel, fogorvossal.....	106
Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálattal:.....	106
Pedagógiai Szolgáltató Intézettel:	106
Pedagógiai Oktatási Központokkal (POK)	107
Nevelési Tanácsadóval	107
Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottságával -Székesfehérvár:.....	107
Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Országos Hatáskörű Szakértői Bizottsága	107
AZ ÓVODA ÜNNEPEI, RENDEZVÉNYEI	108
Népi szokásokon alapuló, hagyományos ünnepek.....	109
A gyermekélet hagyományos ünnepei	110
Nemzeti ünnepeink	110
Zöld ünnepek, jeles napok.....	111
Egyéb rendezvények.....	111
BOLDOG ÓVODA PROGRAM	112
Legitimációs záradék	115
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK.....	117
MELLÉKLETEK.....	118
1.sz. MELLÉKLET- A	119
JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről	119
2.sz. MELLÉKLET:	121
KULCSI SZÁZHOLDAS PAGONY ÓVODA ÉS BÖLCSSŐDE	121
Egészségfejlesztési program.....	121
1. BEVEZETÉS	121
A teljes körű egészségfejlesztés célja	121
Testi és lelki egészség	122

Alapelvek, célok.....	122
2. Hagyományaink:.....	122
Humán erőforrások:	123
Az egészségnevelést segítő külső szakemberek.....	123
Tárgyi feltételek:.....	123
2. A KÖRNYEZETI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, CÉLOK HOSSZÚ TÁVÚ CÉLJAINK..	124
Rendszerszemléletre nevelés elve	124
Természet és társadalom harmóniájának elve.....	124
Fenntarthatóság elve.....	124
Testi- lelki egészség elve.....	124
Társas készségek fejlesztésének elve (tolerancia és segítő életmód)	124
Foglalkozásközi integráció elve	124
RÖVID TÁVÚ CÉLJAINK.....	125
3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS FELADATATAI	125
I. Szomatikus egészségfejlesztési feladatok	125
Személyi higiénia fejlesztése:	125
Környezeti higiénia fejlesztése	126
Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása	127
A betegségek megelőzésére nevelés.....	128
A mindennapi mozgás megvalósítása	128
Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás	129
II. Pszichohigiénés egészségfejlesztés	131
Egészséges életvezetés.....	131
Stressz-elhárítás	132
Egészségre káros szokások mellőzése	134
Érzelmi nevelés.....	135
III. Szociohigiénés egészségfejlesztés	135
Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés	136
Egészségpropaganda	136
4. RENDSZERES EGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLATOK, SZŰRÉSEK	136
Legitimációs záradék	137

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

§

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Módr.1.) által megállapított 1. mellékletének rendelkezéseit első alkalommal a 2025/2026. nevelési évben kell alkalmazni.
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023.(VIII.30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi. LII .törvény végrehajtásáról
- 402/2023.(VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról
- 403/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2008. évi XXXI. törvény az esélyegyenlőség érvényesítésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1998.évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 15/1998.(IV.30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII.22.) kormányrendelet a pedagógus – továbbképzésről, a pedagógus – szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/2013. (II.26. EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 26/1997.(IX.3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Benyújtója: Rendné Pocsai Izabella

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

A nevelés és fejlesztés **magyar nyelven** folyik.

Mottó

„Az ember születésétől a világ
Birtokbavételére és az élet
Gazdagítására beállított lény.”

Lückert

Bevezetés

„Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.” /ONAP /

A mi feladatunk az, hogy minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítsunk. Az egyéni bánásmód elvét alkalmazva csökkentjük a meglévő hátrányokat, nem adunk helyt semmiféle előítéletnek.

A rendszerváltás, a tudományos-technikai forradalom, a gyors műszaki fejlődés korában az „ideális embereszmény” személyiségjegyei is megváltoztak. Az évezredes humanista értékrendben elismert személyiség (becsületes, áldozatkész, család- és hazaszerető, felelősségtudó, hagyománytisztelő és –ápoló állampolgár) már kevés korunk követelményeihez. A modern társadalomban való boldoguláshoz már tolerancia, szociális érzékenység, szolidaritás, kreativitás, vállalkozó kedv, versenyszellem, problémamegoldó készség és a társadalmi normákhoz való kritikai viszony is szükséges.

AZ ÓVODA JÖVŐKÉPE (pedagógiai alapelveink)

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet Bevezető részében megfogalmazott alapelvekre kell építeni saját alapelveinket:

„ Az óvodai nevelés **pedagógiai alapelveinek** meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a) a gyermeket – mint fejlődő személyiséget- szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia,- az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával -, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, és
- d) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait, tevékenységen keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések.

Az óvoda elkészíti pedagógiai programját, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

2. Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni

- a) a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez;
- b) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Bölcsődei programunk szervesen kíván kapcsolódni óvodai programunkhoz. A nevelési célok, a nevelés alapelvei, a tevékenységi formák hasonlóak, figyelembe véve az életkori sajátosságokat. A fő tevékenységi területek ugyanazok, de más hangsúlyt kapnak.

A bölcsődei nevelők az óvodáéval egyező nevelési elképzeléseket és értékeket kívánják közvetíteni, ezzel is megkönnyítve, hogy az óvodába lépés zökkenőmentes legyen.

A bölcsőde, mint a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését végző intézmény.

Azoknak a 20 hetesnél idősebb, 3 éven aluli gyerekeknek a nevelését – gondozását vállaljuk, akiknek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátásukat, illetve szociális vagy egyéb ok miatt szükséges az intézményi gondozásuk.

INTÉZMÉNYÜNK JELLEMZŐ ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése: Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde

Székhely címe: 2458. Kulcs, Óvoda utca 1.

Bölcsődei telephely: 2458 Kulcs, Óvoda utca 2.

Tel.mobil: 06/70/639-0162

Tel.: 06/25/251-835

Fenntartója Kulcs község Önkormányzata

Jogállása: Költségvetési szerv, önálló jogi személy, részben önálló gazdálkodó

Típusa: Közös igazgatású közoktatási intézmény óvodai, bölcsődei feladatok ellátására

Felvehető maximális gyermeklétszám:	óvodában	125 fő
	bölcsődében	26 fő

Alaptevékenysége:

- Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
- sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátásának szakmai feladatai
- óvodai nevelés ellátás működtetési feladatai
- gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
- munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
- gyermekek napközbeni ellátása családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet vagy alternatív napközbeni ellátás útján
- gyermekek bölcsődében és minibölcsődében történő ellátása
- gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében
- munkahelyi étkeztetés gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben
- intézményen kívüli gyermekétkeztetés
- helyi, térségi közösségi tér biztosítása, működtetése

Az intézmény képviselője: Intézmény-főigazgató

AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

A. Külső környezet

Kulcs több mint 3500 fő állandó lakosú kisközség Dunaújvárostól 15 km-re a Duna mellett. Lakóinak zöme Dunaújvárosban dolgozik. 1994-ben lett önálló település, akkor vált le a szomszédos Rácalmásról. Önállóként fiatal, gyorsan fejlődő, a fiatal családok körében népszerű település. A gyermeklétszám egyre nő, a település lakói már nagyrészt fiatalok. Óvodánkat a rácalmási óvoda tagintézményeként 1979-ben egy csoportra tervezték, a kulcsi általános iskola alagsorában, de az évek során a lakosság kérésére a gyermeklétszám emelkedése miatt az ebédlőből csoportszobát kialakítva az óvoda 25-ről 45 férőhelyesre módosult. 2002-ben szükségessé vált a harmadik csoport kialakítása, mely előbb félnapos csoportként még a régi épület melletti faházban üzemelt. A 2003/2004-ben 64 főnyi gyermeklétszám 84 főssé lett. Az óvoda 2004 szeptemberétől új 3 csoportos óvodaépületben kezdte a tanévet, ahol megoldódott a szűkös hely problémája is. Új óvodánk a Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda nevet kapta, melyben három csoport; nevünkhöz méltóan Micimackó, Nyuszi és Tigris csoport működött. Mire megnyitottunk, már kezdett körvonalazódni a jelenlegi helyzet, miszerint alig nyitottunk meg, már itt is szűken voltunk. A 75 főssé bővült óvodában az átlag létszámunk 80-85 fő között mozgott a közeli Dunaújvárosból kiköltözők emelkedő létszáma miatt és a Kulcson tapasztalható újítások, lelkes kezdeményezések, a társadalmi élet és a falu egyre inkább érzékelhető fejlődése miatt. A faluban bölcsőde nem volt, így a gyerekeket év közben is hozták harmadik évük betöltésekor. Hamarosan azonban már 30-32 főssé bővült csoportokat kellett indítanunk, a gyermeklétszám 2008/2009-re 97 főre duzzadt, így szükségesé vált az intézmény bővítése. Mivel az édesanyák támogatott gyermeknevelési ideje (GYED, GYES) lerövidült, előbb kénytelenek munkába állni a család megélhetése érdekében. A bővítésnél tehát bölcsőde kialakítására is kellett gondolni. 2009 szeptemberére, plusz két új csoport lett kialakítva – egy óvodás és egy bölcsődés csoport. Így működött az intézmény négy óvodás és egy bölcsődei csoporttal egészen 2023. augusztus 31-ig. 120 óvodás és 14 bölcsődés gyermek szakszerű ellátását oldotta meg. Új csoportjaink a Füles és Zsebibaba (bölcsi) neveket kapták.

A 2022/2023-as nevelési évben már ismét 30 főssé bővült óvodai csoportokkal üzemelt az óvodai rész, és a bölcsődei csoport is kevésnek bizonyult. Ezért 2022/2023-as nevelési évben elkezdődött az új bölcsődei telephely felépítése 2 bölcsődés csoport számára a szomszéd telken. Ezzel egy időben – ideiglenesen, 1 nevelési évre - engedélyt kértünk az óvodai tornaszoba csoportszobává alakításával egy 5. óvodás csoport létrehozására, mert a gyermeklétszám indokoltá tette. A 2023/2024-es nevelési évtől így már 5 óvodai csoportja lett intézményünknek (Nyuszi, Füles, Micimackó, Tigris és Malacka). Jelenleg 125 (esetlegesen önkormányzati engedéllyel + 25 fő) óvodás korú gyermek befogadására alkalmas intézményünk.

Az új bölcsőde épülete elkészült, és 2024. szeptemberétől immár 2 bölcsődei csoporttal külön telephelyen működik. Az új bölcsőde 26 fő bölcsődés korú gyermek fogadására alkalmas.

A helyi általános iskola kiemelt feladatként kezeli (mint ahogy mi is) a környezetismeret-környezetvédelem témakört. Az előkészítést, az alapokat így már az óvodában megismerhetik a

gyerekek, amire a tanító nének már építhetnek. Egyébként is egyre jobb az együttműködés a két intézmény között, amit tudatosan fejlesztünk tovább. A sok közös program megkönnyíti az óvoda-iskola átmenetet is.

Óvodánkban melegítőkonyha van, ahova zárt ételszállító dobozban vállalkozó szállítja az ételmet naponta kétszer, így biztosított a frissesség, a kellő hőfok és a higiénia. Az intézményben a gyermekélelmezés a HACCP-program szerint működik.

B. Az intézmény személyi feltételei

az óvoda személyi feltételei 2025 szeptembertől

fokozatok	pedagógusok 11 fő			NOKS dolgozók: 9 fő	egyéb alkalm. 2,5 fő
	szakközép. isk.végzettek : 2fő	főiskolát végzettek: 9 fő		dajka: 5 fő	konyhás:1 fő
		szakvizsgáva I 4 fő	nincs szakvizsga a 5 fő	pedagógiai asszisztens: 1 fő	kisegítő alkalmazott: 1 fő
ped. I.	0 fő	1 fő fejlesztő ped.	3 fő	gyógypedagógiai asszisztens: 1 fő	udvaros/karbantartó: 1 fő, fél állásban, heti 20 órában
ped.II.	2 fő	2 fő közoktatás vez. (1fő) fejlesztő ped.(1fő)	2 fő	óvoda titkár:1fő	
mester ped.	0 fő	1 fő tehetség gondozó	0 fő	gondozó,takarító: 1 fő	

Óvodánk alkalmazottainak száma 23 fő. 1fő intézmény főigazgató közoktatás vezetői szakvizsgával, 10 szakképzett óvodapedagógus, abból 2 fő fejlesztő pedagógusi szakvizsgával, 1 fő

tehetséggondozó szakvizsgával rendelkezik. 1 pedagógiai asszisztens, 1 gyógypedagógiai asszisztens, 1 óvodatitkár, 5 szakképzett dajka, 1 konyhás, és 1 fő gondozó-takarító, és 2025. szeptemberétől 1 fő udvaros/karbantartó heti 20 órában dolgozik nálunk. A gyermekek nagy létszáma miatt az önkormányzat 1 fő kisegítőt is alkalmaz az óvodában.

Bölcsőde személyi feltételei 2025.szeptembertől

kisgyermek nevelők: 5 fő			bölcsődei dajka: 2 fő	egyéb alkalmazott
felsőfokú végzettséggel	főiskolát végzi	középfokú végzettséggel	2 fő szakképzett	konyhás: 1 fő
1 fő Ped.I.	0 fő	4 fő		kisegítő alkalmazott:

A beszédhibás gyermekek beszédjavító fejlesztését és diszlexia prevencióját a Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dunaújvárosi Tagintézménye látja el 1 fő utazó logopédussal. Ugyan ez a partner intézményünk utazó gyógytornász biztosításával segíti azon gyermekek mozgásfejlesztését, akik gyermekorvosi szűrővizsgálaton esnek át, és akiknek lúdtalp vagy gerinc problémák miatt szükséges a rendszeres gyógytorna.

A sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek gyógypedagógiai fejlesztéséhez minden nevelési évben megbízási szerződéssel, vagy egyéni vállalkozói szerződéssel foglalkoztatjuk a megyei és országos illetőségű Szakértői Bizottságok által előírt gyógypedagógusokat (SNI) és fejlesztő pedagógusokat (BTMN) a szakvéleményekben előírt óraszámokban. (Pl. szurdopedagógus, konduktor, autizmus spektrum szakos gyógypedagógus, TSMT terapeuta..stb.)

Abban az esetben, ha az óvodába a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei érkeznek, lehetőséget kell teremtenünk ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az intézmény teljes a nyitvatartási ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban nyitástól zárásig óvodapedagógus, a bölcsődében kisgyermek nevelő foglalkozik. A heti, és napi nyitva tartást évente az igényektől függően a fenntartó Önkormányzat határozza meg. A dajkák váltóműszakban dolgoznak, így tízóraiásnál már minden csoportban számíthatunk segítségükre, s ha szükséges, a tevékenységeknél is van lehetőség tevékeny segítségükre (pl. kézműves tevékenykedtetés). Természetesen mi is segítünk nekik (pl. udvarrendezés, csoportrendezés, stb.), ez a gyermekek munkára nevelését is segíti, melyet kedvvel, lelkesen végeznek a legkisebbek is. Az étkeztetésben vagy a dajka munkában bármelyikük hiányzása esetén szakképzett helyetttest állíthatunk a hiányzó helyett. Nyitástól és zárásig 1 óvónővel gyülekeznek a gyerekek, a többi csoport délelőtti óvónőjének megérkezéséig illetve a délutánosok

munkaidejének végeztével. A köztes időben saját csoportjukban vannak. Programunk szerint a kooperáció és kommunikáció fejlesztésének elősegítéséért minél többször biztosítjuk az átjárhatóságot a csoportok között, hisz a szocializáció, a társadalmi érintkezés alapjai ebben a korban alakulnak a legkönnyebben. Óvodapedagógusaink csúsztatott munkarendben dolgoznak a pedagógiai hatékonyság biztosítása érdekében, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi 2 óra átfedési idővel.

A falu gyors fejlődése miatt még mindig sok a városból kiköltözők száma. A nyár végéig kiköltözők általában augusztusban iratkoznak be, ez minden évben plusz 5-6 főt jelent.

C. Az óvoda tárgyi feltételei

A „*régi óvoda*”, az iskola 40 éves épületében 23 évig működött. Az épület jól karbantartott, szinten tartó javítások / állagmegőrzés / minden évben voltak. Az udvar tágas volt, akadt árnyékos, napos hely is bőven, óvodakert kialakítására is volt lehetőség, ahol saját gyümölcsaink és zöldségeink termettek. Játékaink - bár állandó karbantartást igényeltek – a gyermekek számára változatos játék-, ill. sporttevékenységre inspirálóak voltak. Az udvaron új emeletes babakáz épült pályázati pénzből a szülők és az Önkormányzat segítségével. A csoportszobákat a „Gabi” óvodai bútorcsalád színes, korszerű, szemléltető eszközök tárolására, játékok esztétikus elhelyezésére alkalmas elemeiből rendeztük be. Szakmai felszerelésünk, nevelő-oktató munkát segítő szemléltető eszközeink, a csoportszobák játékainak összetétele mennyisége óvónőink folyamatos munkája, javíthatása, s a fenntartó gyermekbarát hozzáállása folytán jónak volt mondható. A mozgáshoz Greiswald tornaszekrény és az a lehetőség segítette munkánkat, hogy a közös épület előnyeként az iskola tágas, bordásfallal, mászókötéllal, kosárpálánkkal felszerelt tornaszobáját és sportpályáját mi is használhattuk /előzetes időpont-egyeztetéssel/.

Az *új épület* már saját tornaszobával rendelkezik. A gyerekek által használt eszközök közül, amit lehetett, elkészítettünk /babzsákok, szalagok, kör- kötél, csuklószalag, stb. /, sokat az óvodabál vagy a karácsony előtti gálák bevételeiből vettünk / labdák, mászókötél, kötél létrák, gyűrűk, kötélhinta/, vannak hullahopp karikák, eszközeinket folyamatosan szükség szerint bővítjük. Igyekszünk folyamatosan pályázati lehetőségeket felkutatni, hogy így is hozzájárulhassunk az új óvoda berendezéséhez. Itt már vannak raktárhelyiségek, öltöző a felnőtteknek, udvari játék- és eszköz-tároló kisházak. Az óvoda új épületébe a régi bútorokkal érkezünk, de azóta mindent kicseréltük korszerű és modern berendezésekre. Sokat segítettek a szülők is a költöztetésnél, berendezésnél is. Azóta az udvarunk megújult,(egy sikeres óvodabál eredményeként és a fenntartó hozzájárulásával) korszerű mozgásfejlesztést segítő játékelemekkel bővült. Minden csoport új, modern fektetőket és fektető tároló szekrényeket kapott,a régi asztalok és székek cseréje is befejeződött az Önkormányzat által biztosított költségvetési keretből. Amíg lehetőségünk volt, minden nevelési évben a szokásos papírgyűjtési akciókból befolyt összegeket az óvoda udvari, mobilizálható játékeszközeinek bővítésére fordítottuk. (Mobil focikapu, lengő tenisz, kosárlabda palánk, stb.) Az óvoda informatikai fejlesztése is folyamatos. Megnőttek az elültetett fák, bokrok, így gyarapodik az árnyékos területek nagysága. Kiépítettük az öntöző

rendszert is a „rég” játszó udvaron. Mindezek mellett az új bölcsődei épület építéséhez földterületet is vásárolt a fenntartó, mindezt olyannyira előrelátóan, hogy az óvoda udvar is bővíthet. A jövő feladata azt a területet a jelenlegihez csatolni és benépesíteni játszótéri elemekkel. A jelenlegi „rég” kis bölcsőde udvart pedig átalakítottuk Óvikertté (nyertes pályázat segítségével), ahol a környezeti nevelés, a fenntarthatóságra nevelés, tevékenység központú pedagógiai gyakorlatát szeretnénk megvalósítani.

Bölcsődénk jelenleg is jól felszerelt, a kor követelményeinek és az aktuális előírásoknak megfelelő berendezéssel és eszközökkel. Az új épület és a játszó udvar, a modern külső mellé, további berendezési tárgyakat, bútorokat, eszközöket kapott. A 2024-es szeptemberi nevelési évet, a bölcsőde tárgyi eszközökkel teljesen felszerelten kezdhette meg az új épületben.

ÓVODAKÉP

Pedagógiai Programunkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram iránymutatása, szellemisége, cél- és feladatrendszere alapján készítettük.

Nevelőtestületünk több programot tanulmányozott a sokféle programból, mire a leginkább „ránk szabott”, nevelési elveinkkel s több éves gyakorlatunkból leszűrt pozitív tapasztalatainkkal egyező nevelési programot sikerült kiválasztani.

Célunk, hogy gyermekeink jó alapot kapjanak ahhoz, hogy korunk elismert személyiségjegyei kialakulhassanak benne, s az iskola is építhessen meglévő ismereteikre. Ezért választottuk a **tevékenységközpontú óvodai nevelési program adaptálását**, mivel a feltételek nagy része adott, és gyermekeinknek tetszenek az új **komplex, tevékenykedtető** programok. A csoportokon belül a családi neveléshez közelítve érzelmi biztonságban szeretnénk megadni óvodásainknak és bölcsődéseinknek azt a pluszt, mely elősegíti fejlődésüket. Végző soron a társadalomban való helytállásuk alapjai dr. Gáspár László pedagógiai rendszerére épült nevelés- és gyermekközpontú, tevékenységeken keresztül, és a tevékenységek által történő nevelés hatására alakulnak ki.

Helyi programunkat Fábán Katalin: „Tevékenységek központú óvodai nevelési program”-jának adaptálásával készítettük el, majd harmadik csoportunk kialakításakor kisebb módosításokkal szűletett jelen programunk.

Nevelési programunk naprakésszé tétele, többszöri felülvizsgálata rendszeresen szükséges. Legutóbb a bölcsőde bővítése és az 5. óvodai csoport indítása miatt a 2023/2024-es nevelési évben. Majd az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának újabb változása miatt ismét időszzerűvé vált programunk felülvizsgálata, melyet elfogadása után a 2025/2026-os nevelési évtől alkalmazzunk.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiség fejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében **gondoskodik:**

- ✓ a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- ✓ az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- ✓ a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkorspecifikus alakításáról;
- ✓ a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, *különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról;*
- ✓ e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

GYERMEKKÉP

Elfogadjuk az Országos Alapprogram által meghatározott elvet, miszerint minden gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások- beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (eltérő életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségleteik vannak.

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik jól érzik magukat társaik és nevelőik körében. Fontosnak tartjuk, hogy siker orientáltak legyenek, környezetükben jól eligazodjanak, problémájukra saját megoldást találjanak és jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkezzenek.

Gyermekeink között egyaránt található ingerszegény, csonka családból származó, nehezen nevelhető, hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, illetve kiváló képességű, jó családi háttérrel rendelkező, értelmiségi családból származó gyermek is. Megkülönböztetés nélkül minden gyermeknek (nemtől, fajtól, hovatartozástól, vallástól, szociális körülményektől függetlenül) biztosítjuk az esélyegyenlőséget és az előítélet-mentességet. Az óvodai nevelés gyerekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek.

Azt szeretnénk, hogy választékosan használják anyanyelvüket, gondolataikat világosan fejezzék ki, nyílt, barátságos, érdeklődő és érzelm teli iskolásokká váljanak.

Személyiségének szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodában és a bölcsődében a nevelést – gondozást mindenben ehhez igazítjuk.

PEDAGÓGUSKÉP

Az igényes óvodapedagógus képes elemezni munkáját, tudja, hogy mit miért és hogyan csinál. Nem elégszik meg a puszta rutinnal, azzal, hogy „így szoktam, szoktuk, ez korábban már bevált”.

„A reflexióra, azaz megfigyelésre, elemzésre és értékelésre való képesség a pedagógiai professzió alapköve.” (Hunya Márta)

Programunk sikeres megvalósítása olyan pedagógust feltételez, aki kreatív, folyamatosan megújulni képes, a nemzeti és emberi értékeket pozitívan közvetíti, együttműködő, kísérletező, toleráns, a gyermekek szükségleteit követő, empátikus, a szakmájáért kiálló személyiségjegyekkel rendelkezik. Öröm és sikerorientált. Személyisége modell, pozitív értéket közvetít. Figyelembe veszi az óvodások egyéni és életkori sajátosságait. Tiszteletben tartja és megérti a gyermekek és szüleik különbözőségét.

Arra törekszünk, hogy pedagógusaink a következő személyiségjegyekkel rendelkezzenek:

- a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek felzárkózását elősegítse,
- c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetség ígéreteket,
- d) előmozdítsa a gyermek erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket,
- g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,
- h) a gyermekek, és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- i) az ismereteket sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, nevelő munkáját szakszerűen megtervezve végezze
- k) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- n) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- o) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- p) megőrizze a hivatali titkot,
- q) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- r) a gyermek, érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel

A TEVÉKENYSÉGGÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI:

A nevelési céljaink:

Az óvoda **nevelő** intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Tehát nem csupán "megengedi", hogy a gyermek fejlődjön, nem passzívan szemléli ezt a fejlődést, hanem lehetővé teszi, elősegíti azt, tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével. A tevékenységközpontú óvodai nevelés a 3-7 éves korú gyermekek szociális életképességét (életre nevelését) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz **kooperációra** és **kommunikációra** kívánja képessé tenni óvodáskorban a gyermekeket.

A kooperáció és a kommunikáció az adott nevelési intézmény lehetőségei között valamennyi nevelési helyzetre vonatkozóan a következő konkrét tartalmat foglalja magába:

A kooperáció konkrét tartalma:

a társas, közösségi és egyéni élet feltételeinek közös összehangolt erőfeszítésén alapuló újratermelése

A kommunikáció konkrét tartalma:

a közmegegyezésre (a konszenzusra) való törekvés mindazokban a kérdésekben, amelyek az együttélés és együttműködés előkészítését, lebonyolítását, ellenőrzését és értékelését szolgálják.

Az óvoda a pedagógiailag segített, ösztönzött szocializáció minél teljesebb megvalósítására törekszik. A kisgyermeknek ahhoz, hogy boldoguljon meg kell tanulnia beszélni, közlekedni, a környezet adta keretek között tevékenykedni, az eszközöket használni, a társakkal együttműködni, el kell lesnie a mindennapi élet adta szerepeket, magatartásmintákat. A nevelés során tudatosan kerülni kell a régi nemi sztereotípiák erősítését, elő kell segíteni a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását. Ez, akárhogyan is nézzük, komplex életfeladat, a szociális tanulás intenzív formája. Ennek egy részét - eltérő kulturális színvonalon - a családok teljesítik. Az óvoda azonban nem csupán kiegészítő szerepet játszik az elsődleges szocializáció folyamatában, hanem arányos fejlesztését, intenzitásának fokozását, magasabb színvonalra emelését is vállalja, azaz: kiegészíti, kiterjeszti, felerősíti a szociális tanulást.

A társadalom és az egyén kölcsönviszonyának valamiképpen a nevelés fogalmában is tükröződnie kell. Felfogásunk szerint a **nevelés** a társadalom számára szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése. A mi esetünkben a **tevékenységközpontú óvodai nevelés célja**:

A 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja:

a.) a teljes gyermeki személyiség fejlesztését a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

b.) az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

Ez a pedagógiai program - az óvodás gyermek szociális életképessége növelése érdekében - fejlesztő hatásokban gazdag nevelési alaphelyzet megteremtését feltételezi. A nevelési alaphelyzet mindenképp az adott nevelési intézményre jellemző tevékenységek, együttműködési formák, kapcsolatok, fejlesztő hatások és fejlődési lehetőségek összefüggő rendszerében és által létezik.

A nevelés, mint "tudatos értékválasztás" a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg, hiszen a gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik. A gyermeki megismerés alapja 3-7 éves korban a folyamatos érzékelés, tapasztalás és cselekvés, ezért a nevelési alaphelyzetbe szervesen illeszkedő rendszeres tevékenységeket úgy kell értelmeznünk, mint a pedagógiai meghatározott szocializáció igazi determinánsait.

A tevékenységközpontú óvodai program nem egyoldalú gyermekközpontúságot hirdet, nem abszolutizálja a gyermeki szükségleteket és az óvodáskori adottságokat. Ezeket alapnak tekinti a nevelés alapszabályainak megvalósításához. Programunk vallja, hogy a gyereket minden életkori szakaszban orientálni kell valamire, vezetni kell valahová.

Mire orientálhat az óvoda? A szélesen értelmezett életfeladatokra. Az óvoda feladata tehát nem a szűken vett iskolai feladatokra való felkészítés. Mi azt állítjuk, hogy az életfeladatokra orientálás az igazi tennivaló. Azt mondjuk, hogy az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységek, csak a tevékeny életre alapozott nevelőmunka útján valósítható meg.

A nevelési cél elérésének feltételei:

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, **a gyermek egyéni adottságaiból** kiindulva differenciált nevelési módszerekkel lehetséges megvalósítani.

Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül:

- a) a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- b) a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- c) a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- d) az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és a gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- e) életvezetési készségek fejlesztése, melyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, melyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.
- f) a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- g) a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- h) megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása

Az egészséges életmód alakításának célja, hogy az óvodás gyermekek tudatosan válasszák az egészséget, annak megőrzését, a betegségek megelőzését. Az ehhez kapcsolódó helyes szokások kialakítása és rögzítése hasson a családi nevelésre is.

(3.sz. melléklet: Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde egészségfejlesztési programja)!!!!!!

2., Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

A. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezt szükséges, hogy

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék a gyermeket;

- az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, „én”tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önértékesítő törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak az elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól..

B. A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása.

Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás- és normarendszer megalapozását.

C. A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja.

D. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

E.) A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

(Mindezekről a későbbiekben bővebben.)

3., Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

a) Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

b) Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

c) Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és

élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében:

A gyermek **fejlődő** személyiség, ezért a gyermeknek sajátos, **életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként** változó testi, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. A környezeti hatások közül a **család** szerepe igen jelentős, hiszen a család az első szocializációs színtér, amely a kisgyermeket formálja. A családi hatások a legtöbb esetben nem tudatosan tervezettek, sokkal inkább jellemző rájuk, hogy spontán módon valósítják meg a "társadalomba való bevezetés" feladatait. Természetesen a különböző kultúrájú családok másként viszonyulnak a gyerekhez, a gyereknek a családban elfoglalt helyéhez és más-más szerepet szánnak neki a családi életben belül. A családi nevelés mellett az óvodának igen nagy szerepe van (lehet) az elsődleges szocializáció során. Az óvoda nagy előnye a családdal szemben, hogy a családnál tágabb, tagoltabb szocializációs erőteret hozhat létre. Tudatosan alakítja, építi, kombinálja azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái integráns egységet, szerves, kölcsönös kapcsolatot alkotnak. Az óvoda tehát nem a spontán szocializációnak, hanem a pedagógiailag determinált szocializációnak a színtere, ahol az elemi kooperációs és kommunikációs formák tudatos kibontakoztatása folyik. Az óvodáskorú gyermekek érzelmi állapotát, befolyásolhatóságát nagy mértékben az a családi atmoszféra határozza meg, amelyben élnek. Az érzelmi alapigények kielégítése, pl. a biztonságérzet, védettségérzet a feltétele annak, hogy a gyermek a környezete iránt érdeklődést mutasson, kezdeményezzen, más emberekhez is kötődjön. Az óvodapedagógus nagyon eltérő érzelmi kíváncsiságokkal találkozhat. **Az óvodában a gyermek egyéni igényeit bizalommal, megértéssel fogadni és empátiakészséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmónikus alaphangulat kialakítása.** Az olyan óvodai atmoszféra, amelyik sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, hozzájárulhat a gyermek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a másik megértéséhez. Azok a gyerekek pedig, akik viselkedési nehézségekkel és zavarokkal küzdenek (agresszivitás, gátlás), különösen sok figyelmet, érzelmi biztonságot és megértő nevelői magatartást igényelnek. Igyekezzünk rájuk fokozottan figyelni és differenciált bánásmódot alkalmazva a csoportban elfoglalt helyüket megerősíteni.

Az érzelmi nevelés feladatai:

- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése
- Az élménybefogadás képességének fejlesztése
- Az érzelmek kifejező képességének fejlesztése

Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése

A fejlesztés tehát azután kezdődik, miután a gyermek beilleszkedett a csoportba, jól érzi magát, alapvetően derűs, vidám légkör veszi körül, megismerkedett a felnőttekkel és a gyerekekkel, azaz bátran, biztonságosan mozog az őt körülvevő környezetben. A gyermekek gondozása az óvodai nevelőmunka alapvető feladata; olyan sajátos nevelési feladat, melynek színvonalas megvalósítása nemcsak a gyermek személyiségének fejlesztését alapozza meg, de lehetővé teszi annak a kedvező környezeti hatásnak a kialakulását, ami a gyermek további fejlődéséhez nagymértékben hozzájárul.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- Az egészséges óvodai környezet megteremtése
- A nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása
- A gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása
- A gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése

A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermek személyisége és a tevékenysége kölcsönösen egymásra hatva fejlődnek.

A gyermek tevékenykedő lény. Személyisége komplex tevékenységek által fejleszthető a leghatékonyabban. A gyermeki tevékenység fogalma összefoglalható az alábbiakban:

- a.) Valamilyen belső szükséglet kielégítésének vagy külső követelmény teljesítésének eszköze
- b.) Képességfelhasználás, képességfejlesztés eszköze

A nevelő hatás belső - a tevékenység tartalmából eredő- feltételei:

- a) az egyén számára érdekes, a csoport számára fontos, hasznos tevékenység legyen (aminek hasznosságát egyre szélesebb közösség ítélni meg)
- b) a célkitűző és a célmegvalósító tevékenység egysége érvényesüljön
- c) a tevékenység és az eredmény kölcsönös feltételezettsége biztosítva legyen (csak a végigvitt, befejezett tevékenységnek van élményereje)
- d) a tevékenységrendszer teljessége zavartalan legyen kettős szempontból:
- e) elégítse ki a gyermekek akciószükségletét
- f) oldja meg az adott gyermekközösség valamennyi feladatát (az önkiszolgálástól a csoportélet kialakításáig, a csoportélet kialakításától a környezet formálásáig)

A nevelő hatás pedagógiai feltételei:

- a.) A tevékenység pedagógiai előkészítése (ráhangolás, tudatosítás stb.) közös feladata az óvodapedagógusnak, dajkának és az egész óvodai környezetnek.
- b.) A tevékenység pedagógiai megszervezése az óvoda dolgozói részéről nagy tapintatot igényel (semmit se végezzünk el a gyerekek helyett, de mindenben segítsünk amikor arra szükségük van a gyerekeknek).
- c.) A tevékenység pedagógiai értékelése ugyancsak alapvető feladata az óvodapedagógusnak. A siker, sikertelenség okai, a jól vagy rosszul megválasztott tevékenységi mód, az együttműködés megléte vagy hiánya stb. lehet az értékelés kiinduló alapja.

A személyiség felfogható az egyénre jellemző tevékenység hierarchiájaként:

A gyermekek számára meg kell adni a lehetőséget az önállóan megválasztott belsőből fakadó tevékenységre. A gyermeki tevékenység szervezésekor szükséges figyelembe venni a 3-7 éves korú gyermekek tevékenységének jellemzőit. A 3-7 éves korú gyermeket tevékenységi vágy jellemzi. Bármilyen mozgás, cselekvés változás felkelti a gyermek figyelmét és utánzásra ösztönzi. A megismerési vágy, a kíváncsiság életkori sajátossága az óvodáskorú gyermeknek. A gyermek tevékenysége gyakran változik; minél kisebb a gyermek, annál gyakrabban változtatja tevékenységi formáit. Ennek következtében egy adott tevékenység általában rövid ideig tart és nincs mindig összhangban a kitűzött céllal. Az óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy az életkor és az egyéni adottság nagymértékben meghatározzák a gyermeki tevékenység minőségét és mennyiségét, tehát ezt figyelembe véve segítheti elő a tevékenységek minél szélesebb kibontakoztatását a csoportban. A 3-7 éves korú gyermek életmegnyilvánulásaiban nem különülnek el élesen a különböző tevékenységek. A gyermek számára a játék lehet munka is és fordítva. A közösségért végzett feladat lehet játék, esetleg a szabadidő kellemes eltöltése.

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- Biztosítsa minél változatosabb többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszközök, ötletek)
- A tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára
- Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban

- **Kezelje a „Külső világ tevékeny megismerése” témakört kiemelt témakörként /ez legyen a komplex tevékenységek alapja /**
- Az óvodai tevékenységeket az óvoda helyiségeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyen kell megszervezni. Az óvodán kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a gyermekek, intézményi felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda- és visszajutás közben biztosított. Az óvodán, kívül szervezett foglalkozásról a szülőt előzetesen tájékoztatni kell.(20/2012.(VIII.31.) EMMI r.13/A§(1))

A képességek szerepe a nevelési cél elérésében

A tevékenységközpontú nevelés olyan képességek kifejlesztését jelenti, amelyek a társadalomban létező, elképzelhető pozitív tevékenységek gyakorlásához szükségesek. Végső soron minden alkotó, termelő képesség társadalmilag szükségesnek tekinthető. Az egyéni képesség részben öncél, az önmegvalósítás mértéke, részben a társadalmi létezés eszköze, a társadalmi haladás feltétele, forrása. Ezt a kettős meghatározottságot a pedagógiának nem áll módjában megkerülni, a belső arányokon, a tendenciákon azonban lehet módosítani, az önmegvalósítás és a társadalom érdekeit szolgáló tevékenység teljes vagy részleges egybeesését elő lehet segíteni.

A tevékenységszervezés és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban áll egymással:

A nevelés a társadalmilag szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése. Ebben a minőségében egyszerre több részfunkciót teljesít, a nevelés

- **orientáló tevékenység is,**
- **tevékenységszervezés is,**
- **képességfejlesztés is.**

Az első két funkcióval korábban már foglalkoztunk. Most a harmadik részfunkció sajátosságait és teljesítésének feltételeit vizsgáljuk közelebbről.

A lehetséges emberi képességek és tulajdonságok száma szinte végtelen; ezeket képtelenség lenne áttekinteni és külön-külön formálni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lennének a nevelés szempontjából kitüntetett képességosztályok.

A társadalmi és egyéni szempontokból lényeges képességek két nagy csoportba sorolhatók:

1. Az első csoportba tartoznak a **kooperációs** képességek,
2. A második csoportba tartoznak a **kommunikációs** képességek.

Az együttműködési és érintkezési képességek jellegét, tartalmát, színvonalát, hatékonyságát, stb. mindenekelőtt az alapul szolgáló tevékenység társadalmisága (közhasznú volta, kulturális színvonala, relációgazdagsága, stb.) határozza meg.

Más szóval: korántsem mindegy, hogy **miben** kooperálunk, hogy **miről** kommunikálunk.

A tevékenység több szempontból is bázisa a képességfejlesztésnek:

A tevékenység a kifejlesztett képesség forrása (mivel a képességek tevékenység közben fejlődnek) a tevékenység nemcsak forrása, hanem célja is a képességek fejlesztésének (a képesség, meghatározott tevékenységekre való alkalmasság) a tevékenység a képességfejlesztés eszköze (az adekvát képességek csak konkrét tevékenységek által formálhatók). A tevékenység a kifejlesztett képességek felhasználásának, kifejtésének színhelye (a képességek csak meghatározott tevékenységekben nyilvánulnak meg).

A képesség és a tevékenység annyira mély és genetikus kapcsolatban áll egymással, hogy csak a reáltevékenységekre alapozott nevelésnek lehet igazi esélye a sikeres képességfejlesztésre, hiszen minden képesség valamilyen tevékenységre való alkalmasság, és a képességek csak tevékenységekben fejlődhetnek ki és nyilvánulhatnak meg. Ez az általános képességekre is érvényes. Nincs olyan általános képesség, amelynek ne valamilyen konkrét tevékenység lett volna az eredeti forrása. A kommunikációra és a kooperációra való képességet a gyermek a kommunikáció és a kooperáció egymással összefüggő folyamatában a kommunikáció és a kooperáció gyakorlása közben és által szerezheti meg. Ezek, mint említettük, kitüntetett képességosztályok; bár nem tartalmazzák az emberi képességek összességét, magukban foglalják azokat a lényegi képességeket, amelyek a tudatos emberi élet folytatásához elsőrendűen szükségesek. Az emberi képességek összessége több emberformáló folyamat, pl. a szocializáció, a művelődés eredményeként jelenik meg. Az előbbiek azonban itt is aktív szerepet töltenek be: szervezik, rendezik, hatékonyabbá teszik, stb. az egyén képességstruktúráját.

Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében:

- Folyamatosan biztosítsa a gyermekek számára, a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit
- A folyamatos megfigyelés útján alkosson tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről. Ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére.
- A kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre egyénre szabott fejlesztési terv alapján gyakoroljon hatást. (differenciált bánásmód)
- Minden gyermek képességét önmagához - a saját lehetőségeihez - viszonyítva igyekezzon fejleszteni

A tudatos fejlesztés feltételei

A 3-7 éves korú gyermek fejlesztése a nevelési céloknak megfelelően a nevelési folyamatban valósul meg. A nevelési folyamat a környezettel való állandó és szoros kapcsolatban zajlik. A nevelési folyamatban a gyermek spontán fejlődése, érése és a nevelési céloknak megfelelő tudatos fejlesztése egymást kiegészítve érvényesülnek. A tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő folyamat. A társadalmi, gazdasági környezet, a helyi lehetőségek, a gyermekcsoport életkora, összetétele, a szülők igényei mind befolyással vannak a fejlesztés tartalmára. A tudatos fejlesztést az objektív és szubjektív feltételek ugyancsak jelentősen befolyásolják.

Az objektív (külső) feltételek, mint az óvoda épülete, berendezései, az óvoda udvara a gyermeket körülvevő környezet általában adottak. Megfelelő csoportszobák, mosdóhelyiséggel és öltözővel, tornaszoba, megfelelő nagyságú udvar áll a gyermekek rendelkezésére. Az objektív feltételek azonban minden óvodában a lehetőségekhez mérten javíthatók. A program megvalósítását szintén elősegíti, hogy az óvoda udvarát sem kerítésekkel, sem sövényekkel nem választjuk el, hanem arra törekszünk, hogy minél nagyobb egybefüggő játszó és mozgásra alkalmas tereket alakítsunk ki, bár a növények új telepítése miatt az udvar egy részének árnyékolását eleinte mesterséges úton kell megoldanunk. Az udvar egységessége nagymértékben elősegíti azt a pedagógiai célunkat, hogy a kooperáció és kommunikáció gyakorlása az egész nap folyamán kölcsönösen és akadálytalanul megvalósuljon. Ugyanezt a célt szolgálja a csoportszoba szűk kereteinek kitágítása azáltal, hogy minél nagyobb területen engedjük az óvodásokat mozogni. A folyosó, a mosdó, az előterek mind-mind alkalmasak arra, hogy játszó és beszélgetőhelyek legyenek a gyermekek számára. Ugyanakkor támogatjuk, bátorítjuk, lehetővé tesszük az egyik csoportból a másikba történő átjárást, a kisebb és nagyobb gyerekek egymás közötti kommunikációjának és kooperációjának elősegítése érdekében. A nap nagy részében

(főként játékidőben és színhelyek között) biztosítjuk a csoportok közötti átjárhatóságot, így a gyermekek választhatnak a különböző tevékenységek és helyszínek között.

A tudatos fejlesztés szubjektív feltételei:

Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése.

A hangsúly **az aktív, kétpólusú együttműködésre** kerül. Az aktív nevelés tevékenységközpontú és tevékenységre alapozott nevelés. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a gyermeknek éppúgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőttnek. Ezt komolyan kell venni és beépíteni a fejlesztési elképzelésünkbe. A gyermeket ugyanis saját környezete, saját tapasztalatai, élményei befolyásolják amit nem lehet figyelmen kívül hagyni a nevelés folyamatában, hanem éppen ellenkezőleg ezekre az élményekre, tapasztalatokra szükséges ráépíteni, megtervezni a gyermeki tevékenységeket. A fejlesztés során abból kell kiindulni, ami a gyermeket körülveszi, foglalkoztatja és érdekli. Ezzel válik lehetővé a gyermek aktivitásának és az aktualitásnak a bekapcsolása a nevelés folyamatába. Óvodapedagógusaink nevelési beállítottsága, a gyermek személyiségének tisztelete, a gyermekközpontú gondolkodásmód, a demokratikus szemléletmód a garancia ennek elérésére.

Az óvodapedagógus modell-szerepe

A tevékenységközpontú óvodai nevelés az óvodapedagógust kulcsfontosságú szereplőnek tekinti a nevelési folyamatban. „A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja szerint.” (Nktv. 62§ (1))A gyermek utánzási hajlamából következően az óvodapedagógusnak kiemelt azonosulást indukáló szerepe van. Óvodáskorban, de későbbi életkorban is a példa a leghatásosabb nevelő erők egyike. Éppen ezért nagyon fontos, hogy mit és hogyan mond a pedagógus, miként viselkedik, hogyan öltözködik, stb. Különösen 3-4 éves korban meghatározó a pedagógus személyisége, hiszen kezdetben a gyermek teljesen kritikátlanul, válogatás nélkül utánoz, kizárólag a szeretett és érzelmileg hozzá legközelebb álló felnőtt kedvéért. Sok múlik tehát azon, milyen értékeket preferál az óvodapedagógus, a gyermek környezete és azon belül elsősorban a család. Gyakran előfordulhatnak értékkonfliktusok a család és óvoda között. Ilyenkor az óvodapedagógusnak rendkívül tapintatosan és kizárólag a gyermek érdekeit figyelembe véve kell közelítenie a megoldás felé. A gyermek már megtanul és magával hoz bizonyos értékeket a családból, melyeket az óvodában is tiszteletben kell tartani. Az óvónő mintegy átveszi, átvállalja a gyermek óvodai életében az anya szerepét. Az ő biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. Ezért gondoljuk azt, hogy a gyermek harmónikus fejlesztésének alapkövetelménye abból indul ki, hogy a gyermek-felnőtt kapcsolat alapja és mintája egész gyermekkoron át a gyermek-szülő viszony. Ebben a kapcsolatban kell az óvónőnek napközben mintegy helyettesítenie az anyát. A biztonságérzet egyik biztosítója a testi kapcsolat, az ölelés szorossága, a szóbeli megerősítés. Az óvodában még 6-7 éves korban is igénylik a gyermekek a gyakori simogatást, szeretgetést, ölelést. A gyermek és az óvodapedagógus aktív együttműködése a felnőttől is másfajta beállítódást, viselkedést igényel. El kell fogadnunk, hogy nemcsak mi irányíthatjuk a gyermeket, hanem a gyermek is hat ránk. Kapcsolatunk aktív és kölcsönös. Ez a pedagógusi magatartás feltételezi az önállóságot, rugalmasságot, döntési képességet, helyzetfelismerő képességet, kreativitást meglétét. Tudomásul kell vennünk, hogy olyan nevelő képes a gyermeket az életre, az önálló gondolkodásra serkenteni, aki maga is rendelkezik ezekkel a képességekkel.

Minden, a csoportot érintő kérdésben, legyen az napirend, vagy tartalmi kérdés, szervezési probléma vagy az életadta szituáció nemcsak lehet, de a lehetőségekhez mérten a döntésekbe a gyermekeket be is kell vonni.

Az óvónő és a dajka együttműködése

A dajka jelenléte és a szerepe az óvodai nevelésben korábban kevésbé jelentett pedagógiai munkát. Mi a dajkákat a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, és bátran számíthatunk is rájuk. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus, magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen

részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően. Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvónők a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. Ez a tudás, különösen a szakképzett dajkák esetében megsokszorozhatja a felnőttektől kiinduló nevelőhatásokat. Mivel mindegyik dajkánk szakképzett, ezt a lehetőséget eddig is kihasználtuk a gyermekek érdekében és lehetőség szerint nevelési értekezleteinkre a dajkákat is meghívjuk, mindennapjainkban is partnerként számítunk rájuk.

Pedagógiai asszisztens és az óvodapedagógus együttműködése

Az óvodákban Pedagógiai asszisztens: 3 óvodai csoportonként 1 fő alkalmazása finanszírozott. A pedagógiai asszisztens támogatást nyújt az óvodapedagógusoknak.

Pedagógiai asszisztens kompetens szerepköri feladatai:

Szerepet vállal:

- a gyerekek biztonságos körülményeinek megteremtésében, a balesetek elkerülésének kivédésében,
- az óvodai tevékenységekhez szükséges szervezési feladatok ellátásában,
- az óvodai ünnepek, hagyományok szervezésében
- Gondozási feladatokat lát el. Segíti a gyermekek étkeztetését, tisztálkodást, közlekedését, segédkezik az altatásban.
- Felügyeli a gyermekeket. Udvari vagy szabadidős tevékenység, illetve külső program esetén vigyáz a gyermekre, betartatja velük az óvodai házirendet.

A környezetben élők hatásai

A helyi nevelési rendszer kialakításának elengedhetetlen feltétele az óvoda környezetében élők véleményének, javaslatainak, kifogásainak vagy dicséretének ismerete. Az óvodai nevelés sohasem lehet tartósan ellentétes az adott környezet elvárásaival. Környezetünkben felmérjük lehetséges nevelési partnereinket, igényeiket, javaslataikat gyermekeink fejlődése érdekében, s ha lehet, be is építjük terveinkbe. Ezért lényeges a szoros kapcsolattartás a szülőkkel a gyermekek érdekében, kéréseik, javaslataik, igényeik figyelembe vétele (pl. nyelvoktatás, úszásoktatás, hitoktatás, balett-előkészítő, foci, kézilabda, jégkorcsolya, néptánc stb. igény felmerülése esetén), kellő számú jelentkezés esetén annak megszervezése. Különösen igaz ez akkor, amikor a szülők egyre inkább kezdik felfedezni, hogy az óvoda tulajdonképpen szolgáltató intézmény, melynek célkitűzéseit a szolgáltatást igénybevevők érdekeinek, elképzeléseinek és szükségleteinek megfelelően kell kialakítani. Természetesen tisztában kell lennünk a faluban működő intézmények munkájával is, igyekszünk tájékozódni működésükről, terveikről, hogy ezeket egyeztetve mi is bekapcsolódhassunk illetve együttműködhessünk. Távlati terveinkhez is nagy

mértékben szükséges szűkebb környezetünk terveinek és igényeik megismerése. Alkalmanként kérdőívekkel, interjúkkal tájékozódunk erről, s a szülői értekezleteket és napi kapcsolattartási lehetőségeket is igyekszünk kihasználni erre a célra. Pedagógiai Programunkat ismertetjük az érdekeltekkel, s egész évben hozzáférhető helyen (csoportonként egy példány) tartjuk, kérésre kölcsönözzük. A kapcsolattartás formáit később ismertetjük.

A fejlesztés módszerei és keretei

A fejlesztés módszerei:

A fejlesztés módszere **az egyénre szabott differenciált fejlesztés** a csoport keretein belül. A tevékenységközpontú nevelési program megvalósítása leghatékonyabban vegyes csoportban képzelhető el, de az óvodában létrejövő adott lehetőségek döntik el, milyen csoportszervezési formát alkalmaznak. Részben osztott és osztatlan csoportban is megvalósíthatók a kitűzött nevelési célok és feladatok. A beíratott gyermekek életkori összetétele, a szülők kívánságai és pedagógiai okok egyaránt befolyásolhatják a csoportok összetételét. Ezt a nevelési év beindítása előtt a nevelőtestület dönti el. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A fejlesztés, a foglalkozás formáját ne a gyermekek életkora, hanem fejlettségi szintje határozza meg. A gyermekek önállóan, spontán szerzett tapasztalatai nagyon jó kiindulópontot jelentenek az óvodapedagógus számára a tudatos, irányított tapasztalás megszervezéséhez. A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése az életre feltételezi olyan szituációk megélését, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet.

A lényeg mindig az legyen, hogy cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon a gyermek és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon, saját meglévő képességei fejlődjenek. Az óvoda feladatai közé tartozik a kiemelkedő képességekkel rendelkező és az eltérő fejlődésű gyermekek felismerése és fejlesztése. A szellemi fejlesztés legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejtésére bátorítsuk és képessé tesszük azok megoldására. Kreatív problémamegoldásra ösztönözzük a gyermeket. Ennek kialakításához mindenekelőtt az szükséges, hogy az óvodában legyen elegendő idő a tevékenykedésre és a tapasztalatszerzésre.

A fejlesztés keretei:

A teljes nevelési folyamat, amely vegyes, részben osztott vagy osztott csoportokon belül a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.

A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő **tanulási folyamat**, melynek részei:

- **önálló és irányított tapasztalatszerzés,**
- **komplex tevékenységek rendszere, kötetlen és kötött kezdeményezések és tevékenységek.**
- **játék és egyéb gyermeki tevékenységek**

INKLÚZIÓ, INTEGRÁCIÓ

„Mégiscsak van valami, amitől változik az ember. Attól, ha van valaki, aki olyannak szereti és fogadja el, amilyen. Pont olyanként. Elálló fülekkel, néha egy kis füllentéssel, egy kis hencegéssel. Nem fognak visszasimulni a fülei, nem fog sokkal kevesebbet füllenteni és hencegni – csak egy kicsivel kevesebbet, egyszóval változni fog.” (Ancsel Éva)

Óvodánk pedagógiai légkörét, az itt dolgozók szemléletét áthatja az inkluzív (befogadó) pedagógiai elveivel való azonosulás, a fokozott differenciálásra törekvés, hiszen minden gyermek más és más.

Az inkluzív pedagógiai szemlélet pedagógusaink mindennapi nevelő munkájának része. A differenciált fejlesztés a gyermekek egyéni és életkori, valamint személyiségéhez igazodó. A csoportokban folyó nevelőfejlesztő munka tudatosan tervezett keretek között zajlik. A preventív pedagógiai munka a későbbiekben kialakuló nehézségek megelőzésére szolgál, mely a gyermekek óvodába való érkezésétől az iskolakezdésig tart. Az integráció az inkluzív pedagógiai azon része, amely a többségtől bármilyen szempontból eltérő gyermekek elfogadását és a többséggel történő együttnevelését jelenti. Programunkban a differenciálás értelmezése az inkluzív pedagógia, ez adja az integrációs nevelésünk ideológiai hátterét. Inkluzív pedagógiánkban a cél a gyermek saját szintjének maximumára való eljuttatása. Ez a egyénre tervezett pedagógiai gyakorlatot igényel, folyamatos visszacsatolást, nyomon követést.

Az óvoda feladatai az integrált nevelés, a gyermekek differenciált fejlesztése,

beilleszkedésük segítése érdekében:

- ✓ a nevelőmunkában a másság elfogadására, a tolerancia és empátia fejlesztésére kiemelt figyelmet fordítunk
- ✓ a szocializáció felerősítése
- ✓ a gyermekek személyiségének megismerése, fejlődésük követésére nagy figyelmet kell fordítanunk
- ✓ a gyermekek közötti különbségek kezelésére a differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazzuk
- ✓ a sajátos nevelési igényű, a BTMN-es és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében egyéni fejlesztési tervek alapján végzik az óvodapedagógusok, a fejlesztőpedagógusok a fejlesztő munkát
- ✓ szükség esetén speciális szakemberek bevonásával segítik a gyerekek fejlődését/logopédus, gyógypedagógus/
- ✓ a gyermekek beiskolázására fokozottabban odafigyelnek, a szülőket tájékoztatják a lehetőségekről

Célunk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek léte, nevelése és fejlesztése illeszkedjen a nevelésünk egészébe. A felzárkóztatás, illetve korrekció a fejlődésben észlelt esetleges töréspontoktól kezdődően – különösen a plusz egy évet óvodában maradó gyermekek esetében – a megfelelő

módszerek alkalmazásával a lehető legoptimálisabb fejlődés megvalósulását tűzi ki célul és egészen az iskolakezdésig tart.

Ebben fejlesztő szakemberek is segítik az óvodapedagógusok munkáját.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK:

1. Sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI)
2. Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek (BTMN)
3. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek
4. Kivételes képességű gyermekek (tehetséges)
5. Különleges ellátást igénylő gyermekek.

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYBŐL EREDŐ HÁTRÁNYOK CSÖKKENTÉSÉT SEGÍTŐ NEVELÉSI FELADATOK

A XXI. században jogos társadalmi elvárás az óvodai neveléssel szemben, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek is ép társaik körében nevelkedjenek és készülhessenek fel az iskolai életre.

Intézményünk Alapító Okiratában olyan gyermekek nevelését vállalja:

- akik a szakértői bizottság véleménye alapján sajátos nevelési igényű gyermekek
 - kulcsi lakosok
 - képesek a kapcsolatteremtésre, szükségleteiket kitudják fejezni

Napi munkánk során figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat. Pedagógiai Programunk céljának és feladatának tekinti, hogy az óvodai nevelést és fejlesztést követően – 7 éves kor körül – ezek a gyermekek is a képességeiknek megfelelő iskolatípusba kerüljenek.

A kiemelt figyelmet igénylő (sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN))gyermek fogalma:

A törvény kiemelt figyelmet igénylőknek tekinti az alábbi csoportok legalább egyikébe tartozó gyermekeket:

1. **Sajátos nevelési igényű (SNI)** az a gyermek, tanuló, akinél az illetékes szakértői bizottság mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd-, illetve halmozott fogyatékossgot, autizmus spektrum zavart, vagy egyéb pszichés fejlődési zavart (tanulási, figyelem, magatartásszabályozás zavart) állapított meg.

2. **Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd (BTMN)** az a gyermek, akinek problémái a fenti kategóriák specifikus súlyossági fokát nem érik el, de együttes előfordulásuk eredményeként jellemző a gyermekre az életkorhoz és osztályfokhoz viszonyított jelentős alulteljesítés, a társas kapcsolati problémák vagy a magatartás szabályozásának hiányosságai. A gyermek tanulási képessége, viselkedés-szabályozási kapacitása, közösségbe való beilleszkedése, illetve személyiség-fejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat.

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉRE VONATKOZÓ ALAPELVEK ÉS CÉLOK:

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akarat erő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az alapelv célja

Az alapelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő tevékenységek programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

Célunk a minél teljesebb integráció, mely során minden érintett gyermek, tanuló megkapja a számára szükséges és megfelelő ellátást. Ha indokolt, a gyermek csak részben integrált formában tanul, azaz fejlesztő pedagógussal, szükség esetén gyógypedagógussal egyéni foglalkoztatással, míg az óvoda többi programjában integráltan vesz részt.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének tartalma

A szakértői vélemény alapján a szakember alakítja ki a terápiát és tanácsot ad az óvodapedagógusnak a mindennapi munka során alkalmazott technikákról, a helyes, személyre szabott nevelési és fejlesztési módszerekről. kapcsolattartásuk a gyermek érdekében folyamatos és naprakész.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének alapelvei:

- intézményünkben sajátos nevelési igényű gyermekek, együttnevelése folyik /Szakértői Bizottság szakvéleménye/
- a jelen Pedagógiai Programban meghatározott nevelési tartalmak számukra is szükségesek
- szükséges a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakítása, megfelelő tárgyi feltételek,

segédeszközök biztosítása az adott intézményegységben

- a gyermekeknek a különböző tevékenységekben annyi segítséget kell adni, ami szükséges az önálló tevékenységükhöz
- a gyermekek ismeretében a fejlődés segítése igazodjon a gyerekek fejlődési üteméhez
- kerüljük a gyermekek túlterhelését
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák elemei gyógypedagógus segítségével kerüljenek be az óvodai nevelőmunkába
- az óvodapedagógusok törekedjenek, hogy a gyermeknek leginkább megfelelő módszert válasszák
- a speciális fejlesztés szakember bevonásával, a gyerek igényének megfelelő időkeret, eszközök, módszerek alkalmazásával történik
- az integrált nevelés során nagymértékű differenciálás szükséges
- a gyermek személyiségfejlődését segíti az elfogadó környezet a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni, illetve csoportos fejlesztés gyógypedagógusi kompetencia
- egyéni fejlesztési terv speciális szakember közreműködésével készül
- a szülőkkel rendszeres együttműködés szükséges /információ a gyermek fejlődéséről/
- a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, fejlesztése differenciáló módszerek alkalmazásával folyik.

Az integrált óvodai nevelés előnyei a sajátos nevelési igényű gyermekek számára

- az együtt tevékenykedés, a kölcsönös kommunikáció, a mindennapi együttes szituációban természetesen tanulják a társak magatartás mintáit, szokásait
- a gyermekközösség erősíti a sajátos nevelési igényű gyerekek önbizalmát, a többi gyermeket követve, jobban fejlődik önállóságuk
- fejlődésükre ösztönző a többi gyerek eredményeinek tapasztalása
- a közösségben reálisabban tudják bemérni sajátosságaikat, jobban fejlődik önismeretük
- megtapasztalják, hogy ők is sok mindenben képesek ugyanarra, mint társaik
- a többi gyermek megismerésével tapasztalatot szereznek, hogy mindenkinek vannak gyenge pontjai
- a közösségben megtanulják elfogadni és elfogadtatni a másságukat
- a másokkal való együttműködésnek többféle technikáját tanulják meg

- kedvező a gyermekek számára, hogy a szocializáció abban a természetes közegben zajlik, amelyben későbbi élete során is élni fog

Az integrált óvodai nevelés előnyei a többi gyermek számára

- a sajátos nevelési igényű gyermekekkel együtt nevelt gyermekek megtanulják elfogadni az egyéni különbségeket
- megismerik a másságot, tapasztalják, hogy mindenkinek vannak erősségei és gyengéi
- megtanulnak odafigyelni másokra, megtanulják a másikat tiszteletben tartó segítség formáit, technikáit
- érzékenyebbé, kifinomultabbá válik kommunikációjuk

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén:

- sajátos nevelési igényű gyermekek akarat ereje, önállóságra törekvése fejlődött
- az egészséges énképük, önbizalmuk megalapozódott
- kommunikációs technikájuk, együttműködési készségük fejlődött
 - képesekké váltak a közösségbe való beilleszkedésre
- a fejlettebb területeken képességeik tovább fejlődtek
- hiányos képességeik kezelésére speciális technikák és eszközök használatát megismerték
- a közösségben minden gyermek, alkalmazkodó készsége, toleranciája, empátiája fejlődött az együttnevelés során

BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási,

magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Cél: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a differenciáló pedagógia és szakszolgálat bevonásával a fejlődés megindítása, elősegítése, felzárkóztatás.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlesztése

- Szakértői bizottság szakvéleménye alapján jelöli ki a terápia fő lépéseit, feladatait, fejlesztési területeit.
- A terápiát óvodapedagógus, fejlesztő pedagógus és logopédus tartja, egyéni fejlesztési terv alapján. – Kiscsoportos formában (szükség esetén egyéni fejlesztéssel) történik, Óvodapedagógus differenciált nevelése-fejlesztése, kis lépések, tolerancia, egyéni szükségletekhez való igazodás.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógussal, a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel,
- a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse.
- Bizonyos funkciók tartós stagnálása esetén visszatérni a gyermeknek arra a fejlettségi szintjére, ahol még biztonságosan mozog, és fokozatosan terhelve, nehezítve a feladatokat el kell juttatni őt a következő szintre. A lemaradások természetes módon történő fejlesztése sok mozgással, játéktevékenységgel.
- Idő és lehetőség biztosítása a hiányosan elsajátított vagy gyakorlásra szoruló ismeretek más területen való elmélyítésére, korrigálására.

Hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekek nevelése

Óvodánk kiemelt feladata a gyermekek szociálisan hátrányos/halmozottan hátrányos helyzete miatti támogató tevékenység folytatása is. Bár szerencsére az össz. létszám kevesebb mint 1%-a hátrányos helyzetű.

A halmozottan hátrányos helyzetű (nagyon ritkán van ilyen gyermek) gyermekek részére az egyéni fejlődési ütemükhöz igazított megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelést biztosítunk. Óvodánk

nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket.

Bármilyen hátrányos helyzetből származó lemaradás csakis szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve ellensúlyozható. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van. Az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családoorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja.

Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

Célunk:

- eltérő szociális kultúrájuk, hátrányos környezetük miatt eltérő fejlődési ütemük figyelembevételével, egyénre szabott, differenciált fejlesztés biztosítása,
- az óvodáskorú gyermekek beóvodázási arányának növelése, a rendszeres óvodába járás biztosítása.

Rövid távú célok:

- Együttműködés fenntartása a partnerekkel
- A hátrányos helyzetű gyermekek feltérképezése
- Szociális támogatásokról való tájékoztatás
- Szociális segítségnyújtás

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai az óvodás gyermekek körében:

- környezeti hatások (lakhatási, egészségtelen komfort nélküli lakások),
- anyagi (munkalehetőségek hiánya, meggondolatlan pénzköltés),
- egészségügyi (egészségtelen életkörnyezet, veleszületett betegségek, kikezeletlen betegségek, tisztálkodás hiánya, rendezetlen, szemetes környezet),

- a gyermek személyiségében rejlő okok (elhanyagoló nevelés, erkölcsi kontroll hiánya, beszédzavar, megkésett beszédfejlődés, veszélyeztető környezet),
- a szülők alulképzettsége.

Feladatok az szociális hátrányok enyhítésére:

- A gyermek közvetlen környezetének megismerése, mindazon körülmények feltárása, amelyek a gyermekek testi, szociális, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését hátrányosan befolyásolják vagy gátolják.
- Megfelelő információáramlás a felelős szervek és személyek között.
- Egyéni szükségleteiknek, fejlettségi szintjüknek megfelelő segítség nyújtása a személyiségük hatékonyabb fejlődése érdekében
 - A gyermek alapvető szükségleteinek ellátása érdekében a szülők tájékoztatása a lehetőségeikről, és az önkormányzati segítség igénybevételének kezdeményezése (rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás stb.)
- Szükség esetén a helyi támogatások, egyéb segítség igénybevétele annak érdekében, hogy szociális okok miatt ne maradjon ki egyetlen gyerek sem a kirándulásokról, kulturális programokról
- A családi nevelés hiányossága miatti szokásrendszer- és magatartáskultúra kialakításával és fejlesztésével a további közösségekbe való beilleszkedés segítése.
- Az óvodai élet oly irányú megszervezése, hogy az érintett gyermekek és családjaik számára elérhető legyen, aránytalan teher nélkül.
- Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, negyedévente tájékoztatás a gyermek fejlődésével kapcsolatban , az egységes nevelési szemlélet közelítése érdekében.
- Az óvodák nyitva tartására a szülői igényeknek megfelelően, az igényekhez igazodó működés megszervezése Szervezési feladatok
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
- Nevelőtestület együttműködése (rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések, hospitálások) Pedagógiai munka kiemelt területei
- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)

- Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
 - Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányának enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása

Az új törvény hátrányos helyzetűnek tekinti

1. az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermeket,
2. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeket és azt, akire az alábbi, a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott négy feltétel bármelyike érvényes:
 - a) a szülő alacsony iskolai végzettségű,
 - b) alacsony munkaintenzitású háztartásban él,
 - c) elégtelen lakáskörülmények között él,
 - d) átmeneti vagy tartós védelembe vett.

A 2. pont feltételei közül legalább kettő egyidejű fennállása esetén a gyermek halmazottan hátrányos helyzetű. A hátrányos helyzetű és halmazottan hátrányos helyzetű gyermeket, tanulót az intézmény szülői nyilatkozat és környezettanulmány alapján hozott jegyzői határozat szerint nyilvántartja, és kiemelt segítségben részesíti.

A kötelező felvételt biztosító óvodának, a felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekeket.

A halmazottan hátrányos helyzetű gyermeknek minden esetben térítésmentes az intézményi nevelés .

A halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai beilleszkedésének és sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás.

A sikeres iskolakezdéshez nélkülözhetetlen alapvető készségek megfelelő fejlesztésének színtere az óvoda, ahol – az agyi érési folyamatok lezárulásáig – megterhelés nélkül, játékos eszközökkel

és módszerekkel hatékonyan tudunk fejleszteni.

Kiemelt jelentősége van a szülőkkel történő együttműködésnek, mely a kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg.

Tudatos óvodapedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat óvodai nevelésünk során csökkenteni tudjuk.

Az óvodapedagógusoknak és fejlesztőpedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepül és felelősségük van.

TEHETSÉGGONDOZÁS

A törvény a különleges bánásmódot igénylő gyermekek közé sorolja, de nem nehézségei kapcsán, hanem kiemelkedő teljesítménye miatt a tehetséges gyermekeket is.

Tehetséges az a gyermek, aki átlag feletti általános, illetve az átlagot meghaladó speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Az óvodás gyermekeknél tehetségígéretről, tehetségre irányuló hajlamról beszélhetünk. A fejlődés belső menete és a környezeti hatások (nevelés) szerepet játszanak ennek az ígéretnek a megvalósulásában, alakulásában. Óvodánk kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel segíti, hogy felszínre kerüljenek a gyermekek adottságai, képességei. A mi intézményünkben az **óvodai csoportban**, a tehetségfejlesztés a **mindennapi cselekvéses helyzetekbe van beépítve**. Az óvodapedagógusok feladata a tehetség azonosítása, felismerni a gyermeket mint tehetség ígéretet, és gondozni az óvodai csoportban. A gyerekek szabadon dönthetnek arról, hogy részt vesznek-e a felkínált tevékenységekben. Ezek a helyzetek nyitottak, bárki bekapcsolódhat vagy kiléphet ezekből a helyzetekből. Tehetségre utaló jegyek az óvoda gyakorlatában Az óvoda a maga kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel akarva akaratlanul felszínre hozza a többet teljesítő gyerek adottságait, képességeit.

Az óvodánkban a gazdagító tevékenység az adott korcsoport képességeit, adottságait figyelembe véve az alábbi területeken zajlik

- Vizuális tevékenységben
- Zenei-mozgás tevékenységekben

A tehetségígéreteknel korán megmutatkoznak a művészi és pszicho-motoros képességek (testi ügyesség, kézügyesség), zenei képességek (hallás, ritmusérzék), rajzkészség. A rajzkészségnél fontos figyelni azt, hogy mit ábrázol, mennyire lép túl a megszokott sémákon a rajz, a színek formák alkalmazása milyen, s hogy mennyire érzélem gazdag, kifejező az ábrázolás. Óvodáskorban megmutatkoznak a kiemelkedő szociális, esetleg vezető képességek is (pl.: empátia, szervező képesség, döntéshozó képesség). Fontos szem előtt tartanunk, hogy az

óvodás életkorban nem a tehetség diagnosztizálására kell törekednünk, hanem a lehetőségeket kell észrevennünk. Nem mérésekkel kell a gyerekek adottságait feltérképezni, hanem a hétköznapiak során gyakorlattá vált megfigyeléseket kell a tehetség lehetséges jegyeinek szempontjából rendezni. Amit tapasztalunk nem biztos, hogy többlet képesség. Lehet, hogy csak a gyermek gondolkodásának fejlődési üteme gyorsabb.

Az óvodai csoportban ha beazonosítunk egy valamiben tehetség ígéretnek tűnő gyermeket, akkor

- pl. aki ügyesen rajzol, **rajzpályázatra** benevezzük
a **„Zöld Kulcs” tehetségműhelyünkbe** orientáljuk
- akinek az átlagtól hamarabb látszik és kiemelkedően jó a mozgása, azt
focira
jégkorcsolyára
úszásra
labdabandára (játékos kézi labda) van lehetőségünk irányítani, a szülők anyagi és erkölcsi támogatásával
- akinek a zenei képességei és a mozgása is nagyon jó azt
néptáncra és
„Így tedd rá” módszerekkel működő tehetségműhelyünkbe szoktuk javasolni.

A tehetséggondozás útjai:

- elkülönítés
- gyorsítás
- gazdagítás (kiscsoportos formában, ahol több ismeretet kaphat a gyermek)

Az óvodapedagógus a tehetség kibontakoztatását segítő tulajdonságai

- türelem
- rugalmas gondolkodás
- kreativitás
- önbizalom
- következetesség
- empátia
- humorérzék
- a gyermek iránti tisztelet
- érezze kihívásnak a feladatot, amit egy tehetséges gyermek fejlesztése jelent.

Honnan ismerhető fel a tehetséges óvodás?

A viselkedésjegyek megfigyelésével tetten érhető a tehetség.

- pozitív viselkedésjellemzők: gyorsan tanul, elvont dolgok iránt érdeklődik, kreatív, elmélyült, érdeklődő, kritikus
- negatív viselkedésjellemzők: erős kritikai érzékű, energetikus, megszállott, néha nehezen találja meg a hangot a társaival, egyenlőtlen fejlődés jellemzi

Az óvodapedagógusi feladatok, a tehetség felismerésekor

- Segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges gyermekeket.
- Továbbra is bátorító felnőttként viselkedik, beszélget a szülővel, tanáccsal, ötlettel látja el, biztatja, meggyőzi.
- Lehetőséget ad a gyermeknek a tehetsége gyakorlására, maga módján fejleszti a gyermeket.
- Tájékoztatja a következő intézményt a gyermekkel kapcsolatos felfedezéséről.
- A megfigyelések során írásos dokumentációban rögzíteni a tapasztalatokat és javaslatokat tenni a tehetség ígéretes gyerekek személyére, a **Tehetséggondozó munkaközösség** részére.
- **Tehetséggondozó műhely** keretében, melyet a Tehetséggondozó munkaközösség fog össze, éves terv alapján a tehetség ígéretes gyermekek részére külön játékos tevékenységek biztosítása, mely során lehetőség adódik a gyermeknek, a tehetségének gyakorlására.

DIFFERENCIÁLT FEJLESZTÉS ELVEI

Alapvető pedagógiai elvünk a gyermekek életkorához és egyéni fejlettségéhez igazodó differenciált fejlesztés. Erre fokozottan oda kell figyelnünk.

Feladataink:

- A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság fenntartása, kielégítése.
- A kreativitás előtérbe helyezése.
- A kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása.
- Szeretetteljes, egyénre szabott bánásmód a képességek, készségek fejlesztése során.
- Nyugodt, biztonságos környezet kialakítása.
- Változatos, élményszerző alkalmak biztosítása az önálló tapasztalat és ismeretszerzésre.
- Az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzettetése.
- A környező világ sokoldalú felfedeztetése.
- Sokféle beszédhelyzet teremtése.
- Anyanyelvi játékok szervezése.
- Komplex tevékenységek biztosítása a gyermek tapasztalataira és élményvilágára támaszkodva.

A differenciált fejlesztésre irányuló tevékenységeink:

1. Játékba integrált egyéni fejlesztés csoporton belül, az elmaradott területekre, képességekre irányuló játékos, fejlesztő feladatokkal.
2. Speciális fejlesztés a beszédproblémákkal küzdő és a sajátos nevelési igényű gyermekek részére logopédus, gyógypedagógus segítségével.
3. Kiemelkedő teljesítményt nyújtó gyermekek tehetséggondozása. (Alapfokú Művészeti Iskolába , sport egyesületekhez orientálás, rajz pályázatok)
4. A fejlesztés szükségességét és a gyermekek fejlődését a gyerekek egyéni fejlesztési dokumentumán rögzítjük.

Célunk, olyan képességek és készségek kialakítása, amelyek alkalmassá teszik a gyermekeket az iskolára és az életre.

Speciális szolgáltatásaink: logopédia, TSMT torna, hitoktatás, sport (foci, kézilabda, úszás, jégkorcsolya) néptánc, zenés torna, Tanulmányi kirándulások (pl. az erdő évszakonkénti megfigyelése, őszi, téli, tavaszi kirándulások), mese-, és bábelőadások.

Újabb szülői igények teljesítésére is nyitottak vagyunk, amennyiben az a gyermekek érdekeivel és a lehetőségeinkkel összeegyeztethető.

KÜLÖNLEGES ELLÁTÁST IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A törvényi kötelezettségnek eleget téve óvodai nevelő-fejlesztő munkánk a különleges ellátást igénylő gyermekek gondozásával is bővült. Ők azok a gyermekek, akik nem sajátos nevelési igényűek, de egészségi állapotuk miatt (diabétesszel, ételallergiával, stb.) különleges ellátást igényelnek. A köznevelési intézménynek biztosítani kell a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet. A tartós beteg státuszú gyermekek (pl. ételallergia stb.) étrendjének biztosításában az óvodai lehetőségek figyelembevételével segíti egészséges testi fejlődésüket.

Az intézmény, olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelőoktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja mindezt, aki az Oktatási Hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja.

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek ellátása az óvodában

A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény igazgatója a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabétesszel élő gyermek részére abban az időtartamban, amikor az óvoda – beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is – felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabetesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a köznevelési törvény 62§. (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosít

Az intézményben a szülő külön kérelme alapján (Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban)

biztosítjuk intézményünkben az 1-es típusú diabétesssel élő gyermekek speciális ellátását, ha a képzésben résztvevő vállalja a gyermek ellátását. Ha nem vállalja, akkor óvodaorvos vagy védőnő útján is biztosítható az ellátás.

Az ellátás érdekében 1-1 fő dolgozó rendelkezik tanúsítvánnyal a diabéteszes gyermek ellátása érdekében. A tanúsítványt az Oktatási Hivatal által szervezett kötelező továbbképzésen szerezték meg. A képzés során elsajátították a vércukorszint mérést és inzulin beadását.

A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. kormányrendelet szerint igényelheti a diétás étrend biztosítását, (ha a főzőkonyha biztosítani tudja), illetve a diétás étkezés a szülő írásbeli nyilatkozata alapján – a gyermek intézménybe bevitt, vagy a szülő által az intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Az 1-es típusú diabétesssel élő gyermekek ellátási folyamata az intézményben:

- szülői kérelem benyújtása mellékelt szakorvosi javaslattal
- szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról
- a gyermek csoporthoz rendelése megfelelő szakember jelenlétével
- diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján
- a gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint
- az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő tárolása
- az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása
- megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása
- kapcsolattartás, együttműködés a szülővel, szakemberekkel

Röviden a diabéteszről:

A cukorbetegség, vagy más néven diabétesz egy anyagcserezavar, amelyben a szénhidrátok hasznosítása szenved zavart.

- 1-es típusú diabétesz: ebben az esetben a hasnyálmirigy nem termel inzulint, így külsőleg kell bevinni a szervezetbe. Az 1-es típusú diabétesz általában genetikai okokra vezethető vissza.

Gyermekekori diabétesz tünetei:

A gyermekkorban jelentkező cukorbetegség tünetei is hasonlóak a felnőttkorban jelentkezőhöz, általában a tünetek specifikussága miatt könnyen felismerhető a diabétesz.

Cukorbetegség fő tünetei:

- jó étvágy melletti gyors fogyás, testtömeg csökkenés
- gyakori vizelet
- erős szomjúság érzet, bő folyadékfogyasztás
- nehéz sebgyógyulás
- kicsiknél a szobatisztaság elvesztése
- nagyobbaknál éjszakai bepislés vagy nappali gyakori mosdóba járás
- ólmos fáradtság, bágyadtság, rossz közérzet
- acetonos lehelet
- homályos látás

Gyermekekori diabétesz kezelése

A gyermekekori cukorbetegség terápiája nagyban függ a diabétesz típusától. Az 1-es típusú diabétesz esetén a gyermek kezelőorvosa által meghatározott inzulinterápiára van szükség.

A gyermekekori cukorbetegség kezelésében három pillért állapítunk meg:

1. inzulinterápia
2. étrendi kezelés
3. helyes életmód

✓ A kezelés módját mindig diabetológus szakorvos állapítja meg, ami függ a diabétesz típusától, a gyermek vércukorszintjétől is.

✓ 1-es típusú cukorbetegség esetén elengedhetetlen az inzulinterápia, mert ebben az esetben a páciens hasnyálmirigye nem termel inzulint, így azt külső forrásból kell bevinni az erre kialakított inzulinadagoló pen segítségével, vagy inzulinpumpával (a kezelőorvos által előírt).

✓ Az injekciót általában a hasi zsírszövetbe érdemes adni.

✓ 1-es típusú cukorbetegség kezelésének szervez része az diéta, azaz a táplálkozási szokások megváltoztatása, a natív cukormentes étrend, illetve számolnia kell az inzulinadaghoz kimért napi szénhidrát mennyiségét.

✓ Az 1-es típusú diabéteszes gyermekek kezelésében a rendszeres vércukor ellenőrzés, étkezések előtt és azokat követően is érdemes ellenőrizni a vér cukorkoncentrációját.

Helyes étrend:

- Kerülni kell a hozzáadott cukrot tartalmazó ételeket,
- Törekedni kell a napjában többszöri zöldség és gyümölcs fogyasztására,
- A teljes kiőrlésű gabonák fogyasztása a fehér lisztből készűltekekkel szemben.
- Az elegendő folyadék elfogyasztása

A diabétesz során jelentkező kellemetlen (rosszullét) állapotok, annak kezelése

Hipoglikémia (vércukorszint leesés):

- a túl sok inzulin, vagy kevés szénhidrát hatására,
- a sokáig tartó testmozgás miatt alakulhat ki.

Az 1-es típusú cukorbetegnek nagyobb eséllyel lép fel hipoglikémia, ami kezeletlenül akár igen veszélyessé is válhat.

Ilyen rosszullét több okból alakulhat ki:

- Ha a gyermek az inzulin beadása után nem étkezett,
- A gyermek későn étkezett,
- Túl sok inzulint kapott kimerítő testmozgás után,
- Rossz helyre, pl. izomba kapta az inzulint, ahonnan gyorsabban szívódik az fel.

Bizonyos gyógyszert (sulfanilurea) kapó gyermekeknél a Glukagon beadása tilos.

Helyes inzulinadagokkal és étkezéssel a veszély lecsökkenthető.

Hipoglikémia tüneteit:

- rosszullét,
- heves szívdobogás,
- szédülés,
- remegés,
- sápadtság,
- izzadás,
- látászavar,
- beszédzavar,
- gyengeség,
- éhségérzet,
- hányinger, hányás

Hipoglikémia esetén az eljárásrend:

A hipoglikémia azonnali kezelést igényel, mert a cukorbeteg gyermek rosszul lehet.

Rosszullét esetén szőlőcukrot, esetleg glükóz tablettát kell a gyermeknek beadni, majd meg kell etetni vele egy kekszet.

A cél : Minél gyorsabban történjen meg a vércukorszint emelés, ugyanis, ha nem javul, akkor eszméletvesztés, rángógörcs is felléphet

Előfordul, hogy hirtelen alakul ki a tudatzavar. Ilyenkor, ha még eszméleténél van a gyermek, és nyelni tud, nekünk kell megetetni, vagy feloldva megitatni a szőlőcukrot a beteggel. A szőlőcukor már a szájból elkezd felszívódni. Ezt követően kekszet vagy rostos levet, ill. tejet

itathatunk, hogy az ezekben található összetett szénhidrátok lassabban, de emeljék a vércukorszintet. Az eszméletlen gyermeknek biztosítani kell mielőbbi szabad légutat. Stabil oldalfektetésbe vagy, az oldalára vagy a hasára kell fektetni, hogy az esetleges légúti akadály (pl. nyál) könnyen tudjon távozni, pl. kifolyni a szájüregből. Az eszméletlen vagy görcsölő gyermeknek a nála levő Glukagon injekciót kell beadni, ha azt kaphatja (a szülő felelős ennek biztosításáról, ha a gyermek kaphatja) . A fecskendőben elő van készítve az oldószer, mellette van a hatóanyagot tartalmazó porampulla. Ennek a műanyag kupakját kell lepattintani, majd az oldószert a gumidugót átszűrve hozzáfecskendezni. Ilyenkor a por feloldódik. Ekkor vissza kell szívni az oldatot a fecskendőbe. Azt légteleníteni kell úgy, hogy a tűt felfelé tartva kinyomjuk belőle a levegőt, majd a test bármelyik izmába szúrva beadjuk a betegnek. Az injekció után a tudat elkezdi kitisztulni. Amikor már nyelésre képes a gyermek, szájon át adunk neki cukrot a fentiek szerint. Ebben az esetben mindig értesítsük a mentőket a kórházba szállításhoz.

A hiperglikémia (tartósan magas vércukorszint)

Egyes esetekben a hipoglikémia ellentéte is előfordulhat, amit hiperglikémiának nevezünk. Ebben az esetben a gyermek vércukorszintje tartósan magas lesz, ez főleg 1-es típusú diabéteszben fordul elő, inzulin hiányában.

Ennek veszélye: A ketoacidózis kialakulásával, amely azt jelenti, hogy a szervezet a zsiradék raktárak bontásából próbálja fedezni a szükséges energiát, toxikus hatású ketontestek keletkeznek.

A ketoacidózis fő tünete az acetonos lehelet, de jellemző ezek mellett a hányinger, hasfájás, szapora, mély légzés is. A hiperglikémia azonnali ellátást igényel, kezelése kórházakban történik

Ez a folyamat nem egyik pillanatról a másikra következik be, tehát, ha az elején beavatkozunk, a beteg nem kerül súlyos állapotba.

Megelőzése a normális inzulin-cukor bevitelével lehetséges. A cukorbeteg gyermeknek minden esetben be kell adni az inzulint és tartani kell be az előírt diétát.

Lázás megbetegedés idején a gyermek igyon bőségesen, kerülni kell a zsírok fogyasztását, de a normális szénhidrátbevitelt biztosítani kell. Az inzulin beadása elengedhetetlen. A szénhidrátbevitel ilyenkor pl. gyümölcslevek formájában is történhet.

Ha a hányás kialakul, és a szájon át való folyadékbevitel nem oldható meg, mentőt kell hívni és kórházi kezelés szükséges, ahol infúzió segítségével tartják fenn a szervezet egyensúlyi állapotát.

A fokozott kockázatú allergiás gyermek ellátása az óvodában

Kiemelt figyelmet kapnak az anafilaxiás rizikójú allergiások az óvodákban.

A köznevelési intézménynek biztosítani kell gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

Ez a változtatás azért jelentős, mert jogalapot ad és egyértelmű irányt jelöl ki a már diagnosztizált anafilaxiás gyermekek intézményi létének és biztonságának érdekében.

Ők azok a gyerekek, akiknél mindig van az esetleges anafilaxiás reakciót visszafordító, adrenalin hatóanyagú injektor, szüleik pedig pontosan informálni tudják az intézményt arról, milyen óvintézkedéseket kell megtenni annak érdekében, hogy a gyerek ne érintkezzen az allergénnel.

A jogszabály módosítás értelmében az igazgató:

- kötelesek egyrészt felvenni a diagnosztizált allergiás gyerekeket az intézményekbe,
- másrészt biztosítaniuk kell a tudottan allergiás gyerekek számára a biztonságos

körülményeket.

Az anafilaxiás túlérzékenységi reakció akár percek alatt fulladáshoz, szívmegálláshoz vezethet, ám ezt a reakciót vissza lehet fordítani az adrenalin hatóanyagot tartalmazó EpiPen injekciós tollal, amelynek használata másodpercek alatt elsajátítható. Az autoinjektorból a súlyos allergiában szenvedőknek kettőt kell mindig maguknál tartani.

ÓVODAI SZOCIÁLIS SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Az óvodai szociális segítő a gyermeknek, a családjának és az intézmény pedagógusainak nyújt támogatást olyan módon, hogy

- segíti a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéshez, a szükséges kompetenciái fejlesztésében.
- segíti a gyermek fejlődését akadályozó tényezők észlelését és feltárását.
- segíti a gyermek családját, a gyermek óvodai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában.
- segít a prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségét kiszűrni és segíti a jelzőrendszer működését.
- a szociális segítő igény esetén lehetőségéhez mérten részt vesz a nevelőtestületi-, és a szülői értekezleteken.

A szociális segítő, az intézményben felmerülő életvezetési, szociális, szocializációs problémák megoldásához nyújt segítséget a gyermekeknek, családjaiknak, igény szerint pedagógusoknak, valamint a nevelő-oktató munkát segítő szakembereknek egyaránt. A szociális segítő csoportos, közösségi és egyéni szociális tevékenységet folytathat.

Csoportban végzett szociális segítő munka keretein belül:

- Előadás megtartása adott témában
- Gyermek megfigyelés /pedagógus kérésre/,
- Részvétel szülő értekezleten / igényeknek megfelelően továbbá lehetőségeinkhez mérten,
- Csoport foglalkozás megtartása -érzékenyítő foglalkozás, társas játéklklub-/ segítőkompetenciáinak határainak betartásával/,
- Az óvodai csoportokban jelentkező nehézségek, problémák kezelésének, megoldásának támogatása /agresszió, kirekesztés/,
- Szükségletfelmérés eredménye alapján biztosított egyéb szolgáltatások igény és lehetőségek szerint /szociometria/.

Közösségi szociális segítő munka keretein belül:

- Részvétel az óvoda által rendezett rendezvényen, a lehetőségekhez mérten,
- Együttműködés kialakítása a köznevelési intézmény dolgozóival,
- Együttműködés kialakítása a partner intézményekkel / pedagógiai szakszolgálat/,
- Gyermek és ifjúság védelmi munka támogatása.

Egyéni segítség (tanácsadás) keretein belül:

- Egyéni beszélgetésgyermekekkel,
- Egyéni beszélgetés pedagógussal,

- Egyéni beszélgetés a szülővel
- Fogadó óra

Az intézmény és a szociális segítő együttműködés alapját képezi: az észlelő- és jelzőrendszeri ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, melyek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése, felismerése és jelzése a Család és Gyermejkölési Központ felé.

Az együttműködés során kiemelkedő szerepe van a folyamatos információáramlás biztosításának a gyermekek és családjaik problémáinak mielőbbi megoldása, a krízishelyzet következményeinek enyhítése, állapotromlás megelőzése érdekében.

Az óvodai szociális segítő aktív jelzőrendszeri tagként látja el feladatát.

A Köznevelési intézmény dolgozóit, valamint az óvodai szociális segítő a jogszabályokban és a szakmai etikai kódexekben foglaltaknak megfelelően titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a velük való kapcsolattartás során szereztek tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatási jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség azonban nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közt, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre. Ha felmerül a gyermek veszélyeztetettsége, annak a család- és gyermekjóléti szolgálat felé történő jelzése során az adattovábbításhoz az érintettek hozzájárulására nincs szükség [Nkt. 42. § (1) és (3) bek.]”

A GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Valamennyi óvodapedagógusnak kötelessége a rábízott gyermekek családi életének, valamint egészségi állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, regisztrálása!

A gyermek életében bekövetkező kedvezőtlen változásokat jelentenie kell az óvoda gyermekvédelmi felelősének!

A gyermekvédelmi felelős munkája egész évben folyamatos.

A veszélyeztető tényezők észlelése esetén a gyermekvédelmi felelős az óvoda-pedagógussal együtt felderíti a fejlődést akadályozó okokat, feltérképezi a család környezetét, szociális helyzetét, majd szükség szerint felveszi a kapcsolatot az illetékes szakemberekkel, szakintézményekkel. (első lépésben: Kulcsi Szociális Intézmény-családsegítő szolgálata)

Az intézmény dolgozói a rendelkezésre álló eszközök segítségével törekednek a káros hatások ellensúlyozására. / szükség szerint étkezési díj csökkentése, tájékoztatás a gyermekek után járó szociális és egyéb támogatásokról, ezekhez javaslat adása, többszöri családlátogatás, odafigyelő beszélgetések a szülővel, rendszeres tájékoztatás a kisgyermek fejlődéséről, fejlesztő

tevékenységek szervezése, az ezeken történő rendszeres részvétel biztosítása, valamint a külső szakemberekkel történő információcsere.

A gyermekvédelmi feladatok, ill. a differenciált tevékenységek szükségességét, módját jelölni kell minden csoportos óvodapedagógusnak a csoportnaplóban és a gyermekek személyiséglapján.

Kiemelkedő történéseket jegyzőkönyvbe kell foglalni, írásban kell rögzíteni.

A védelemre szoruló gyermek segítségére a probléma jellegétől függően felvesszük a kapcsolatot a megfelelő szakemberrel, kérjük a Nevelési Tanácsadó, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat segítségét.

A nevelőtestületet folyamatosan tájékoztatni kell a védelembe vett gyermekek problémájáról, az intézkedések módjáról!

Folyamatos a kapcsolattartás a bölcsődével, valamint azokkal az iskolákkal, ahová volt óvodásaink felvételt nyertek.

Szükségszerű a még hatékonyabb együttműködés az óvoda orvosával, védőnőjével, hiszen ők nagyobb betekintést nyerhetnek a családok életébe, tanácsaikkal többet segíthetnek.

Tartalmas együttműködésre törekszünk a családokkal, újszerűvé kell tennünk a szülői értekezleteket, fórumokat, így a szülők bátrabban fordulhatnak szakemberhez. Úgy gondoljuk, ezzel a lehetőséggel könnyíthetünk a helyzetükön.

A szülői fogadóórát mindig előzetes megbeszélés, egyeztetés után tartjuk, így megpróbálunk ezzel is alkalmazkodni a szülők munkaidejéhez.

Szorgalmazzuk a családlátogatásokat (ahol a szülők eleve nem zárkoznak el a lehetőségtől), mert tapasztalatunk, hogy otthoni környezetben nyíltabbak a szülők, oldottabbá válik a beszélgetés.

Az óvoda gyermekvédelmi felelősei kötelesek részt venni a nekik szervezett továbbképzéseken, melyről a nevelőtestület minden tagját tájékoztatják. Az információkat, változtatásokat valamennyi óvodapedagógus köteles betartani!

A program szemléletében tükröződik, mennyire fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek nyugodt, kiegyensúlyozott környezetben éljenek, nevelkedjenek. Számon tartjuk, és lehetőségeinkhez képest intézkedünk a szociális hátrányokkal, magatartási zavarokkal és tanulási nehézségekkel küzdő kisgyermekek érdekében. Célunk, hogy a lehető legrövidebb idő alatt megfelelő szakemberhez kerüljenek.

SPECIÁLIS FELADATOK AZ ÓVODÁBAN

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok integrációja

A nemzetközi vándorlások hazánkra gyakorolt hatásait tekintve figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyermekek is részt vehetnek, akiknek családjaik Magyarországra települtek át, vagy szülei huzamosabb ideig vállalnak itt munkát. Programunk része a multikulturális nevelés megvalósítása az integrált nevelés kiterjesztése a hazájukat elhagyni kényszerülő családok vonatkozásában. A tevékenység központú óvodai nevelési programunkban

olyan kompetenciák fejlesztése is a cél, mint a kognitív, /kommunikációs képességek fejlesztése/ és a szociális kompetenciák /kötődés, érdekérvényesítés, társadalmi szerepekre való felkészítés/ fejlesztése.

Célunk:

- A multikulturális nevelés megvalósítása.
- A bevándorló gyermekek nyelvi és kulturális integrációja.
- A befogadó ország nyelvének elsajátíttatása.
- A befogadó ország értékeihez való pozitív kötődés kialakítása.
- Nyitott és megértő viselkedés kialakítása a más ajkúak nyelve, és kultúrája iránt.

Feladatunk:

- A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyermekek együttes gondozása, nevelése, fejlesztése a magyar állampolgárságú, magyar anyanyelvű gyermekekkel.

Kapcsolattartás a szülőkkel az inkluzív pedagógia jegyében:

- A család a szocializáció első színtere.
- Erősítjük a családi nevelést.
- A szülők a gyermekük iránti felelősségérzetének kialakítása, megtartására törekszünk.
- Személyes kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel.
- A családok szociális különbségeiből adódó hátrányok kompenzálására törekszünk.
- A szülőket szakszerűen segítjük a gyermeknevelésben.
- A gyermeknevelés szakmai támaszrendszerének kiépítésére törekszünk.

Az óvoda feladatai az integrált nevelés, a gyermekek differenciált fejlesztése, beilleszkedésük segítése érdekében:

- a nevelőmunkában a másság elfogadására, a tolerancia és empátia fejlesztésére kiemelt figyelmet fordítunk

- a szocializáció felerősítése
- a gyermekek személyiségének megismerése, fejlődésük követésére nagy figyelmet kell fordítanunk

- a gyermekek közötti különbségek kezelésére a differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazzuk

- a sajátos nevelési igényű és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

esetében egyéni fejlesztési tervek alapján végzik az óvodapedagógusok, a fejlesztő pedagógusok, a fejlesztő munkát

- szükség esetén speciális szakemberek bevonásával segítik a gyerekek fejlődését / logopédus, gyógypedagógus, pszichológus, /
- a gyermekek beiskolázására fokozottabban odafigyelnek, a szülőket tájékoztatják a lehetőségekről

A sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, a beilleszkedési-, magatartási problémával küzdő gyermekek óvodai közösségbe való besegítése fontos feladatunk. Az együttnevelésükkel a gyermekekben az elfogadást, együttműködési és kommunikációs technikákat, az egymástól való tanulást segítve. Fontos feladatunk minden gyermekben az értéket, a tehetséget felfedezni, kibontakoztatni. A többi szülővel megismertetjük az együttnevelés pozitív hatásait, az integrált nevelés elfogadása érdekében.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

A FEJLESZTÉS TARTALMA

Meggyőződésünk, hogy a tevékenységek által nevelődő gyermek felnőve aktív részese lesz saját természeti és társadalmi környezete kialakításának. Éppen ezért a tevékenységközpontú óvodai nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. Természeti és társadalmi környezetünk megismerése és védelme kiemelt feladatunk. A négyes feladatrendszer elemeit a nevelés foglalja keretbe. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól.

A feladatrendszer elemei:

1. Játék és tanulási tevékenység
2. Társas és közösségi tevékenység
3. Munkatevékenység
4. Szabadidős tevékenység

A feladatrendszer elemei egymást átszöve érvényesülnek és valamennyien együtt jelentik az óvodáskorú gyermek nevelésének tartalmát. Ezt azért is szükséges hangsúlyozni, mert a gyermek életmegnyilvánulásaiban **sohasem különülnek el a különböző tevékenységek, azok komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg.** Természetes tehát, hogy a feladatrendszer elemei mereven nem választhatók el egymástól, mint ahogy a tevékenységek is összefüggenek egymással. A gyermek számára egy adott tevékenység mint pl. a sepregetés éppúgy lehet játék és munka is, mint ahogy beletartozhat a közösségi tevékenységek körébe, hiszen másokért, másokkal együttműködve végezheti. Pontosan ez az oka annak, hogy a nevelés tervezésekor nem szedhetjük szét a feladatrendszer elemeit, hanem egységben gondolkodva a tervezett tevékenységekből kiindulva kell a tervezést átgondolnunk. Miután a tanulást a nevelés részének tekintjük, ezért a nevelés és a tanulás tervezésében is a komplex gondolkodásmód, az egymáshoz

való kapcsolódás, a rugalmasság és nem a nevelési területek szétdarabolásának szándéka vezeti gondolatainkat.

1. Játék és tanulási tevékenység

A játék a 3-7 éves korú gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. Pszichikumot, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó elfoglaltság. A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újraélheti kellemes élményeit. A környező világról sőt a világegyetem egészéről is a játékon keresztül közvetíthetjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé.

A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógusnak tudatosan kell felhasználnia a nevelés folyamatában céljai eléréséhez. Az óvodapedagógus tudatossága természetesen sohasem irányulhat a gyermekre, hiszen kitalált és erőltetett úgynevezett "játékos módszerekkel" nem helyettesíthető a gyermeki tevékenység. A gyermeki tevékenységet - különösen a játékban - nem szabad szűken értelmeznünk. A játéktevékenység tág értelmezése lehetővé teszi, hogy nemcsak a tárgyi, manuális, vagy mozgáshoz kapcsolt tevékenységeket ismerjük el, hanem a "szellemi alkotást" is tevékenységként fogjuk fel a játék során. A gyermek gondolatban megalkotja, kitalálja a játék szereplőit és bármilyen eszközzel vagy tárggyal helyettesíti azokat. Minden gyermeki tevékenység - beleértve a játékot is - felosztható spontán és az óvodapedagógus által irányított tevékenységre. Nagyon fontosnak tartjuk olyan hangulatok, ingerek tárgyi lehetőségek megteremtését, melyeknek hatására a gyermekek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy nincs szükség a pedagógus által kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre, hiszen köztudott, hogy 3 éves kor táján még kifejezetten igényli a gyermek a felnőttel való együttjátszást. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus

A helyes arányok megtalálására azonban nagyon kell ügyelnünk. A nevelési folyamat intenzív képességtermelő jellege ugyanis alapvetően attól függ, hogy milyen szélességben és mélységben képes az óvoda a gyermeki öntevékenység rendszerét kiépíteni. A játékon belül meghatározott eredmény elérését célzó öntevékenység a legfőbb biztosíték arra nézve, hogy az öntevékenység az önfejlődés, az önfejlesztés motívumait, képességeit és készségeit is létrehozza. Mindennapi játékaink között nagy szerepet kapnak a drámajátékok, melyek során jó hangulatú játék során tevékenykedve tanulunk meg bármit, s az ismeretek bővítésére vagy rögzítésére is kitűnő módszer.

Jót és jól játszani - ez a gyermek dolga az óvodában. Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportléghőmérsékletet, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz. Tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az *óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése*. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia. Az óvodapedagógus feladata megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljai elérése érdekében és szükség esetén indirekt módon befolyásolni. A játék kicsiben

maga az élet; az amit a kisgyermek felfog és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki és a játék segítségével teljesebbé válhat. A tevékenységközpontú program alapelve, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült játékra. A játéktevékenységhez szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket azonban az óvodapedagógusnak kell biztosítania. Külön szót érdemel az élmények szerepe a gyermek játékában. Az élmény, legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családból a környezetéből hoz az óvodás, vagy legyen az az óvodai társakkal átélt élmény, rendkívüli jelentőséggel bír az életre való felkészítés folyamatában. A játék örömforrás, maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet. Motivációja magában a cselekvésben van. A különböző szituációk megteremtése, az élménynyújtás, az óvónő tudatos, átgondolt munkáját kívánja. Indirekt módon így lehet a gyermeki világot befolyásolni. Természetesen a gyermek spontán élményszerzése éppen olyan fontos, mint a pedagógus által irányított, megtervezett. Ezért kell biztosítani a lehetőséget a gyermekekért élmények megbeszélésére, ötleteik megvalósítására. A lényeg, hogy a gyermekek élményeiket tevékenységekben éljék meg. Számolnunk kell azzal is, hogy a gyermekek negatív tapasztalataikat is megjelenítik játékukban, az óvónő jelenléte ilyenkor nagyon fontos. Általában a gyermek spontán szerzett élményei és tapasztalatai nem kapnak kellő figyelmet. A legjobb esetben meghallgatják a felnőttek ezeket az élményeket, de nem számolnak a továbbiakkal vele. A tevékenységközpontú óvodai nevelés nemcsak feltételezi, hanem el is várja az óvodapedagógus ilyen irányú figyelmét, érzékeny reagálókészségét. Ilyen pedagógiai alaphelyzetben már valóban nem lesz mesterkélt és erőltetett a gyermekek képességeire építve, azt alapul véve fejleszteni az egyént éppúgy, mint a csoportot.

A játék tehát, mint az óvodáskorú gyermek alaptevékenysége olyan lehetőséget jelent az óvodapedagógus számára, amit tudatosan fel kell használnunk a gyermekek személyiségének fejlesztése érdekében. Legfőbb célkitűzéseinket szem előtt tartva olyan tulajdonságok fejlődhetnek ki a gyermekben a játék folyamatában, ami később a társadalomba való beilleszkedését nagymértékben elősegítheti. Például a társakkal való együttjátás kialakulása, vagy a játékon belüli önállóság, a másik gyermek játékának tiszteletben tartása, a kezdeményezőkézség kibontakoztatásának lehetősége, vagy olyan tulajdonságok szükségessége, mint a mások mozgósításának képessége vagy az alá-, fölé-rendeltségi viszonyok önkéntes kialakítása egy-egy játéksituációban igen fontos. A nagyon is demokratikusan, a gyermekközösség elfogadott belső törvényszerűségei szerint kialakított játékon belüli szerepelosztás, mely a szerepjátékot a társadalmi gyakorlatban tapasztalható szituációk előzményeivé avatja, lényeges része a fejlesztésnek. A jó játékhoz megfelelő körülmények, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, a gyermeki kreativitást elősegítő játékok és anyagok szükségesek. A hagyományos játékok mellett a természetben megtalálható és gyűjthető anyagok (pl. mákgubó, kukorica csutka és csuhé, kavicsok, csigák, kagylók, termések, stb. – ami közvetlen környezetünkben fellelhető) is nagyszerű kiegészítői játékainknak. Itt a falusi környezetben a nagyszülők, dédszülők még saját gyermekkori élményeiket is át tudják adni óvodásainknak, s nekünk a kreativitás fejlesztésében nagy segítséget jelent a hagyományos játékszerek készítése, ezek segítségével a néphagyományok őrzése és továbbvitele.

Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:

- ◆ Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése
- ◆ A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára
- ◆ A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása
- ◆ Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához
- ◆ Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében
- ◆ A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása
- ◆ Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátszás a gyermekekkel

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A gyermek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek. Játék közben, játékosan szinte észrevétlenül tanul, tehát a játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. Az óvodai tanulás azonban szélesebb értelmű annál, hogy csupán a játékkal való összefüggésein keresztül értelmezzük. A nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- **a játékos**, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

A játékba integrált tanulás formái:

- egyéni
- mikro csoportos (kooperatív)
- együttes, nagycsoportban folyó (frontális)

A tanulás természetesen csupán része a nevelési folyamat egészének. Legfőbb célkitűzésünk, hogy egyszerre, egyidőben kevesebbet, de minőségben és használhatóságában mégis több ismeretet kapjanak a gyermekek. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából. Ezt nem lehet kiváltani, vagy helyettesíteni az egyoldalú intellektuális fejlesztéssel, aminek jelentőségét elismerjük, ám mértéke és hatása alatta marad a tevékenységek általi fejlesztésnek. A közvetlen környezet folyamatos megismerése, az érzékelés és a többoldalú tapasztalatszerzés azért központi kérdése a tanulási folyamatnak, mert szerintünk kevesebbet, de azt jobban, alaposabban, több oldalról megközelítve kell a gyerekek számára közvetítenünk és velük együtt átélnünk. Miután a gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éli meg, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. Ez az oka annak, hogy komplex tevékenységek rendszerén keresztül jut el a gyermekhez az, ami számára a világból megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent. Egyáltalán nem mellékes az a szempont sem, hogy azok a tanulási tapasztalatok, melyeket óvodáskorban szereznek a gyermekek, hatással lehetnek az iskolai tanuláshoz való viszonyukra is. Nem mindegy milyen érdekeltség fejlődik ki a gyermekben a tanulóssal kapcsolatban, hiszen már kialakulnak annak csírái, hogy később örömmel tanul-e a gyermek. Képes lesz-e saját motiváltságából kiinduló erőfeszítésre a tanulás során. Ennek a belső motiváltságnak a kialakítását kezdjük meg az óvodában. A tanulási tevékenység esetén is azt szeretnénk elérni, hogy **örömmel** és **önként** vegyen részt ebben a folyamatban a gyermek, ne csupán külső motiváció (jutalom) készítse erre. A cél az, hogy megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk a gyermeket. Természetesen minden gyermek esetében képességeinek megfelelő feladatokról van szó. A követelményeket az egyéni teljesítőképességhez kell mérni. A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához. A sorozatos kudarcok ellentétes hatást váltanak ki. A gyermek bátortalanná, félőssé, visszahúzódóvá válik, alulértékeli önmagát és alatta marad saját teljesítőképességének. Az óvodapedagógus szerepe tehát itt is kiemelkedő abban, hogy milyen feladat elé állítja az egyes gyermekeket, mennyire képes megismerni és fejleszteni a gyermeket egyéni adottságainak figyelembevételével. A gyermekek ismeretében egyéni differenciált bánásmóddal kell a gyermek igényeihez, egyéniségéhez, teherbíró képességéhez igazodó tanulási kereteket és formákat biztosítani. A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás kötött és kötetlen kezdeményezések, tevékenységek, beszélgetések, tapasztalatszerző séták, stb. formájában egyaránt megoldhatók a napi élet bármely mozzanatában. Ez teljes egészében az óvodapedagógus kompetenciájába tartozó kérdés. Természetesen a forma kiválasztásában mindig figyelnünk kell az adott szituáción, a témánkon kívül a gyermekek korára is, hiszen a kiscsoportban még döntően kezdeményező jellegűek a tevékenységek, de nagycsoportosoknál a kötelezőek lesznek túlsúlyban az iskolai életre való felkészítés miatt. Úgy gondoljuk, hogy a feladatrendszer elemeinek gyakorlati megvalósulását a különböző életkorú gyermekek együttes nevelésével lehet kialakítani, ezért a szülők kérésére indított osztatlan csoportok ellenére igyekszünk minél több alkalmat teremteni a csoportok érintkezésére, közös tevékenységek választhatóságára.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)

A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése

Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit, fejleszthetik kreativitásukat.

A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása

A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának, egész személyiségének és kompetenciáinak fejlesztése

Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti

2. Társas, közösségi tevékenység

A gyermekkel szemben támasztott két fő követelmény: tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni. A kooperációs és kommunikációs képességek pedagógiai szempontból sikeres formálásnak legfontosabb feltétele, hogy a tevékenység - társadalmi és egyéni - értéktartalma és hasznossága nyilvánvaló, felismerhető, tudatosítható, átélhető legyen. Az együttműködési és érintkezési képességek jellegét, tartalmát, színvonalát, hatékonyságát stb. mindennek előtt az alapul szolgáló tevékenységek társadalmisága (közhasznú volta, kulturális színvonala, relációgazdagsága, stb.) határozza meg. Pedagógiai programunk négyes feladatrendszere megfelelő bázist nyújt a kooperációs és kommunikációs képességek kifejlesztéséhez. A társas és közösségi tevékenységek állandó gyakorlás által történő kifejlesztése rendkívüli fontossággal bír a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítés, azaz az életre nevelés szempontjából. Pedagógiai programunk a gyakorlat szükségleteiből kiindulva vezeti le a társadalmi követelmények rendszerét. A tulajdonságok, a képességek, a készségek, a szükségletek olyan rendszerét kívánja formálni, amelynek segítségével a gyermekek részvétele a napi életben (társadalmi gyakorlatban) egyszerűbbé, könnyebbé, gyorsabbá válik. A társadalom élete, a társadalmi gyakorlat pedig jórészt a társas és közösségi kapcsolatok keretén belül zajlik. Nagyon fontos feladat tehát már az óvodában tudatosan törekedni a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és a közös tevékenység kibontakoztatására. Mindez természetesen nem jelenti az egyén fejlesztésének mellőzését. A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, mégpedig olyanok, akik egyéni akaratukat, ambícióikat, vágyaikat képesek a közösség keretein belül is megvalósítani. Az élet is ilyen. Bizonyos korlátok között kiélhetjük magunkat, azaz nekünk éppen úgy szükséges alkalmazkodnunk másokhoz, ahogyan mások is alkalmazkodnak hozzánk. A cél az, hogy az adott lehetőségek között a legtöbbet legyünk képesek egyéniségünkől kihozni, ezzel is gazdagítva a közösséget. Minden gyermek egyéniség, akinek lehetőséget kell biztosítani személyisége pozitív és széleskörű kifejlődéséhez. A társas és közösségi kapcsolatok kialakítása a tevékenység bázisára támaszkodva a teljes nevelési folyamatot átfogja. Az óvodai csoport, az óvodai közösség sikeres formálása esetén a társadalom számára igen hasznos közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás mellett mások megbecsülése, a közös szokások kialakulása, a

hagyományok tiszteletben tartása, sőt a csoport közvéleménye is kialakul. A csoportban elfogadott normák befolyásolják a gyermekek cselekedeteit. A nyitott légkör, demokratikus és szeretetteljes irányítás tág teret nyit a gyermekek önállósága, tenniakarása és döntési képességének kibontakoztatása irányában.

A nevelőközösség szerepe ebben a folyamatban meghatározó. A nevelőközösség belső tartása, gyermekszeretete, kivívott tekintélye és világos, pontos, tudatos, célirányos nevelő tevékenysége szükséges a gyermekközösség kialakításához. Az óvodai gyermekközösség kialakítása a tevékenységek rendszerén keresztül valósítható meg. Az óvodában minden tevékenységnek a gyermek egyéni örömén túl a közös élményt is kell erősítenie. A társas kapcsolatok, a közös munka, az együttjátszás és a komplex tevékenységek rendszere is az együvé tartozás érzését erősíthetik, ha tudatosan igyekszünk ezt létrehozni. A lényeg, hogy a tevékenykedtetés sokszínű, változatos legyen, és a **tevékenykedtetésen** legyen a hangsúly. Mindent kipróbálhasson a gyermek, kivételt csak a testi és szellemi épségét veszélyeztető tevékenységek képeznek. A közösségi szokások kialakítása pedig a tevékenységek végzését segítse, a gyermekek cselekedeteit irányítsa. A szokások tegyék lehetővé, hogy az egyik gyerek ne zavarja a másikat a tevékenység végzése közben, a szokásrendszer tegye lehetővé a gyermekek közötti jobb együttműködést, egymás tevékenységére figyelmet, vagy a közös tevékenység során kialakuló viták lerendezését stb. Nem fegyelmezni, hanem tevékenységgel és az ehhez szükséges hellyel, eszközzel kell segíteni a gyermekeket abban, hogy minél nagyobb önállóságra tegyenek szert óvodai életük során. Ehhez változatos, életkorhoz illő tevékenységek felajánlása szükséges. A helyes szociális viselkedés megtanulásának színtere az óvodai csoportközösség. A felnőtt és gyermek között nem a feltétel nélküli szófogadás, hanem a demokratikus partnervizony kialakítása a cél. Az óvodapedagógus ugyanúgy vegye figyelembe a gyermek jogos kívánságait és igényeit, mint ahogy a gyermektől is elvárja a szokások, szabályok betartását. A gyermekek egymás közötti és a felnőttel való kapcsolatában egyaránt a szabadságra, a nyíltságra és az őszinteségre kell építeni. A közösség lehetőséget teremt az önálló kapcsolatok kialakítására, a különböző nézőpontok megismerésére, a konfliktusok kezelésére és megoldására. Ezek a folyamatok pedig a másokkal szembeni tolerancia kialakulásához vezetnek. A társas és közösségi tevékenységek a nevelőmunka egészét átszövik. Ebben a folyamatban talán a legfontosabb időpont az, amikor a gyermek először ismerkedik az óvodával, az óvodai csoporttal. A megszokottól eltérő környezet, a szülőktől való elszakadás, az új helyzet sokszor nehéz feladat elé állítja a szülőket és az óvodapedagógust egyaránt. Az óvodapedagógus feladata, hogy végtelen türelemmel és szeretettel forduljon az újonnan óvodába kerülő gyermek felé. Adjon elegendő időt a beszoktatásra. Biztosítson fokozatos átmenetet és tegye lehetővé a szülővel együtt történő beszoktatást. Általában egy hét elég szokott lenni az "anyás" beszoktatáshoz, de természetesen, ha szükség van rá, ezt meg is hosszabbíthatjuk.

Az óvoda nyitottsága nemcsak a beszoktatás ideje alatt, hanem óvodáskor végéig biztosítja a szülőknél a nevelőmunkába történő közvetlen betekintést. Ez mindkét fél számára (szülő - óvodapedagógus) megnyugtató és biztonságot jelentő lehetőség, amit a gyermek érdekében kétoldalúan lehet hasznosítani. Az óvodapedagógusnak éppúgy szüksége van a nevelőmunkában a szülőktől érkező információkra, javaslatokra, mint fordítva. Az óvoda nyitottsága, hagyományok teremtésével, nyilvános, közös programok, ünnepek segítségével tovább növelhető.

Partnerközpontú szemlélettel, a szülők és nevelőtársak igényeit felmérve, programunkba és napi munkánkba beépítve igazi együttműködés alakítható ki. Óvodánkban eddig is nyitottak voltak az ünnepek, ezután is számítunk a szülők érdeklődésére és megjelenésére. Kérésre bármikor a mindennapok során is lehetőséget adunk a csoportok életébe való bepillantásra. Eddig is volt lehetőség az "anyás-beszoktatásra", s a gyermekek zökkenőmentes beszoktatása érdekében ezt ezután is fontosnak tartjuk. Igyekszünk minél több közös programot kialakítani nevelőpartnereinkkel.

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre

A felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban

A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együtt játszás, együtt dolgozás képességének kialakítása és gyakorlása

A konfliktusok kezelése

A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet kialakítása

A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása

Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak a társaik (különösen az eltérő fejlődésű üteműek) irányában

Kompromisszum-készség kialakítása

3. Munkatevékenység

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munkatevékenység. A munkatevékenység fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe. Az értékteremtő munka pedagógiai funkciója nem a szakismeretek gyakoroltatása, hanem a gyermek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése. Éppen ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermek számára. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb motiváló erő, ösztönző, megerősítő tényező. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem megszervezésének módja fejt ki a már említett nevelő-fejlesztő hatást. Itt is érvényes, amit a tevékenységről általánosságban elmondtunk: alapvető követelmény az önállóság, az öntevékenység lehetőségeinek megteremtése. A különböző munkafajták: önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyiségével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében elvégzett munkák vagy a kerti munka közös vonásaként azt kell kiemelni, hogy mindez tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedtetést jelentsen az óvodában. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát,

aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében. A gyermek éppúgy élvezzi a munkatevékenységeket, mint a játékot, ha tiltásokkal vagy túl nehéz feladatokkal nem szegjük kedvét. A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését és ha mindez pozitív élmények átélésének forrása lehet, akkor a gyermekek szívvel, lélekkel fogják végezni. A közös munka alatt a kooperációs készségük szinte észrevétlenül erősödik.

Az első feladat olyan munkalehetőségek biztosítása, ami a gyermek számára elfogadható. Ezen kívül igen nagy fontosságú, hogy a munkavégzés során biztosítsuk a teljes **önállóságot**. A munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható és sohasem a gyermekre kényszerített feladat legyen. Válgjon a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges és mindenki a kedvének, egyéniségének, képességének megfelelő munkát végezheti. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem **rendszeres, folyamatos** tevékenység legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba. A munkafajták közül ki kell emelnünk az önkiszolgálást, aminek óvodáskor kezdetétől fogva igen nagy a jelentősége. A gyermekek magukkal kapcsolatban minden teendőt - testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendbentartása - a lehető legkorábbi időtől kezdve próbáljanak önállóan elvégezni. Azt felesleges meghatározni, hogy melyek azok az önkiszolgálással kapcsolatos tevékenységek, amelyeket 3-5 vagy 7 éves korban végezhet el a gyermek. Hagyjuk, hogy a gyerekek saját képességeik szerint, koruktól függetlenül akkor végezzék el az önkiszolgálással kapcsolatos teendőiket, amikor képesek rá, vagy kedvük van hozzá. Általában a legtöbb kiscsoportos büszkén végzi az önkiszolgálással együttjáró feladatokat hiszen már ő is ügyes óvoda, s örömmel várja a napossággal együttjáró feladatokat, amiket akkor bíznak rá társai, ha majd kicsit nagyobb, és még ügyesebb lesz. A kerti munka során viszont a legkisebbek is besegíthetnek a söprésbe, gereblyezésbe, ültetésbe, stb.- mikor mire van szükség -, így ők is örülnek munkájuk eredményének. Új óvodánk virágosítása és szépítése kapcsán igazán látványos és sikerekkel teli munkafolyamat vár a legkisebbekre is, így munkájuk eredményét is figyelemmel kísérheti minden kisgyermek. Reméljük, évek múltán is emlegetni fogják, melyik fát melyik csoporttal ültették el.

A munka megosztása során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyerekek megtanuljanak **önállóan dönteni**, feladataikat egymás között megosztani. Pontosan olyan módon, mint amikor a szerepjáték megkezdése előtt elosztják egymás között a szerepeket. A nagyfokú önállóság és a döntési helyzetek, döntési képességek gyakorlásának lehetőségei együtt szolgálják a gyermekek életre való felkészítését. Az óvoda udvarán a kertet az összes csoport gazdálkodik, a csoportok maguk döntenek el, milyen kisállatot, halakat, növényeket gazdálkodnak, gesztenyét vagy más terméseket gyűjtenek, virágokat nevelnek, stb. Arra is van lehetőség, hogy a gyermekek tisztán tartsák saját környezetüket, az óvoda udvarát, a csoportszobákat az óvónéni és a dajkanéni segítségével, közösen megjavítsák, megtisztítsák játékaikat, hogy maguk rendezzék be a csoportszobákat, maguk díszítsék fel a termet, babaruhákat készítsenek és rendben tartsanak, ünneplőbe öltöztessék őket ünnepek előtt. Az óvoda hagyományait (pl. születésnapok megtartása, karácsonyi közös nyitott ünnep, kiscsoportos avató, farsangi kislevelezés az iskolásokkal, családi nap, gyermekhet szülőkkel, testvérekkel, stb.) közösen alakítjuk ki.

A munkára nevelés általános értelemben magában foglalja a termelést, a gazdálkodást is, azaz a valódi értékteremtő képességek fejlesztését. (OVIKERT) Nekünk az óvodában ennél kevesebbel kell megelégednünk, azonban ez nem jelenti azt, hogy ne tudnánk megismertetni a gyerekeket a munka társadalmi értékével. A vadgesztenye összegyűjtése például évek óta hagyománnyá vált. Mi a gyűjtés után játékokat készítünk belőle, számolunk velük, ez is értékteremtés, ami alatt itt nem anyagi értéket értünk, de felfogásunkban az érték nemcsak materiális, hanem szellemi, erkölcsi, esztétikai, stb. értéket egyaránt jelent. Véleményünk szerint a kerti munka az a terület, ahol ez az értékteremtő képesség még tisztábban megmutatható. Fontosnak tartjuk tehát az óvodában az élősarok kialakítását és a kerti munka folyamatos végzését, mert a nevelésben játszott szerepén túl a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának megtapasztalására igen nagy lehetőséget nyújt a gyermekcsoport valamennyi tagjának. Tavasztól-őszig lehet tevékenykedni a kertben és közben rengeteg tapasztalatot, ismeretet szereznek a gyermekek. Megismerkedhetnek a környezetvédelem alapjaival, a környezettudatos életmóddal. Óvodai kert alatt valódi, nagy kertet értünk, ahol a zöldségek és a virágok mellett gyümölcsfák is vannak. Ilyen kertből a termést akár értékesíteni is lehet, de nálunk az óvoda maga használja fel a termést, a gyerekek megérezhetik, megérthetik annak valódi értékét. Addig is, míg termő gyümölcsfáink lesznek, a konyhakertben és a virágosban találunk majd elfoglaltságot gyermekeinknek, a szülők meghívására továbbra is szívesen segítünk az otthoni betakarításban, és a magunk nevelte anyáknapi virágot is szeretnénk hagyománnyá tenni. Nagyon fontos, hogy a munkavégzéshez elegendő mennyiségben és megfelelő minőségben legyen a gyermekcsoport felszerelve a szükséges eszközökkel, szerszámokkal és azok bármikor hozzáférhető módon, szabadon a gyermekek rendelkezésére álljanak. Ezért bővítjük folyamatosan szerszámkészletünket, melyet az udvari játéktárolóban tartunk.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.

Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, a gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket

A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket.

Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban

Arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhessek azokat.

4. Szabadidős tevékenység

A szabadidő igazi tartalma: a termékeny időfelhasználási lehetőségek közötti szabad választás. Ez is öntevékenység, ez is döntés. Különösen a kisgyermek számára az, aki eleinte a felkínált sokfajta tevékenység közül igazából nem, vagy csak nagyon nehezen tud választani. Egyszerre szeretne mindenütt ott lenni, mindennel játszani, mindent megfigyelni. A szabad, autonóm egyéniség által determinált öntevékenység egyenlő a döntéssel. Ennek közelébe kell eljuttatni a gyermeket. Az ilyen döntést ugyanis már nem befolyásolják természeti szükségességek, társadalmi kötelességek. A szabadidős tevékenységeknek azért kell a saját, semmivel sem helyettesíthető helyüket és szerepüket kivívniuk a nevelési intézményekben, mert másképpen a gyermek sohasem tanulhatja meg, hogyan gazdálkodjon az önmaga számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel. Ebben a tevékenységi szférában sem képzelhető el, hogy a hosszú ideig szorosan irányított gyermek egyszer csak öntörvényei szerint cselekvő önálló egyéniséggé válik. A kívülről irányított ember, különösen, ha hozzászoktatták tartósan önállótlan helyzetéhez, nem lesz képes belülről, önmaga által irányított emberré válni.

Az alapvető társadalmi tevékenységeket és az individuális tevékenységi formákat ötvöző nevelési rendszer nem képzelhető el anélkül, hogy a társadalom tagjai elsajátítsák a társadalmi és egyéni lét fenntartásához és gyakorlásához szükséges képességeket. Ezeknek a képességeknek a sokrétűsége, elméleti és tapasztalati megalapozottsága, egymást erősítő és kiegészítő jellege az egyike azoknak a nagy horderejű feladatoknak, melyeknek megvalósítását az óvodában lehet elkezdni. Az óvodában persze sajátosan - az iskoláétól eltérő módon - értelmezzük a szabadidős tevékenységet. Ennek oka elsősorban az, hogy az óvodások egész nap az intézményben tartózkodnak, önállóan és a lehetőségekhez mérten szabadon tevékenykedhetnek. A komplex tevékenységek előtt és után jusson idő arra, hogy a gyermekek az óvónők által felkínált lehetőségek közül (pl. bábozás, festés, rajzolás, zene-tánc, játéktanulás, társasjáték, filmvetítés, mese-vers, barkácsolás, stb.) közül szabadon választhassanak. A döntést nehezíti, hogy a szabad választási lehetőség az egyik csoportból a másik csoportba való átlépést is lehetővé teszi. Természetesen nemcsak az épületen belül, hanem azon kívül az udvaron is megvalósítható az a sokfajta választási lehetőség, ami döntésre és természetesen újabb és újabb gyakorlásra készíteti a gyermeket. Az óvodások napi életének ilyen formában való szervezésével nemcsak változatos, minden gyermek érdeklődésére igényt tartó keretet teremtünk, hanem a csoportnál nagyobb közösség megismerésére, sőt kialakítására is lehetőséget biztosítunk. A csoportok elszigeteltségének megszüntetésével kitágítjuk a gyermek élet- és mozgásterét, ami maga után vonja a gyermeki önállóság, kezdeményezőkézség és döntési képesség kifejlődését. Ugyanakkor mindezek mellett az egyéni képességek megmutatására, kibontakoztatására is igen hatásos eszköz ez a nevelési mód, hiszen még nagyobb lehetőséget nyújt az azonos érdeklődésű gyermekek kiscsoportos foglalkoztatásához.

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére.

Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyermekeknek

A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét

Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését

Pihenőidőben és a délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére

A KOMPLEX TEVÉKENYSÉGEK RENDSZERE:

A komplex tevékenységek lényege:

- ◆ **Komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodás gyermek szintjén**
- ◆ **A tevékenységeket problémacentrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi**
- ◆ **A tevékenységekben tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket**

1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex tevékenységek

1.1. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Ha tehát az anyanyelvi nevelés feladatait fontosnak tartjuk és a gyermeket nyelvi fejlesztésben részesítjük, nemcsak tisztábban és jobban fog beszélni, hanem a gondolkodása is fejlődik. Az óvodai **anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van.** Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulását

megkezdését. A kifejezőképességgel nem rendelkező, beszédében gátolt gyermek gondolkodási képességét nem tudja megfelelően használni. Ugyanakkor egy kevésbé intelligens gyermek jó kifejezőképesség birtokában jobb teljesítményt képes felmutatni. Ezért fordul elő gyakran, hogy a fejletlen beszédképességű gyermeket gyakran teljesítménye alatt értékelik. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni. A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme. Az óvodapedagógusnak arra kell lehetőséget biztosítani, hogy nyugodt légkörben életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. Semmiféle türelmetlenség vagy a gyermek korlátozása nem megengedhető az anyanyelvi nevelés során. Az óvoda tevékenységgel gazdag élete, a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését. Ilyen körülmények között a gyermekek szívesen és gyakran beszélnek. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, de a hétfői napokon erre külön is tekintettel kell lenni, hiszen ilyenkor otthonról és a külső környezetből hozott rengeteg élményt és tapasztalatot mondják el a gyermekek.

A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Különösen fontos, hogy ügyeljünk beszédünk stílusára, a hanglejtésre, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszédünk legyen érthető, egyszerű és világos. Figyelni kell arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Nem szabad elvenni a gyermekek kedvét állandó javítással és figyelmeztetéssel a folyamatos beszédetől. Dicsérni és báztatni kell a bátoritanabb gyermekeket, serkentve őket a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan figyelemmel kell kísérni. Arra a gyermekekre, amelyek beszédhibával, beszédgátoltsággal, beszédbeli elmaradással küzd, különösen figyelni kell. Szükség esetén szakember segítségét kell igénybe venni. Az óvodások szívesen és kedvvel beszélnek, mesélnek, "szerepelnek" egy-egy mesével, verssel, mondókával, énekkel. Ha nem fojtják beléjük a szót "rá nem érő" felnőttek, megőrzik ezt a képességüket, sőt továbbfejlesztik azt. Nekünk kell ezt a lehetőséget kiaknáznunk, hisz napjainkban a szülők fáradtak, feszültek, vagy csak nem érnek rá a második-, harmadik műszak után gyermekeikkel foglalkozni.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése

A beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket

Lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására

Képessé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni

A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése

A beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni

Beszédmegértés fejlesztése

Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása

A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása

A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása

Logopédus segítségének igénybe vétele, ha szükséges

2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex tevékenységek

2.1. A külső világ tevékeny megismerése

2.1.1. Természet-társadalom-ember

Ez a komplex tevékenységek, mint elnevezéséből is kitűnik, szeretné egységben megmutatni és érzékelteni azt, ami a valóságban is teljes egységben érzékelhető. Nem vagyunk hívei a szétszabdalt, szeletelt tevékenységeknek, mert azok nem képesek az életben megmutatkozó sokszínűség mellett az összefüggések feltárására. Az óvodai tevékenységek rendszerének hagyományos felosztása az iskolától átvett szempontok alapján jött létre. Ez a felosztás a tudományok rendszerét és nem a valóságot modellezi és így már az óvodában megkezdődik a világról a gyermek felé áradó észlelések, tapasztalatok, ismeretek szétaprózódása, ezért okoz nehézséget az összefüggések meglátása és megértése a gyermek számára.

A tevékenységközpontú program célja az, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében. Az óvodapedagógus feladata, a külső világ tevékeny megismertetése a gyermekekkel, spontán és szervezett formában egyaránt.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természetközeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példát mutatva a gyermek számára. Azt kell bennük megerősíteni, hogy mennyire összefügg mindez egymással és milyen nagy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása szempontjából. A tapasztalatszerzés mindig a valódi környezetben történik, ezért a komplex tevékenységek legtöbb esetben a szabad természetben vagy az óvoda környezetében, udvarán, a szomszédos

erdőben zajlanak. Legfontosabb feladat megismertetni a gyermeket azzal a természeti környezettel, amelyben él, felhívni a figyelmet annak értékeire és szépségeire. Ez képezi majd az alapját a később kialakuló természetszeretnek. A fák, a virágok, az apró kis állatok megannyi ismeretet, feladatot jelentenek a kisgyermeknek. A séták, kirándulások, az óvoda udvarán és kertjében vagy az élősarokban végzett tevékenységek tanulási, tapasztalási lehetőséget kínálnak a gyermeknek. A komplex tevékenység tehát csak átvitt értelemben nevezhető valódi foglalkozásnak. Inkább **komplex tapasztalatszerzési lehetőségről** van szó. Az önálló és csoportos megfigyelések révén értékes tapasztalatokhoz juthat a természetben végbemenő folyamatokról és összefüggésekről. Már az óvodában fel lehet és fel kell készíteni a gyermeket arra, hogy társadalomban élünk, ami a közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk. A gyermeket demokratikus társadalmi rendben való élésre készítjük fel, amelyben különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett. Meg lehet éreztetni a gyermekekkel, hogy mindenkinek lehetősége van saját lelkiismeretének megfelelően dönteni. A tolerancia, mások véleményének, érzéseinek és gondolatainak tiszteletben tartása arra neveli a gyermeket, hogy képes legyen elfogadni másokat. Mindez pedig a társadalomban való harmonikus, kiegyensúlyozott élethez feltétlenül szükséges. Természetesen ide tartozik a mások (idősebbek, felnőttek, társak) tisztelete és szeretete is. Ilyen pedagógiai légkörben fejlődik a gyermek ítélőképessége és természetes viselkedési formájává válik a más felfogásokkal szembeni tolerancia. Ugyanakkor lehetőséget kap az önálló véleménynyilvánításra, önbizalmának növelésére. A komplex tevékenységek keretén belül egészen odáig mehetünk el, hogy az óvodás gyermek számára megtapasztalható és ezáltal megérthető társadalmi folyamatok között még a gazdasági kérdések is felszínre kerülhetnek.

Ennek egyik nagyon egyszerű és kézzelfogható példája a tényleges vásárlás a boltban. A gyermeket körülvevő valós természeti és társadalmi környezetből kell megismertetni mindazt ami megérthető és hasznosítható a gyermek számára.

A környezetvédelem, a fenntarthatósági szemlélet formálása vagy a problémák erőszakmentes megoldásának kérdése már az óvodás gyermek szintjén is felvethető és beépíthető a komplex tevékenységek rendszerébe. Például a "Víz világnapjára" tervezett séta alkalmával a Duna-part egy szakaszának rendbetétele kapcsán sok dologról beszélgethetünk, és

mindjárt „élőben” tehetünk is a környezetszennyezés ellen. A „Természet-társadalom-ember” témakör egymástól függő, egymást feltételező, egymást kiegészítő fogalmak rendszere, melynek lényege a kisgyermek szintjén már óvodáskorban is megérthető, megéreztethető. A tapasztaltak otthoni elmesélésével közvetve a szülők, a helyi közösség is nevelhető.

Főbb témáink:

- **Az idő múlása (évek, évszakok, hónapok, hetek, napok rendszere)**
- **Természeti környezetünk (szűkebb és tágabb értelemben)**
- **Szociális környezetünk (család, óvoda, iskola, a falu, országunk, Földünk stb.)**
- **Állatok – növények rendszerezése különböző szempontok szerint**
- **Tevékenységek és munkahelyek, a munka helye és szerepe életünkben**
- **Ünnepek- ünnepélyek, hagyományok, jeles napok figyelemmel kísérése**
- **Természetvédelem, védett növények és állatok,**
- **Tájvédelmi területek, a természet szépségei stb.**

2.1.1.1. Születéstől felnőttkorig

A természet-társadalom-ember fogalomkörhöz szorosan kapcsolódnak és a nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyermekek újrajátsszák életüket. Újraélik az óvodában mindazt, amit a mindennapokban a családban, az óvodában vagy tágabb környezetükben tapasztalnak, látnak, hallanak. A környezettel való szoros kapcsolat az életfolyamatok újrajátszása nemcsak arra ad lehetőséget a gyermeknek, hogy a benne lévő feszültségek feloldódjanak, hanem elősegíti számára a társadalomba való későbbi bekapcsolódást, szocializálódást. A „születéstől felnőttkorig” címmel megfogalmazott komplex tevékenységek magukban foglalják a testápolástól, a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermekeknek támpontot nyújthat a környezetében meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához. A szokások elsajátítása, a társadalomban való beilleszkedéshez szükséges magatartásformák kialakítása valósulhat meg játékosan, a gyermek érdeklődésének és igényeinek figyelembevételével. Ez a komplex foglalkozás hagyományos értelemben nem is nevezhető foglalkozásnak, hiszen játékidőben, szabadidőben, vagy a nap bármely időszakában megvalósíthatók az itt jelentkező feladatok.

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél több tapasztalat szerzését a természetben. Tudatosan törekedjen az óvodapedagógus arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből

Biztosítani kell minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez

A tevékenységeket lehetőség szerint a szabad természetben szervezzük meg

Biztosítsuk a feltételeit annak, hogy az óvodában élősarok, konyha- és virágoskert működjék, ha lehetőségünk adott, próbálkozzunk kisállatok tartásával is.

Lehetőleg minél több oldalról járjuk körül a kitűzött témát (dalok, versek, mesék, művészeti eszközök a témáról)

2.1.2. Matematikai tapasztalatok

Programunk az ismerettartalmak komplex kezelésére a komplex óvodai tevékenységek keretén belül megvalósuló fejlesztésre kívánja a hangsúlyt helyezni. Felfogásunk azonban a matematikai nevelés önállóságát is hangsúlyozza. Ez nem jelenti természetesen azt, hogy a matematikai nevelés nem komplex formában a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épülve valósulna meg.

Az óvodában a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a **matematikai tanulás** több formája valósulhat meg:

**utánzásos, minta-modellkövető,
spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvodapedagógus által irányított
megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés
gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás,
a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok,
az óvónő által kezdeményezett tevékenységek.**

A gyermek már az óvodába kerülés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Az óvodai nevelés építhet ezekre a korai tapasztalatokra, még akkor is, ha azok pontossága csak a gyermek számára fontos, érzelmileg hangsúlyos helyzetekben megbízható. Az óvodáskort jellemző gondolkodási sajátosságokkal (invariancia, állandóság hiánya) a matematikai nevelés folyamán is számolni kell.

Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermekkorban a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel. Az óvodáskort jellemző fejlődésbeni egyenetlenség, a korai családi

fejlesztés eltérései azt sugallják, hogy a matematikai nevelés terén két életkori szintet kell megjelölnünk:

Az első szint: bevezetés a matematikába, - általában a gyermek 5. életévéig tart.

Feladata: a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása még főként kötetlen formában.

A második szint: az intenzív fejlesztés szakasza, - az 5-6-7 életévben.

Feladata: Az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerzése

Részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása

Eligazodás a gyakorlati életben a tevékeny élet megkedveltetése.

A tevékenységek végzése, a folyamatos cselekedtetés rengeteg olyan szituációt hoz felszínre, ahol természetes környezetben folyhat a matematikai tapasztalatok szerzése. A perceptuális, a motoros, a verbális és a szociális tevékenységek aktív átélése együttesen nyújt lehetőséget a matematikai ismeretek és összefüggések megláttatására. A komplex tevékenységek alkalmat adnak arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük. Bármilyen gyakori is a játékban és egyéb tevékenységekben szerzett, belső érdeklődésből fakadó tanulás, a gyermek negyedik életéve után egyre gyakrabban igényli és képes is kisebb-nagyobb csoportban az óvodapedagógus által irányított formában a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárására. Az óvodapedagógus és a társak jelenléte mobilizálja a gyermek tanulási teljesítményét, tudását, viselkedésének és magatartásának tartalékait. Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett benyomásokkal, vagy mely matematikai összefüggést dolgozzuk fel foglalkozáson, az óvodapedagógus dönti el. Kiscsoportban még többnyire a játékosabb, kezdeményező jellegű tevékenységek a hatásosabbak, de ezt mindig az adott játékhelyzet, illetve a gyermekek érdeklődési és fejlettségi szintje határozza meg. Óvodánkban az alapfelszerelésként előírt MINIMAT-készlet rendelkezésre áll, és nagyon sok foglalkozási eszközt készítettünk illetve vásároltunk az évek során. Karácsonyi játék vásárlásnál is igyekszünk jó és használható matematikai társasjátékokat is beszerezni. A nagyobbak már önállóan szokták ezeket használni, miután a szabályokat elsajátították.

A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők. Tevékenykedés közben a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. A naposi munka is szinte észrevétlenül fejleszti a matematikai relációk gyakorlását (párosítás, viszonyítások, hozzárendelések, stb.). Játék és szabadidőben folyamatosan létrejöhetnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvodapedagógus képes az adódó lehetőségek felismerésére és kihasználására. Ez a feladat az óvónők állandó figyelmét, kreativitását, a csoporttal való "együtt élését" kívánja, hiszen csak így lehet a spontán adódó helyzeteket felhasználni óvodásaink fejlettségi szintjének emelésére. A komplex tevékenységekön nagycsoportosoknál időnként alkalmazunk feladatlapokat is, hisz az iskola-előkészítés és a szintfelmérés időszakonként ezt is megkívánja. Hogy melyik ismeretanyagnál és milyen feladatlapot, azt a csoport óvónője dönti el. Az írásbeliséget szerető és kedvvel vállaló középsősöknél is érdemes időnként alkalmazni a feladatlapokat, de természetesen ennek lehetőségét a csoport fejlettségét ismerő óvodapedagógus dönti el.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

Az óvodapedagógus feladata olyan eszközök, és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.

A komplex matematikai tevékenységeknek vagy kötetlen kezdeményezéseknek minden esetben támaszkodnia kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten szükséges megvalósítani.

2.2.Művészeti nevelés

A művészet ismerete, szeretete, esetleg valamely művészeti ág művelése az egyetemes emberi kultúra megismerése már óvodáskorban elkezdődhet. Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. Az óvodapedagógus mindennapi feladatai közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel. Megcsodálni egy madár énekét, megvizsgálni az őszi falevél színeit, a virágzó fákat vagy egy szép színes mesekönyvet kezünkbe venni ugyanazt az esztétikai élményt jelentheti. Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából az, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. A szépen berendezett csoportszoba, az óvoda esztétikussága és harmóniája komoly hatást gyakorol a gyermekekre. Nem lehet elégszer elmondani azt sem, hogy egy kellemes benyomást keltő, jó ízlésű óvodapedagógus mennyit tud tenni szinte észrevétlenül, saját példájával a művészeti nevelés érdekében. A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. Mindez azt jelenti, hogy a művészeti nevelés mindenek előtt az egyéniség színeinek kibontakoztatását jelenti. Ezért sohasem célszerű sémákat, felnőtt által kigondolt elképzeléseket megvalósíttatni a gyerekekkel. Mindig arra törekedjünk, hogy ő maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, csupán akkor nyújtsunk ehhez segítséget, ha azt a gyermek maga kéri és igényli.

A kreativitás az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata. Akinek van fantáziája, vannak ötletei, aki problémák megoldásán dolgozik, aki gondolatait és érzéseit ki tudja fejezni, aki önmagát új, másfajta módon éli meg, az kreatív ember. Az újat alkotás, a változások elindítása, az önálló egyéniség kifejezése szintén a kreatív emberek sajátossága. Az óvodáskorban hihetetlenül nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának. Az óvodában a gyermekek kreativitásának megnyilvánulását elsősorban az oldott légkör, a nagy mozgás és szabadságtér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő. Minél több alkalmat kell adni arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a játékban, az ének-zenében, a bábozásban, a rajzolásban, stb., kifejezésre juttassák. A tapasztalatszerzés itt is alapvető fontosságú feladat. Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyermekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik

önmaguk kifejezésére. Az óvodapedagógus felelőssége igen nagy, hiszen a gyermek fogékony mindenre, mindent befogad, minden érdekli, mindent utánoz, mindent válogatás nélkül kedvel. Az óvodapedagógus véleményét - különösen akkor, ha szeretetteljes kapcsolatban van vele - szinte fenntartás nélkül elfogadja. Amit az óvónéni szépnak lát, az neki is tetszeni fog. Ezért fontos, hogy jó ízlésű, művészetet kedvelő ember foglalkozzon a kisgyermekkel.

A "művészeti tevékenységek" fogalom rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű. Ebbe a fogalomkörbe a **mese-vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás** éppúgy beletartozik, mint a **környezet esztétikája**. A művészeti tevékenységek tehát nem egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan tevékenységeket, melyeket játékidőben vagy a szabadidőben éppúgy gyakorolhatnak a gyermekek, mint a nap folyamán bármikor. A komplexitás itt nem jelent mást, mint az életben egyébként előforduló jelenségek megörökítését valamilyen formában. Az ősszel lehulló falevelet színeztethetjük, festhetjük, lerajzolhatjuk, énekelhetünk és mesét, verset mondhatunk róla, bábokat készíthetünk belőle. Ez így együtt jelentkezik a valóságban is és ennek kell visszatükröződnie a tevékenységekben is. Ismételten le kell szögezni azonban, tevékenységeknek tekintjük a szabad természetben lezajló bármilyen megfigyelést, sétát, tehát foglalkozás alatt nem kell feltétlenül a klasszikus értelemben vett foglalkozásokra gondolni.

2.2.1. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Az érzelmi biztonság megteremtésének és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszköze. A minden napos verselés, mesélés, mondókázás az óvodás korú gyermekek alapvető szükséglete. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Az *élőszavas mese* különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világmépeinek alakítására.

A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat

Nem szükséges foglalkozási kereteken belül maradni, hiszen mesélni minden nap szükséges az óvodában. Nem teszünk különbséget a tevékenységek közbeni vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején. A lényeg csupán az, hogy minden nap meséljünk vagy verseljünk valamilyen formában, reggel vagy délben, elalvás előtt vagy délután. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A mese-vers kezdeményezések anyaga változatos legyen, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Teremtsünk lehetőséget a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához. Törekedjünk arra, hogy kapcsolódjon témája a hét témájához. Segítsük elő, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket. A gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások, erre legyünk tekintettel. Kedvelt tevékenysége az óvodásoknak a bábozás és a dramatizálás. A gyermekek által a nap minden részében elérhető, az óvónő által is sűrűn használt bábkiállítás már magában figyelemkeltő és bábozásra inspiráló, így a gyermekek sokszor és szívesen használják is őket. A bábozás és a dramatizálás szorosan kapcsolódik a meséléshez, mondókázáshoz, verseléshez. Az irodalmi élmények feldolgozását segítsük elő különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával. Az ünnepek előtti készülődés, óvoda-díszítés is emlékezetesebb saját magunk készített dekorációval, és az ünnepváró hangulat kialakítását is segíti.

2.2.2. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - Vizuális tevékenységek

(gyurmázás, agyagozás, rajzolás, festés, batikolás, vágás, ragasztás, varrás, barkácsolás, stb.):

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak, a rajzolás, mintázás, kézi munka az egész nap folyamán biztosított tevékenységek. A népművészeti elemekkel, az esztétikus környezettel való ismerkedés fontos eszköze a személyiség fejlesztésnek. Az óvodapedagógus által biztosított feltételekkel az egyénifejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képesség kialakulását, a gyermeki élmény és fantázia világ gazdagodását és annak képi kifejezését, a gyermekek térforma-szín képzeleteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A feladat elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit. A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre mindenféle anyag és eszköz a "kincses polcon", amivel a gyermek fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Nagyon célszerű a vizuális tevékenységek és a munkatevékenységek összehangolása, hiszen a szabad, önálló tevékenykedés gyakran jár együtt viszonylagos rendetlenséggel.

Szokás kérdése, mennyire képesek a gyermekek környezetüket ilyen széles skálájú tevékenységrendszer mellett is rendben tartani. A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei. Ugyancsak kitűnően hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat. Ahhoz, hogy kibontakozhasson a gyermekek alkotókedve, teljes önállóság szükséges. Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást és dicséretet várnak a gyermekek. Nem szükséges, sőt káros, ha uniformizáló nevelési módszerekkel elveszjük a gyermek bátorságát az egyéni kifejezőmódoktól. Az óvodában legyen lehetőségük a gyermekeknek arra, hogy bármikor kipróbálhassák képességeiket. Amennyiben megoldható, minden csoportszobában célszerű egy kis sarkot vagy szekrényt biztosítani, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, felszereléseket, anyagokat tárolhatjuk. Nálunk ezt a szerepet a csoportok "kincses polca" játssza. Nagy hasznát veszik ennek a gyermekek, hiszen például a nagyobbak szerepjátékához bármikor kiegészítő eszközök készülhetnek és a kisebbek is örömmel ismerkednek meg a különböző szerszámokkal.

2.2.3. Ének-zene, népi játék, tánc

Az óvodai ének-zene nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint a különböző- állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve. A néphagyományőrzés mellett a Kodály alkotta módszer is folyamatosan megújulva megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az ének-zene, énekes játék és az ehhez kapcsolódó mozgás fejleszti a gyermek zenei képességeit, zenei kreativitását, s ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások.

Tehát ez a feladat sem korlátozható csupán a tevékenységek időtartamára. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására. A komplex tevékenységek inkább összefoglalják és elmélyítik a gyermekek ismereteit és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap. A Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének-zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés a tevékenységközpontú óvodai nevelésen belül hatékonyan megvalósítható. Ezzel biztosítható a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása, a néphagyományőrzés és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzése.

Az óvodapedagógus feladatai a művészeti tevékenységek megszervezésében:

Úgy alakítsa ki a gyerekek bevonásával a csoportszobát, hogy ott a különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak

Biztosítson minél több eszközt, időt és helyet a művészeti tevékenységek gyakorlásához, ezzel is ötletet adva a gyermeki fantáziának

Nyújtson lehetőséget a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására

Segítse elő a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását

Adjon lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy minél több élményt átélve megvalósíthassák elképzeléseiket

Az óvodapedagógus a mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor ügyeljen a gyermekkel való szoros érzelmi kapcsolatra, a meghitt légkör megteremtésére.

3.Mozgás – Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés lényeges eleme a testi fejlesztés. A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi mozgás nélkül. A mozgás, spontán vagy szervezett formában, mindennapos

tevékenység! Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgásfejlesztéshez tehát hozzátartozik, hogy maximálisan biztosítsuk a spontán mozgáslehetőséget, mégpedig az egyéni sajátosságok figyelembevételével. Ajánlatos tehát minden adódó lehetőséget kihasználni a nap folyamán a mozgásra. Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítása. A gyermekek napirendjét úgy célszerű összeállítani, hogy azzal elkerüljük az egyoldalú terhelést és lehetőleg felváltva biztosítsuk a mozgást és az ülással együttjáró tevékenységeket. A mozgás és pihenés egyensúlyának biztosításával sikerülhet a gyermekek egyoldalú igénybevételét elkerülnünk. A játszóudvaron mindig legyen választható sport-tevékenység is (mászókák, kötélletrák, libikókák, stb.)

Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell elkezdenünk. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el. A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgás-műveltség fejlődésének. A természet erőivel - napfény, levegő, víz - történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagyni, ezért a mindennapi testnevelést (az időjárástól függően) lehetőleg a szabadban célszerű tartani. Az intenzív, változatos gyakorláshoz megfelelő helyre és eszközre van szükségünk. Óvodai épületünk adottságai optimálisak ehhez. A jó eredmény eléréséhez az optimális tárgyi feltétel biztosításán túl azonban az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése is elengedhetetlen. A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású napi 20-30 perces testmozgás nem csak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is. A mindennapi testnevelés hatásának maximális kifejtéséhez szükségesek olyan objektív és szubjektív feltételek, melyek lehetőség szerint valamennyi óvodában megvalósíthatók és amelyek megsokszorozzák az egyébként elérhető eredményeket.

A mindennapos testnevelés objektív feltételei:

Mivel a tevékenységeket döntő mértékben a szabadban valósítjuk meg, ezért célszerű füves pályákat is kialakítani a játszó udvarunkon.

2022. január 31-vel pedig elindult az „Úszó Nemzet program” (ÚNP)

Egy olyan egyedülálló és átfogó tervdokumentum, amely komplexen összefogja az óvodás és általános iskolás korú gyermekek úszásoktatásának harmadik osztályig történő bevezetéséhez szükséges oktatási, infrastrukturális, szakmai és módszertani területeit.

Ehhez csatlakozott óvodánk is. A közeli Iváncsára jártunk a tanuszodába, minden héten az 5. életévüket betöltött gyermekekkel, elsajátítani az úszás alapjait. Ez a program a következő tanévben is folytatódott és azóta is rendületlenül folytatódik, egyre többen csatlakoznak hozzá, egyre sikeresebb a szülők és a gyerekek körében is. Akik elmentek iskolába, ők ott folytatják a programot, 3. osztályos korukig.

(Korábban vízhez szoktatásként a dunaújvárosi uszodába jártak nagycsoportosaink évi 10 alkalommal, ahol úszás oktatók segítették az úszás alapjainak elsajátítását, a vízhez szoktatást.)

Hosszabb sétát, sőt túrát tehetünk a gyerekekkel a szabadban, hisz a közeli Duna-parton kívül a szomszéd város (Rácalmás) mellett nemrégiben természetvédelmi területté nyilvánított „Rácalmási-Szigetre” is el szoktunk menni. Némi ötletességgel és szakemberek bevonásával tovább fokozható tehát a mindennapi testnevelés hatása. Minden, ami az óvoda udvarán található (fák, bokrok, homokozó, játékeszközök, stb.) felhasználhatók a mindennapi testnevelés feladatainak megvalósításához. Ugyanez mondható el az épületen belül szervezett mindennapi testnevelésre is. Mindenkor nagy gondot kell fordítani az alkalmazásra kerülő kézi és tornaszerek, berendezési tárgyak épségére, tisztaságára, valamint arra, hogy könnyen elérhetőek legyenek, megfelelő számban álljanak rendelkezésre. Az eszközök előkészítése az óvodapedagógus, a gyermekcsoport és a dajka aktív együttműködésére ad lehetőséget. Ezeknek számát az éves foglalkozási eszközökre szánt keretből fokozatosan és folyamatosan bővítjük a létszámnak megfelelő mennyiségűre. A helyi foci csapattal szoros együttműködésben vagyunk, segítjük az utánoztatás nevelésüket, ők pedig segítik a mi egészséges életmódra, sportra nevelési gyakorlatunkat azzal, hogy heti rendszerességgel a tornatermünkben foci foglalkozásokat tartanak az ovisainknak. Minden tanévben az MVLSZ és a Kulcsi Sportegyesület eszközökkel is támogatja intézményünket.

A mindennapos testnevelés szubjektív feltételei:

Az óvodapedagógus személyisége, testi neveléshez való viszonya nagymértékben meghatározza a gyermekcsoportban folyó mindennapi testnevelés eredményességét. A testgyakorlatok mintaszerű végzésével, a játékba való aktív bekapcsolódással kedvezően motiválhatja a gyermekeket, építve utánnzási hajlamukra, segítve a rendszeres testmozgáshoz való pozitív viszonyuk kialakulását. Az örömmel, derűs légkörben, együttesen végzett gyakorlás hozzájárul az egészséges életmód szokásainak megalapozásához is, ezért nagyon lényeges, hogy az óvodapedagógus minden megnyilvánulásán tükröződjön az, hogy szívesen mozog együtt a gyermekekkel és örül a gyermekek mozgásban elért sikereinek. A mindennapi testnevelés tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik (járások, futások, ugrások, függések, egyensúlygyakorlatok). Ezeket kiegészíti néhány talajtorna elem, valamint a kézi szerekkel végezhető gyakorlatok. Természetesen ide tartoznak a testnevelési játékok is. A lényeg, hogy minden mozgásforma, amit a gyermekek képesek elvégezni, a mindennapi testnevelés keretébe beépíthető. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Az óvodapedagógus dönti el, hogy a mindennapi testnevelés 10 perce alatt milyen gyakorlatokat végeznek, a heti egy 20-30 perces testnevelés foglalkozáson egy-egy mozgáscsoport gyakorlásával, esetleg testnevelési játékokkal tölti ki az időt. Óvodánkban főként középső csoporttól általában „Dr. Tótszöllősné Varga Tünde által óvodai használatra kidolgozott Porkolábné Dr. Balogh Katalin fejlesztő programjának alkalmazása testnevelés foglalkozásokon”

című könyv nagyon jó és egymásra épülő feladatsorait vesszük alapul a tevékenységek tervezésénél.

A mozgásfejlesztés feladatai:

- ◆ Legyen lehetőségük a gyermekeknek saját testük mozgását átélni.
- ◆ Sokoldalú mozgástapasztalatokat szerezzenek a gyermekek az alapvető mozgásformák gyakorlása által.
- ◆ Folyamatosan fejlődjön a gyermekek mozgása és egyensúlyérzéke.
- ◆ A kéz finommozgásainak fejlesztésére nyújtsunk változatos lehetőségeket.
- ◆ Segítsük elő a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását.

Az óvodapedagógus feladatai a mindennapi testnevelés megszervezésében:

Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.

Biztosítsa a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit.

Adjon ötleteket, irányítsa a gyerekek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a leghatékonyabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.

Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára.

Ismertessen meg a gyermekekkel minél több szabadidőben is játszható életkoruknak megfelelő testnevelési játékot.

A NEVELÉS TERVEZÉSE

Pedagógiai Programunk természetesen a törvényeket, az általános, közös elveket, célokat és feladatokat figyelembe véve – módszertani szabadságot kíván adni az óvodapedagógusoknak a nevelés tervezésében és gyakorlati megvalósításában.

A nevelés folyamatát a helyi lehetőségek és a helyi viszonyok ismeretében tervezzük. A tervezés előzménye a gyermekek és a családok folyamatos megismerése, a gyermekek folyamatos megfigyelése, élményeik meghallgatása. Jelentős mértékben építünk a spontán ötleteikre, meglévő tapasztalataikra, előzetes tudásukra.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés céljának és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek életkori és egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg. Az óvodapedagógus számára alapvetően fontos feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán, gyermeki ötletekre, tapasztalatokra. A tervezésben tudatosan vegyük számításba, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző és a gyermek fejlődését tekintve is különböző szinteken lehet egyik vagy másik képességét illetően. A fejlődés dinamikája tehát egy-egy gyermek esetében a különböző területeken más és más lehet. A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg.

A tervezés során mindig a 4-es feladatrendszerből (játék és tanulási tevékenység, társas és közösségi tevékenység, munkatevékenység, szabadidős tevékenység) kiindulva tervezzük meg a gyermeki tevékenységeket és ezen keresztül a szükséges fejlesztéseket. A cél és a feladatok ismeretében a fejlesztést hosszú távon, éves, féléves periódusokban gondoljuk át, ám konkrét formában tervezni inkább egy vagy két hetes periódusokban célszerű, hiszen csakis ez esetben nyílhat lehetőségünk a gyermekek spontán ötleteinek és tapasztalatainak begyűjtésére és a nevelőmunkában való felhasználására. A gyermeket foglalkoztató élmények és tapasztalatok éppen olyan részei a nevelésnek, mint az óvodapedagógus által előzetesen átgondolt és megtervezett feladatok. A gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés feltételezi a gyermek szűkebb és tágabb környezetében megszerzett, átélt élményeinek és tapasztalatainak, ötleteinek, aktuális tevékenységeinek beépítését a nevelőmunka egészébe. Ezért a tervezés során külön is biztosítani szükséges a gyermeki tapasztalatok előre nem tervezhető tartalmának megjelenítését a tervező és megvalósító munkában. A gyermekek folyamatos megfigyelése, az óvodások élményeinek meghallgatása és közös élmények nyújtása a tervezés előkészítő folyamatához tartozik. A rövid időszakot átfogó tervezés ugyanakkor lehetővé teszi olyan nevelési alaphelyzet kialakulását, amiben a gyermek és az óvodapedagógus aktív egymásrahatása képes a nevelési, tervezési folyamatot befolyásolni. Alapvetően a tevékenységek megtervezéséből kiindulva a nevelés-tanulás komplex egymásra-hatását figyelembe véve szükséges tervezni. A tervezésnél ne az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt. Kevesebbet, de azt alaposabban, többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés segítségével tervezzük meg.

A heti ütemterv megírása egyben a napi vázlatot is megadja az óvónő számára, ezért nem szükséges a külön vázlatírás. Ennél fontosabb azonban, hogy feljegyzéseket vezessünk a gyermekek fejlődési üteméről, hogy konkrét megfigyelések adjanak alapot az egyéni, differenciált fejlesztés megtervezéséhez. A gyermek ismeretanyagának, képességeinek, készségeinek fejlődését ezenkívül óvodába lépéskor, nevelési évek közben félévkor, és a végén részletesen „feltérképezzük” a további fejlesztések tervezése és a szülők objektív tájékoztatása érdekében. A gyermekek ötleteinek, javaslatainak feljegyzése, összegyűjtése a tevékenységek sokszínűségének megtervezéséhez nyújt segítséget. Egy-egy tervezési szakasz után érdemes értékelést készíteni saját magunk számára a további fejlesztés és tervezés megkönnyítése miatt.

DOKUMENTÁCIÓNK,TERVEZŐ MUNKÁNK

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, fejlesztését, fejlődésük nyomon követését, különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések tartalmazzák

Az intézmény szakmai dokumentációs rendszerének felépítése:

Óvodai Nevelés Országos Alapprogram

Pedagógiai Programunk

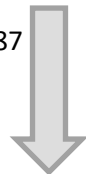
Munkaterv

Csoportnapló

Nevelési tervek (féléves), értékelés

Tematikus, heti tervek, projekt jellegű tervezés

Feljegyzések a gyermekekről

A gyermeki fejlődés nyomon követése óvodai dokumentum , amely az óvodába kerüléstől, az iskolába lépésig kiterjed az egyéni fejlesztési feladatokra. Ennek része a sajátos nevelési igényű gyermekek szakvéleménye és a gyógypedagógusok által készített fejlesztési terve. A gyermekek képességeinek felmérése óvodába kerüléskor, (befogadás) illetve minden nevelési év végén és iskolába lépés előtt (kimenet) történik.

Felvételi, mulasztási napló

Pontos adatkezelés, naprakész nyilvántartás.

A program megvalósulásának ellenőrzését, értékelését szakaszoljuk, az éves értékeléssel együtt végezzük.

Az éves munkaterv az előző nevelési év eredményeinek, hiányosságainak számbavételével készül. A tervben leírtak megvalósulását időszakonként és év végén értékeljük.

Csoportnaplónk – tervező munkánk:

Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a **nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál**. Az óvodai csoportnaplóban kell feltüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az intézményvezető aláírását, az óvodai körbélyegző lenyomatát, a pedagógiai program nevét. (2024/2025-ös nevelési évtől elektronikusan az OviKRÉTA használatával)

Célunk: Óvodánk pedagógiai programjának megvalósítása érdekében a tudatosság érvényesüljön fejlesztő munkánkban.

Az óvodánkban kialakított szempontok a tervezéshez:

- ✓ A közös értékrend biztosítása
- ✓ Az áttekinthetőség
- ✓ Lehetőség a módosításokra
- ✓ Tudatos tervezés a differenciált tevékenység feltételrendszeréhez
- ✓ Többoldalú tapasztalatszerzésre törekvés
- ✓ Feltételek biztosítása a játékra, amely a gyermek legfontosabb tevékenysége

Feladataink:

- ✓ Nevelési céljaink ismeretében fejlesztési feladatainkat, tevékenységeinket a gyermekek életkori- és egyéni adottságaihoz igazodva megtervezzük, melyben építünk a gyermeki ötletekre, igényekre, az eltérő fejlődési ütemre.
- ✓ A fejlesztési tevékenységeink megvalósulásáról feljegyzéseket készítünk (adott szakaszok végén reflexió), amelyek elősegítik a gyermekek tevékenységének, a fejlesztés eredményeinek vagy sikertelenségeinek újragondolását, a korrekció lehetőségét.
- ✓ Féléves nevelési tervünket és megvalósulását, adott szakaszok végén értékeljük, elemezzük.

A komplex műveltségterekkel megtöltött tematikus tervet, a témával való foglalkozás tervezett időszakától függően készítjük, (lehet 1-2 hetet, vagy 2 hónapot felölelő is). A heti bontásban is érvényesül a tematikus tervhez való kapcsolódás. Fontos számunkra, hogy széleskörű, a gyermekek érdeklődésére épülő, sokoldalú fejlesztő hatású, az integrált tanulást is támogató tervezés és reflexió kísérje munkánkat.

Tervezőmunka

- féléves nevelési terv és értékelései
- Éves anyaggyűjtés, tématerv/projekttervek
- Tematikus tervek
- Tevékenységek tervezése/projektterv
- Foglalkozás tervezet, vázlat: Pedagógusi igényünk szerint készítjük el, amikor fejlesztő tevékenységünkhöz szükségesnek gondoljuk.

Kötelező elkészíteni a következő esetekben: vezetői látogatás, minősítő folyamatban történő látogatás, bemutató foglalkozás, hospitálás, gyakornokként a gyakornoki tervben meghatározott időpontokra.

A gyermekek egyéni fejlődési naplója

A fejlődési napló a gyermekek **egyéni fejlődésének regisztrálására szolgáló dokumentum**, mely a gyermek óvodába kerülésétől az iskolába meneteléig tartalmazza fejlődését és a szükséges fejlesztési feladatokat. (2024/2025-ös nevelési évtől elektronikusan az OviKRÉTA használatával)

- **a testi fejlettség terén** (egészséges életmódalakítása; mozgás)
- **lelki felkészültség tekintetében** (anyanyelv fejlesztése, mese, vers; ének-zene, énekes játék; rajzolás, mintázás, kézimunka; a külső világ tevékeny megismerése; tanulás)
- **szociális érettség tekintetében** (érzelmi nevelés, szocializáció; munka jellegű tevékenységek; játék) **méri a gyermekek egyéni képességeit félévente**, így összehasonlító elemzéssel egyénre szabott terveket készíthetünk.

Célunk:

Pedagógiai tevékenységünkben – a gyermek egyéni képességeinek és fejlődési ütemének figyelembe vételével – tudatosan meghatározni és következetesen elvégezni a fejlesztési feladatokat, melynek köszönhetően a gyermek, az óvodáskor végére, alkalmassá válik az iskolai életmód megkezdésére.

Alapelveink:

- A differenciálás kiindulópontja a gyermek játékának megfigyelése, kapcsolatai, társas magatartása, verbális képességei, gondolkodása, ismeretei, mozgása és ezen megfigyelések rögzítése.
- Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.
- A gyermek tudatos megfigyelése, a differenciált bánásmód érvényesítése, továbbblépés elképzelhetetlen része.

Feladatainak:

- A gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követjük, és tapasztalatainkat írásban rögzítjük.
- Szükség esetén speciális szakemberek segítségét kérjük, illetve szakvizsgálatokat a gyermek megfelelő fejlesztése érdekében, melyhez pedagógiai véleményt írunk.
- Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk, évente 2 alkalommal kötelezően, illetve szükség esetén többször is lehetőségünk van rá. A gyermek fejlődéséről és a fejlődési napló tartalmáról – a gyermek óvodapedagógusain kívül – csak az intézményvezető részére adhatunk ki tájékoztatást, illetve indokolt esetben – az intézményvezető engedélyével más személyeknek is (speciális szakemberek részére, vizsgálatokhoz).

Fontos, hogy **rendszeresen vezessük és a szerzett információkat folyamatosan használjuk munkánk során**. A gyermek fejlesztését szolgáló célokat, eszközöket, módszereket, eredményeket tervszerűen, folyamatosan írásban rögzítjük. A folyamatos fejlesztések tartalmazzák az egyéni differenciált fejlesztés lehetőségeit.

Felvételi és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál. (2024/2025-ös nevelési évtől elektronikusan az OviKRÉTA használatával)

A gyermekek sorrendjét felvételi időpontjuk határozza meg, azon belül pedig névsorban kell Őket beírni. A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt.

Az óvodapedagógusok feladatai a tervezési munka során

1. Heti tanulási terv és féléves nevelési terv készítése.
2. Hetirend és napirend összeállítása
3. Szervezési feladatok tervezése havonta
4. A nevelőmunka értékelése
5. A gyermekek fejlődési dokumentációjának vezetése óvodába lépéskor(anamnézis),félévkor és minden év végén.
6. Folyamatosan figyelemmel kísérjük a heti tervek egymásra épültségét, figyelembe vesszük az előző heti tapasztalatokat és a gyermeki ötleteket.

7. Az éves tervezést rugalmasan kell kezelni, az előre nem tervezett séták, váratlan helyzetek, illetve a gyermeki ötletek miatt.

8. A differenciálás, egyéni bánásmód érvényesülése.

9. Reflexiók

A szakmai elméleti és gyakorlati tudás fontos eleme nevelőtestületnek. Összefogott, közös munkával, nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben lehet példamutató, jó munkát végezni.

Célunk: elsősorban nem az ismeretanyag növelése, hanem egy-egy téma több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítése, megismertetése

A PEDAGÓGIAI MUNKA ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

A pedagógiai munka ellenőrzésének célja a segítségadás, a problémák feltárása, megoldások keresése. Intézményünkben a pedagógiai munka ellenőrzését és értékelését minden évben az intézményvezető, intézményvezető-helyettes és a bölcsőde szakmai vezető végzi.

Az ellenőrzés kiterjed:

- Az óvodai kötelező dokumentumokra
- A gyakorlati munka és a tervezett feladatok összhangjának megvalósulására
- A nevelőmunka feltételeinek ellenőrzésére

A helyi nevelési program értékelése

A helyi nevelési program értékelése a program gyakorlatban történő beválásának vizsgálata miatt szükséges. A program céljait és a megvalósulás szintjét összehasonlítva elemezzük és értékeljük a tapasztalatokat. Az értékelés ideje legkorábban az első év vége /gyakorlati tapasztalatcsere a nevelőtestületen belül/, majd négyévente átfogó ellenőrzés és értékelés, ha kell szakértő segítségét igénybe véve. Törvényi változások miatt időközben is szükséges felülvizsgálata és módosítása.

INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELÉS, EREDMÉNYESSÉG:

A közelmúltban 2023. október 22-i hatályba lépéssel jelentős mértékben megváltozott az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés (tanfelügyelet) és az annak előzményeként funkcionáló intézményi önértékelés szabályozó rendszere. A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet szóban forgó szakaszainak módosítását a 44/2023. (X. 19.) BM rendelet léptette hatályba.

A módosított jogszabály legfontosabb rendelkezése az, hogy jelentősen megváltoztatta az intézmények pedagógiai-szakmai ellenőrzésének (nevezzük a továbbiakban közhasználatú néven tanfelügyeletnek) szervezeti rendszerét. 2023. október 21-ig bezárólag a tanfelügyeletet a pedagógusok ötéves gyakorisággal tervezett ellenőrzése, valamint az intézményvezetők ötévente két alkalommal történő ellenőrzése, valamint az intézmények ötévente esedékes tanfelügyeleti ellenőrzése mellett a 2021. szeptember 1-jén bevezetett komplex ellenőrzés jelentette.

A 2023. október 22-én hatályba lépő változások törölték a pedagógusok, valamint az intézményvezetők (igazgatók) tanfelügyeleti ellenőrzését, a hatályba lépés dátumát követően tehát az Oktatási Hivatal pedagógus, illetőleg intézményvezetői pedagógiai-szakmai ellenőrzéseket nem szervezhet.

Továbbra is funkcionál azonban az intézmények tanfelügyeleti ellenőrzésének rendszere, amelyre a jogszabály 147. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint továbbra is ötéves gyakorisággal kerül sor.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet (továbbiakban: Rendelet) 145. § (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés a nevelési-oktatási intézmények szakmai tevékenységét az intézmények saját céljainak megvalósulására, továbbá az intézményi önértékelés eredményeire alapozva értékeli, és ezzel ad támogatást az intézmény szakmai fejlődéséhez. Az intézményi tanfelügyeleti ellenőrzés előtt továbbra is sort kell keríteni az intézményi szintű intézményi önértékelésre.

Az intézményi tanfelügyeleti ellenőrzéseknek tehát a Rendelet 145. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint továbbra is kötelező előzménye az intézményi szintű intézményi önértékelés lebonyolítása

Jogszabályi előírások az intézményi tanfelügyeletek kijelölésére és szervezésére.

A Rendelet 147. §-ában a következőket írja elő.

- Az Oktatási Hivatal minden év július 20-ig a következő évre szóló országos pedagógiai-szakmai ellenőrzési tervet (a továbbiakban: ellenőrzési terv) készít. A hivatal az ellenőrzési tervet úgy állítja össze, hogy az intézményellenőrzés ötévente minden intézményre kiterjedjen.
- A Hivatal július 31-ig az általa működtetett informatikai támogató rendszer útján értesíti az ellenőrzési tervben szereplő intézményeket.
- A Hivatal november 30-ig kijelöli az ellenőrzési tervben szereplő ellenőrzések időpontját, az ellenőrzésben részt vevő szakértőket és a vezető szakértőt, majd az informatikai támogató rendszer útján értesíti az ellenőrzésben érintett szakértőket, valamint az érintett intézmények igazgatóit.

- *Az ellenőrzést vezető szakértő* az ellenőrzés időpontja előtt legalább tizenöt nappal felveszi a kapcsolatot az érintett intézmény igazgatójával, és egyeztetést folytatnak az ellenőrzés ütemezésével, tartalmával kapcsolatos részletekről.

A Rendelet 149. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a köznevelési intézmény ellenőrzése esetén *az érintett intézmény igazgatója* legkésőbb az ellenőrzési terv elkészítése évének november 30-áig *köteles feltölteni a hivatal által működtetett informatikai támogató rendszerbe*

- az ellenőrzés évét megelőző két tanév *munkatervét és éves beszámolóját*,
- a legutóbbi *továbbképzési programot* és az ahhoz kapcsolódó *beiskolázási terveket*, valamint
- az *intézményi eredményeket*, ideértve az ellenőrzés évét megelőző öt évben lebonyolított, az intézményre vonatkozóan kötelező országos mérések eredményeit, kiértékelését, az azokkal kapcsolatos intézkedéseket bemutató dokumentumokat.

Ennek kapcsán felhívjuk a figyelmet arra, hogy a 2022. október 21-ig hatályos rendelkezésekkel ellentétben *már nem kell feltölteni az informatikai rendszerbe* az alábbi dokumentumokat:

- az intézmény pedagógiai programját,
- az intézmény szervezeti és működési szabályzatát, valamint
- az igazgató vezetői pályázatát, vagy – ennek hiányában – vezetési programját.

Ennek elsődleges oka, hogy az Oktatási Hivatal honlapjáról az első két dokumentum letölthető, így a szakértői feladatok elvégzéséhez felhasználható.

Az Oktatási Hivatal minden évben július 31-ig értesíti az érintett intézményeket a következő tanévre/nevelési évre tervezett intézményi tanfelügyeleti ellenőrzés tényéről. Ennek az értesítésnek a nyomán kell megtervezni az intézményi szintű intézményi önértékelés feladatainak ütemezését és végrehajtását.

Egy színvonalasan és igényesen elvégzett intézményi önértékelés – a tapasztalatok szerint – rendkívül jól használható anyagot jelent az intézményi tanfelügyeletet végző szakértők számára, mert a feltárt intézményi erősségek vagy fejleszthető területek meghatározása fontos támpontot jelent a tanfelügyelők számára is.

Az intézményi önértékelési folyamatban interjút kell készíteni a nevelőtestület, valamint a szülők képviselőivel. A pedagógusok esetében a különböző évfolyamokon tanító, nem azonos munkaközösségbe tartozó pedagógusokat, a szülői interjú esetében osztályonként maximum két-két szülőt kell bevonni az interjúkészítésbe. A nevelőtestületi, illetőleg szülői interjú elkészítése azonban *az intézményi tanfelügyeletnek is részét képezi*, ezért az önértékelési folyamatban lebonyolított nevelőtestületi és szülői interjú színvonala, az interjúkészítés körülményeinek megszervezése és dokumentálása kiváló példát és gyakorlatot jelent a tanfelügyeleti ellenőrzéskor szervezendő interjúkhoz. Ezért az intézményi önértékelés keretében lebonyolított interjúkészítést „mintaként” érdemes megszervezni, előre érdemes körülmények között rögzíteni a lebonyolítási szabályokat, minden résztvevő számára előre meg kell küldeni az interjúkérdéseket, sőt azokat a helyszínen is elérhetővé kell tenni számukra. Külön figyelmet kell fordítani az interjúkészítés jegyzőkönyvének gondos elkészítésére.

Az intézményi tanfelügyeletnek vannak azonban olyan motívumai is, amelyek során a tanfelügyelők az intézményi önértékelési folyamat során szerzett adatokat és eredményeket is felhasználhatják, sőt azokat fel kell használniuk a tanfelügyeleti ellenőrzés során. Ilyen motívumot képeznek az intézményi önértékelési folyamatban felvett kérdőíves felmérések, amelyek során az önértékelési kézikönyvben szereplő kérdések felhasználásával felmérést kell készíteni a nevelőtestület, illetőleg a szülők képviselőivel. Mivel ezek a kérdőíves felmérések a tanfelügyeleti ellenőrzés alkalmával már nem ismétlődnek meg, a szakértők számára e kérdőíves felmérések eredményeihez hozzáférést kell biztosítani.

A 2021. szeptember 1-jétől bevezetett új tanfelügyeleti ellenőrzési forma, *a komplex ellenőrzés sajátosságait és legfontosabb lebonyolítási szabályait*. A Rendelet 151. §(1) bekezdésének rendelkezése szerint a komplex ellenőrzés során – az ötévente megvalósuló intézményellenőrzéstől eltérően – *egyes köznevelési intézmények tevékenységének átfogó, célzott vizsgálata valósul meg* a miniszter által kijelölt intézmények vonatkozásában. *A komplex ellenőrzés során indokolt esetben az igazgató és az intézmény pedagógusainak tevékenysége is vizsgálható.* Ez utóbbi rendelkezés azt jelenti, hogy a komplex ellenőrzés esetében lehetőség nyílik az igazgató, illetőleg az érintett intézmény pedagógusainak (vagy azok egy részének) ellenőrzésére is annak ellenére, hogy az intézményvezetői és a pedagógus tanfelügyeleti ellenőrzések rendszere már nem funkcionál.

A komplex ellenőrzésbe bevont intézményeket az Oktatási Hivatal a következő szempontok alapján választja ki:

- az intézmény az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés (intézményi tanfelügyelet) szakértői értékelése alapján
- legalább három területen hatvan százalék alatti eredményt ért el, vagy
- egy területen harminc százalék alatti eredményt ért el,
- az adott intézmény az országos kompetenciamérés legutóbbi nyilvánosságra hozott eredményei alapján bármelyik mérésben érintett évfolyamon, bármelyik vizsgált kompetenciaterületen a családihátér-indexet figyelembe véve az adott intézménytípusra számított és a hivatal által nyilvánosságra hozott országos átlagértékénél statisztikailag kimutathatóan gyengébb eredményt ért el,
- a hivatal által működtetett korai jelző- és pedagógiai támogató rendszerben a legutóbbi két adatfelvételkor rögzített *intézményi szintű lemorzsolódási mutatók* közül bármelyik jelentősen meghaladja az adott intézménytípusra a hivatal által számított vár megyei vagy országos átlagértéket, vagy az intézmény legalább két adatfelvétel során romló tendenciát mutat bármelyik lemorzsolódási mutató esetében, vagy
- **az intézmény az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés kapcsán készített fejlesztési vagy intézkedési tervet nem töltötte fel a hivatal által működtetett informatikai támogató rendszerbe.**

A miniszter az Oktatási Hivatal javaslata alapján jelöli ki az ellenőrzés alá vont intézményeket. A Hivatal az ellenőrzést megelőző hónap tizedik napjáig az informatikai támogató rendszer útján értesíti az intézmény igazgatóját a tervezett ellenőrzés tényéről:

- majd az intézmény igazgatója az értesítés kézhezvételét követő három napon belül értesíti a fenntartót a tervezett ellenőrzés tényéről,

- az érintettek az ellenőrzést megelőző hónap huszadik napjáig feltöltik az informatikai támogató rendszerbe
- az intézmény igazgatójának vezetői programját,
- az intézménynek a látogatás évére vonatkozó továbbképzési programját és
- az intézménynek a látogatás évére vonatkozó beiskolázási tervét.

A komplex ellenőrzés elrendelése tehát nem kötődik az intézményi tanfelügyeleti ellenőrzések kijelöléséhez funkcionáló, minden év július 20-ig elkészítendő *országos pedagógiai-szakmai ellenőrzési tervhez*, a komplex ellenőrzést az Oktatási Hivatal *bármikor* elrendelheti. A jogszabály csupán azt tartalmazza, hogy a kitűzött komplex ellenőrzés időpontját megelőző hónap tizedik napjáig értesíteni kell az intézmény igazgatóját a komplex ellenőrzés megindításáról.

A NEVELÉS IDŐKERETEI

Az óvodai élet megszervezése

1.,A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeressé és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

4. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

5. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

6. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

7. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

8. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

9. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható).

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A hetirend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését. A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása. A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába. Reggel, különösen tavasszal és nyáron a szabad levegőn való tartózkodás természetes része a gyermekek napi életének. A hűvösebb idő beköszöntével is szükséges a szabad levegőn való mindennapi tartózkodás, csupán annak időtartamát csökkentjük. A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára. A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokoltá teszi, változtatható, módosítható. A napirend a gyermekek nyugodt napi életét biztosítja, figyelembe veszi a fejlődés közben bekövetkezett változásokat. A gyermekek szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát.

Napirend

A napirend általános időkeretei 11 órás óvodai nyitva tartás esetén (6 – 17 h)

Játék és szabadidős tevékenység	6.5 óra
Étkezés, pihenés	2.5 óra
Öltözködés, tisztálkodási tevékenység	1 óra
Komplex tevékenységek naponta	Max. 1 óra

A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények, az évszakok, a váratlan események stb. hatására. A komplex tevékenységek maximált ideje egy óra, mely akár több részletben is, többszöri más-más oldalról megközelítő feldolgozása lehet ugyanannak a témának.

Pedagógiai Programunk ajánlott napirendje:

Időtartam	Tevékenység
6.00-7.00	Gyülekezés, óvodások fogadása, szabadon választott tevékenységek, szabad játék
7.00-10.00	Játék, szabadon választott tevékenység. Testápolási és munkajellegű feladatok. Tízórai (folyamatos reggeliztetés) Játékba integrált tanulás Mozgás, mindennapi testmozgás
10.00-11.30	Játék a szabadban. Udvari játék. Megfigyelés élmény és tapasztalatszerző séta. Mozgás, mindennapi testmozgás
11.30-12.30	Testápolás Ebéd Készülődés a pihenéshez
12.30-14.30	Pihenés előtti mese,altató Pihenés
14.30-15.00	Öltözködés, testápolás Uzsonna
15.00-16.15	Játék, szabadon választott tevékenység, szabad játék Levegőzés, udvari játék Egyéni, differenciált fejlesztés
16.15-17.00	Csoport összevonás, szabad játék, udvari játék.

Óvodai napirendünk részben folyamatos, minden óvodapedagógus a gyermek egyéni- és életkori sajátosságaihoz igazodva alakítja ki a tevékenységek közötti belső arányokat

Hetirend:

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend, különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. Különösen a beszoktatás idején kell arra figyelnünk, hogy minél lazább, rugalmasabb és alkalmazkodóbb hetirendet állítsunk össze. Később, az iskolára való felkészítés feladatai a hetirend és a napirend pontosabb betartását helyezik előtérbe. A hetirend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen. A hetirenden belül a napi foglalkozási ágak felcserélhetők a téma vagy egy új meghatározó élmény miatt.

Óvodai életünk szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van, melyet óvodapedagógusaink a dajka néikkel együttműködve végeznek.

A hetirend általános tartalma és maximális időkeretei:

	Naponta 5-35 perc	Naponta 5-35 perc
Hétfő	Mindennapos mozgás, Verselés, mesélés anyanyelvi nevelés	Külső világ tevékeny megismerése természet-társadalom-ember (a hét témája)
Kedd	Mindennapos mozgás, Verselés, mesélés anyanyelvi nevelés	Mozgás Uszoda
Szerda	Mindennapos mozgás, Verselés, mesélés anyanyelvi nevelés	Művészeti tevékenységek éneke,zene,népi játék, tánc
Csütörtök	Mindennapos mozgás, Verselés, mesélés anyanyelvi nevelés	Külső világ tevékeny megismerése Matematikai tapasztalatok
Péntek	Mindennapos mozgás, Verselés, mesélés anyanyelvi nevelés	Művészeti tevékenységek rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A hetirend kialakítása természetesen az óvodapedagógus feladata, tehát az itt megjelölt hetirend csupán általánosságban és egyetlen lehetséges módon foglalja össze a megvalósítandó feladatokat. Számptalan variációval az adott óvodai csoport és a gyermekek igényeinek, képességeinek figyelembevételével nemcsak a komplex tevékenységek helyei, de az időkeretek is megváltoztathatók.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1.A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2.Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus, finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

3.A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- a) az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- b) megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- c) a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

4.Az egészségesen fejlődő gyermek

- a) érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait,

kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

5. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

6.A szociálisan érett gyermek

- a) a egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- b) feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb -szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

7.-A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

8. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

9.A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

(ONAP 2025)

AZ ÓVODA KÜLSŐ PARTNERKAPCSOLATAI

Célunk:

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Törekedni a szülőkkel, intézményekkel, fenntartóval, a nevelőmunkát segítő szakemberekkel való kapcsolattartásban a rendszerességre, naprakésziségre és a pontos információ cserére.

A kapcsolatok kialakításában, fenntartásában törekedni a nyitottságra, kezdeményezőkézségre, a partnerközpontú működés elősegítése érdekében a partnereink elégedettsége

A környékbeli óvodák (Rácalmás, Dunaújváros) között szakmai napok, továbbképzések, előadások, team munkák, érdeklődéstől függően kölcsönös látogatások formájában valósul meg. Településünk intézményeivel folyamatos, hagyománytartó kapcsolatra törekszünk (család, fenntartó, iskolák, közművelődési intézmények, egészségügyi intézmények, gyermekjóléti és családsegítő szolgálat).

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.

A kapcsolattartás formáival és módszereivel alkalmazkodunk a különböző feladatokhoz és szükségletekhez.

Az óvoda eredményes nevelő munkájához elengedhetetlen feltétel a családdal, fenntartóval, más oktatási, kulturális és egyéb intézményekkel való szoros kapcsolat és együttműködés.

A Kárpát –medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külföldi magyar óvodákkal való együttműködésre, és- lehetőség szerint -szakmai kapcsolatot tart fenn.

Kulcs község Önkormányzatával (mint fenntartóval)

- a jegyzővel, a polgármesterrel és a képviselő testülettel

Az óvoda a jegyzővel, mint a fenntartó jogi képviselőjével tart szoros kapcsolatot. Ő az aki továbbítja a képviselő-testületnek a pályázatokhoz szükséges támogatási kérelmeket, beadványokat. A polgármester és a képviselő testület az, aki figyelemmel kíséri az óvodában folyó munkát. A képviselőtestület előtt évente beszámolunk a nevelőmunkáról, az óvoda életéről.

- a gazdasági vezetővel:

Mivel óvodánk csak részben önálló, ő felügyeli a kiadásokat, vizsgálja a fenntartás, a működés feltételeit, ellenőrzi az étkezési térítési díjak beszedését, egyéb gazdasági ügyeket, az éves költségvetés reális voltát.

- a szociális ügyek előadójával:

A hátrányos illetve veszélyeztetett gyermekek érdekében az óvodavezető tartja vele a kapcsolatot, s ha szükséges, közösen intézkednek.

Az óvoda minden nyitott ünnepélyére meghívja a fenntartó és az önkormányzat képviselőit is. Részt veszünk a falu különböző rendezvényein; a nemzeti ünnepek előtt – a mi ünnepélyünkön – feldíszítjük magunk készíttette jelképekkel az ünnepi emlékpark környékét.

A családdal, a szülőkkel való kapcsolattartás

Óvodánkban a szülők képviseletét a Szülői Közösség látja el, mely részt vesz az óvoda életében. (véleményez, társadalmi munkákat szervez, segít a rendezvények lebonyolításában, stb.).

A kialakult kapcsolattartás formái:

- évi 2 szülői értekezlet
- napi beszélgetések, információcsere a gyermek aktuális állapotáról
- fogadó óra (szülővel előre egyeztetett időben)
- nyílt napok
- családlátogatások
- a szülő bármikor betekinthez az óvoda működésébe, ha jelenlétével nem zavarja a csoport életét.

- közös programok szervezése a szülőkkel /majális, kirándulások, ünnepélyek, farsangi kiszézés, gyermekhét, családi nap, stb./

- SZMK programok (munkadélutánok, rendezvények, társadalmi munka, stb.)
- e-mail
- zárt facebook csoportok
- a Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde facebook oldala és honlapja (www.kulcsiovoda.hu)
- Kulcsi Krónika című havi újság

Kapcsolatunk az iskolával:

Fontos az óvodából iskolába történő zavartalan átmenet, ezért kell, hogy pozitív élményekhez juttassuk a gyermekeket az iskolával való ismerkedés során. A leendő első tanító nénivel már a nagycsoportos nyílt napon megismerkedhetnek, meglátogatjuk a mostani elsőöket az iskolában, megfigyeljük, mennyit fejlődtek volt óvodásaink egy év alatt, s kipróbáljuk milyen az iskolapadban ülni, iskolásként viselkedni. A nagycsoportos óvónők a gyermekek fejlődéséről, egyéni fejlődési üteméről, az egyéni bánásmód tapasztalatairól és az esetlegesen várható alkalmazkodási nehézségekről tájékoztatják a tanítónőt a hatékony együttműködés és a gyermek érdekében. A leendő első tanítónőt a téli szülői értekezleten bemutatjuk a nagyok szüleinek, ahol megismerkedhetnek az iskola lehetőségeivel és elvárásaival. Nagycsoportban többször is ellátogat az óvodába a gyermekekkel megismerkedni, és a búcsúzáson jelképesen az óvónő átadja csoportját a leendő első pedagógusnak.

Augusztus utolsó hetében a leendő elsőök napi egy órát a tanító nénivel töltenek ismerkedéssel, játékos tevékenységekkel. Az óvónő kíséri figyelemmel beilleszkedésüket, ha kell, segítse a tanítónőt tanácsokkal az egyéni bánásmód terén.

Közművelődési intézményekkel:

Könyvtárakkal, a Faluházzal

A község könyvtárát látogatjuk, ismerkedünk vele, nézegetjük a szép gyermekkönyveket. Könyveket kölcsönzünk, azokat felhasználjuk foglalkozásainkon /könyvtárhasználat, élménynyújtás /. Gyakran bebusozunk Dunaújvárosba is a megyei könyvtárral ismerkedni. Az ott lévő „népmese pont” programjain előszeretettel vesznek részt pedagógusaink, gyermekeink.

Színházakkal:

Figyelemmel kísérjük a dunaújvárosi Művelődési Ház és a Bartók Béla Művelődési Központ műsorát, s évi 2-4 alkalommal színház- ill. bábszínház látogatást szervezünk (nagycsoportosok és középsősök részére).

Gyermekorvossal, védőnővel, fogorvossal:

A gyermekorvos évente rendszeresen ellenőrzi óvodásaink egészségi állapotát, nagycsoportban iskolaérettségi egészségügyi vizsgálatot végez. A védőnő havi rendszerességgel látogat az óvodába, s látja el a védőnői egészségügyi szűrési feladatokat. A fogorvoshoz évente két alkalommal megyünk szűrésre. A szükséges teendőkről ezek után az óvónők tájékoztatják a szülőket.

Családsegítő- és Gyermejjóléti Szolgálattal:

A gyermekvédelmi munka kapcsán a gyermekvédelmi felelős tart kapcsolatot, melynek rendszerét és éves tervét az óvoda éves munkaterve tartalmazza.

Pedagógiai Szolgáltató Intézettel:

A továbbképzési lehetőségekről tőlük tájékozódunk, s ha minket érdeklő tanfolyamról értesülünk, általában igénybe is vesszük.

Pedagógiai Oktatási Központokkal (POK)

az Oktatási Hivatal jogszabályban meghatározott pedagógiai-szakmai szolgáltatásokkal kapcsolatos helyi feladatait ellátó hivatal

Nevelési Tanácsadóval

(közvetlenül a Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dunaújvárosi Tagintézményével – 2400. Dunaújváros, Bóna l.u.7.):

Ha a beiskolázás, az iskolaérettség, vagy a gyermek fejlődése során olyan probléma, illetve véleménykülönbség adódik, melyet a szülő és az óvónő nem tud megoldani, az említett intézmény segítségét kell kérni.

Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottságával - Székesfehérvár:

Az átlagtól eltérő, valamely részképességben elmaradott, vagy sérült gyermekek esetében a Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dunaújvárosi Tagintézményének jelezzük a problémát, ők előzetes vizsgálatot végeznek, majd ha szükséges további vizsgálatokra (SNI gyanu esetén) ők küldik tovább a gyermeket Székesfehérvárra.

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Országos Hatáskörű Szakértői Bizottsága a mozgás-, hallás, látás sérült gyermekek esetében illetékes a vizsgálatra.

AZ ÓVODA ÜNNEPEI, RENDEZVÉNYEI

Az óvodáskorú gyerekek még nem képesek megérteni sem az ünnepek jelentőségét, sem azokat az eszményeket, amelyekre azok emlékeztetnek. Ám minden ünnepnek mégis vannak olyan sajátosságai, amelyek lehetővé teszik, hogy azok az óvodás gyerekek számára érthetővé váljanak. Minden ünnep jellemzője, hogy rendkívüliséget, mozgalmasságot hoz a hétköznapi egyhangúságába. Az egyes ünnepek tartalmuknak megfelelően gazdagok, sokrétűek, az emberi viszonylatok sokrétűségét tárják fel. Minden ünnepnek sajátos, a nép szokásaiban gyökerező jelképei, szimbólumai vannak. A szimbólum a közvetlen szemlélet erejével hat, és mindenki számára elérhetővé válik az ünnep tartalma. Lényegéhez tartozik az ünnepvárás, az ünnep perspektívája. Az ünnep örömforrás. A rendkívüliség, a változatosság, a pompa, a várakozás izgalma, a közös öröm, mind olyan sajátosságai, melyek azt a gyerekek számára elérhetővé, közelívé teszik. Az ünnep, nevelési eszköz, amelynek beiktatása az óvodai nevelés folyamatába nemcsak lehetséges, hanem szükséges is. Hozzá kell járulnia a gyermek sokoldalú fejlődéséhez. A nevelői tudatossággal megtartott ünnep pedagógiai hatékonyságát az adja, hogy a gyermekhez közelálló, gazdag, színes, változatos formában sok örömet, vidámságot jelent. Elsősorban tehát a gyerek érzelmeire hatva fejti ki nevelő hatását. A pozitív érzelem olyan állapot, amely kedvező talajt teremt a gyermek minden irányú fejlődéséhez. Az óvodában megtartott bármilyen jellegű ünnep kiindulópontja az kell legyen, hogy az a gyerekeknek a lehető legtöbb örömet jelentse, fejlessze pozitív érzelmeit. A különböző jellegű ünnepek erkölcsi tartalmuk erejénél fogva, elősegítik a gyermek pozitív erkölcsi tulajdonságainak kialakulását. Konkrétta válik a gyermek számára a hazafiság érzése. A közös felkészülés, az élmények és a közösségi érzés elmélyítését szolgálják. Az ünnepek műsorainak tartalma és a gyermekek szépérzékének, ízlésének fejlődése között közvetlen kapcsolat áll fenn. Az ünnepekkel kapcsolatos séták, kirándulások és nem utolsósorban a vidám, kiegyensúlyozott állapot a testi fejlődést segíti. Az óvodában a különböző jellegű ünnepeket sajátosságaiknak megfelelően különböző módon szervezzük meg. Arra kell törekednünk, hogy az ünnepi hangulatot, a derűs légkört, a nap minden percét átható ünnepélyességgel teremtsük meg. A gyerekek koruknak megfelelően aktívan éljék át az ünnepeket. Jó érzelmi előkészítés és az egyre fokozódó örömteli várakozás csúcspontja maga az ünnepi együttlét. Az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapi életéből, de előzményei és emlékei illeszkedjenek a gyermekek életmenetébe. Fárasztó előkészítés helyett tevékeny várakozás előzze meg az ünnepeket. A 3 - 7 éves gyerekek vegyenek részt az előkészületekben, amelyek azonban ne zavarják meg a nyugalmaikat.

Az ünnep fényét emelheti a feldíszített óvoda, az ünneplő ruha, a meglepetések és a kölcsönös ajándékok. A gyerekek érezzék, hogy az ünnep nemcsak óvodai esemény. Részt vesznek benne a körülöttük élő emberek is. Így átélhetik azt is, hogy mit jelent egy nagyobb közösség tagjának

lenni. A gyerekek megterhelő, esetleg szorongással járó szerepeltetését az óvodapedagógus kerülje el. Az ünnep közös örömét a későbbiekben újra és újra idézzék fel. Az ünnepek csak a szülők együttműködő támogatásával érhetik el hatásukat. Az óvónők jóval az ünnep előtt közösen tervezzék meg az óvodára és a szülőkre váró feladatokat. A gyermek számára az ünnep akkor igazán ünnep, ha az óvoda pozitív hatását a család megerősíti. Az ünnepek tényleges sikerének közvetlen előfeltétele az átgondolt, alapos, minden részletet magába foglaló előkészület. Az az időszak, amikor megteremtjük a szükséges tárgyi és személyi feltételeket, kidolgozzuk az ünnep menetét.

Népi szokásokon alapuló, hagyományos ünnepek

- **Márton nap**- november
Hagyományok felelevenítése csoportos, illetve óvodai, esetenként falu szinten(Liba napi forgatag, lampion készítés, kézművesedés, lampionos felvonulás.)
- **Mikulás várás** - december
A Mikulás mind az öt csoportot meglátogatja és átadja a fenntartó önkormányzat által összeállított csomagokat. A gyerekek dallal és verssel köszöntik a Télapót. Meglepetés műsor az óvodás és a bölcsődés gyermekeknek.
- **Adventi várakozás- mézeskalács sütés – Karácsonyi ünnepély** : december
Adventi vásár, mézeskalács sütés közösen a szülőkkel, mind az ünnepvárás hangulatában telik. Az otthoni karácsonyt megelőző egyik nap délelőttjén minden csoport feldíszíti a saját karácsonyfáját, a gyerekek ünneplőbe öltöznek. Néhány dal és vers, egy kis meghitt ünnepi műsor elhangzása után következik a csillagszóró gyújtás, ami után a gyerekek boldog örömmel adják át a saját kezűleg készített ajándékokat a szüleiknek.
A szülőkkel közösen, az új játékokat is birtokba vehetik. Az együtt játszás öröméhez egy kis sütemény és üdítő elfogyasztása is hozzátartozik.
- **Farsangi bál** - február
Ezen az ünnepen a szülők és a gyerekek valamint az óvoda dolgozói együtt mulatoznak. A szülők elkészítik gyermekeik számára az ötletes jelmezeket. A hangulat emelése érdekében az óvodapedagógusok is jelmezt öltenek. Farsangi felvonulással kezdődik a nap. Utána táncolnak, és szórakoznak a gyerekek. Az óvodások is jóízűen fogyasztják a szülők által készített süteményeket. A szülők aktív segítségével elképzelhetetlen ez a rendezvény.
- A farsangi ünnepkör a kisse-bábu elégetésével ér véget. A farsang utáni napon egy boszorkányt jelképező bábbal a kezünkben, az egész intézmény, gyerekek, felnőttek egyaránt, hangosan kiabálva, kolompolva járja végig a falut, beköszön az iskolába is, hogy minél többen, minél hangosabban és minél messzebbre űzzük el a telet. A télűző séta

végén visszatérve az óvodába elégetünk egy zsákot, amibe előzőleg már jól belezártuk a hideget, a betegséget, a rosszaságot.

- **Húsvét** –mozgó ünnep (március-április)

A csoportokban hangolódunk az ünnepre: tojás festéssel, locsoló versekkel, ünnepi dekorációval.

A gyermekélet hagyományos ünnepei

- **Kiscsoportos avatás** – január

Azok a 3 éves kiscsoportos óvodások válnak teljes jogú lakóivá a Százholdas Pagonyra, akik szeptemberben kezdték meg az óvodát. A Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde gyermekcsoportjai a Micimackó című mese szereplőiről kapták a nevüket: van nálunk Tigris, Micimackó, Füles és Nyuszi csoport, a bölcsődei csoportot pedig Zsebi babáról neveztük el.

- **Anyák napja** - május

Minden csoportban külön zajlanak az ünnepségek. Minden gyermek örömmel készül, hogy kifejezhesse édesanyja iránt érzett háláját és szeretetét. Az ünnepség végén a gyermekek saját kezűleg készített ajándékaikat adják át édesanyjuknak.

- **Gyermek hét**, gyermeknap vagy családi nap - május vége, június eleje

A gyermekek ajándéka egy szép kirándulás, melynek helye minden évben változik. Ezeket a kirándulásokat mindig nagy várakozás övezi a gyermekek körében. A kirándulások mellett az óvodába szervezünk egy közös napot, amikor mozgásos, vidám versenyjátékokkal készülünk, esetleg valamilyen meglepetést rendelünk a gyerekeknek (tűzoltó autó, rendőr autó....)

- **Nagy csoportosok búcsúztatása** - búcsúztatása – június első hete

A nagy csoportosok műsorral búcsúznak el az óvodától, az óvodapedagógusoktól és a dajka nénitől. A középösök verssel köszönnek el iskolába menő társaiktól.

- **A gyerekek név-, és születésnapjának megünneplése** - folyamatos

Az ünnepeket köszöntése csoportonként történik. Dallal és verssel köszöntjük őket, apró ajándékokkal kedveskedünk nekik. Az ünneplő gyermek süteménnyel és üdítővel, gyümölcscsel kínálja meg társait.

Nemzeti ünnepeink

- **Március 15.**

A gyerekek kokárdával a kabátjukon érkeznek az óvodába. A községünk parkjában lévő emlékműhez szoktunk zászlókat festeni és kitűzni a gyerekekkel közösen. Igyekszünk az ünnep hangulatát megteremteni, indulókkal, versekkel, dalokkal, dekorációval, saját kezűleg készített ajándékokkal.

- **Október 23.** Az iskola meghívására a pedagógusaink néhányan képviselik az intézményünket a Nemzeti ünnep alkalmából rendezett iskolai megemlékezésen. Óvodásaink a Kulcsi Büszkeségpont Emlékparkba saját készítésű zászlóikat tűzik.

Zöld ünnepek, jeles napok

A jeles napok megünneplése kiváló lehetőség arra, hogy felkeltsük a gyermekek érdeklődését a környezet- és természetvédelem iránt, illetve megtanítsuk őket az idős emberek tiszteletére, igényt ébresszünk bennük a kultúra iránt. Ezzel hozzájárulhatunk az óvodások társadalmi, és környezeti tudatának alakuláshoz. Óvodánkban az alábbi jeles napokat ünnepeljük meg, minden évben az elfogadott éves munkatervben leírtaknak megfelelően.

- a népmese napja – szeptember 30.
- állatok világnapja-október 4.
- idősek világnapja- október 11.
- víz világnapja-március 22.
- színházi világnap – március 27.
- Föld napja – április 22.
- madarak és fák napja- május 10.

Egyéb rendezvények

- Szülői Szervezet bálja – április. A Szülői Szervezet tagjai az óvoda dolgozóival, és a szülőkkel együttműködve, 3 évente, zenés játékonysági bált szerveznek, egy nagyobb volumenű cél elérése érdekében. A szülők és az óvoda dolgozói fáradságot nem ismerve dolgoznak a rendezvény sikeréért.
- Gyermekelemlések – évente több alkalommal Bábszínházi, és zenés előadásokkal igyekszünk színesíteni a gyermekek óvodai életét.

BOLDOG ÓVODA PROGRAM

Nevelőtestületünk 2017/2018-as nevelési év végén megpályázta és elnyerte a „Boldog Óvoda” elismerő cím megszerzését.

Vállaltuk, hogy minimum 1 óvodai csoportban a 2018/19 -es nevelési évben bevezetésre kerül a Jobb Veled a Világ Alapítvány által indított Boldogságóra program. Első évben a Micimackó és a Nyuszi csoport csatlakozott hivatalosan is a Programhoz, 1 fő óvodapedagógus pedig elvégezte az Alapítvány által szervezett 30 órás felkészítő kurzust is.

Kiemelt feladatunk a 3-6 éves gyermekek korosztályában módszertani segítség, új ötletek befogadása a boldogságra való képesség erősítésére, kibontakoztatására. Pozitív énkép kialakítása, a feladatok, játékok segítségével a szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaink tiszteletének erősítése. Egy optimista, bizakodó életszemlélet alakítása, derűs, vidám hangulatú mindennapok biztosítása. A szeretetteljes, vidám légkör nagyban hozzájárul a gyermekek pozitív pszichés fejlődéséhez, ezáltal kihat egészségükre, szomatikus fejlődésükre egyaránt.

Célok:

Az életben nap, mint nap problémák, kihívások elé kerülnek gyermekeink is, melyeket elkerülni nem tudunk, nem is szükséges. A gyermekeket meg kell tanítanunk az eléjük kerülő élethelyzetek minél könnyebb megoldására. Életszemlélet alakítása ez, mely iránymutatást adhat a pozitív, gördülékenyebb megoldási lehetőségek előhívására, megfogalmazására. A gyermekek magabiztossága, bizalma, lelki egészsége nagyobb esélyt teremthet a problémák stressz mentes, hatékonyabb kezelésére.

A Boldogságóra Program 10 egymásra épülő témából áll, s ezek fokozatosan tárják a csoport, gyermekek elé a boldogság sokféle lehetőségeit, területeit, az arra való törekvés feltételeit.

Témakörök:

- Boldogságfokozó hála
- Optimizmus gyakorlása
- Társas kapcsolatok gyakorlása
- Boldogító jó cselekedetek
- Célok kitűzése és elérése
- Megküzdési stratégiák
- Apró örömek élvezetek
- Megbocsátás
- Testmozgás
- Fenntartható boldogság

Csoportunkban rendszeresen (napi szinten) alkalmazunk a programhoz igen hasonló játékos feladatokat. A gyermekekkel beszélgető-kör alkalmával érzékenyítő gyakorlatokat végzünk, mely magában foglalja az egymásra és önmagunkra való odafigyelést, egymás mondanivalójának tiszteletben tartását, meghallgatását. Beszélgetés során, aki igényli, hangot adhat véleményének, megoszthatja gondolatait, melyekre reagálhatunk. Ezzel a gyermekek megtapasztalják, hogy bátran beszélhetnek bármiről, lehet véleményük, élményeiket (akár vidám, akár szomorú) meghallgatjuk, megbeszéljük. Továbbá gyermekek empátiás képességét erősítve, biztatjuk, vagy épp együtt örülünk az elhangzottaknak. Nagy gondot fordítunk ezen alkalmakkor a testi kontaktus közösségformáló erejének is. Egy-egy érintést, ölelést, kedves gesztust adunk tovább folyamatosan az utánuk következő gyermeknek. Így megtanulják elsajátítani a szeretet fogadásának, továbbadásának képességét egyaránt.

Csatlakoztunk a programhoz, mivel:

Úgy gondoljuk, a program egyszerű lehetőséget biztosít új ötletek, módszertani támogatás biztosítására, hiszen a fent említett, már működő csoportgyakorlat előhírnökeként szolgál a Boldogságprogram megvalósításához.

Tapasztalataink azt mutatják, a pozitív megerősítés nagy hatással van a gyermekek önismeretének fejlődésére, társas kapcsolataira, azok elmélyítésére, valamint az egészséges lelki fejlődésük biztosítására.

A gyermekek iránymutatást kaphatnak annak megsegítésére, hogy a mindennapokban, élethelyzetekben könnyebben boldoguljanak.

A program jótekonnyan hat a csoport-szellem, a „mi-tudat” alakulására, erősítésére.

Minden gyermeknek joga van boldognak lenni, minél könnyebben kezelni a különböző helyzeteket, s a gyermekkorban beivódott minták maximálisan kihatnak felnőttkori életükre is.

Feladatok:

Legalább havi egy órában, tíz hónapon keresztül:

A feladatokat gyermek közeli, játékos és legfőképp vidám keretek között alkalmazzuk, melyek a boldogságfokozó gyakorlatokat alkalmazva fejlesztik a kisgyermekek pozitív életszemléletét, gondolkodását.

A feladatok differenciáltan, korcsoportonként, illetve a gyermekcsoport adott képességeit figyelembe véve kerülnek feldolgozásra.

A feladatokat az óvodás gyermek élettani igényeinek megfelelően komplex formában kínáljuk fel. Az egész hónap során, az adott helyzettől, vagy igénytől függően a mindennapi tevékenységeinkbe, kezdeményezéseinkbe, mozgásfejlesztésbe beillesztjük a Boldogságóra gyakorlatait, legyen ez ének-zene, környezeti nevelés, mesélés-verselés, vagy akár kézműves tevékenység. Heti rendünk rugalmas, így ez maximálisan megvalósítható.

Törekszünk minél több helyszín bevonásával megvalósítani a gyakorlatokat.

Vállaltuk, hogy a 2018/2019. nevelési évben mind a két csoport számára a cím elnyerésével járó Boldogságóra szakmai könyvcsomag felhasználásával tartunk Boldogságórát, valamint a Boldogság Intézmény által havonta meghatározott feladatokat elvégezzük. Intézményünk, a csoportok és az óvoda közösségi oldalán is kommunikáltuk a program alakulását, eredményességét. Azóta is használjuk a „boldogság órák”, a pozitív pszichológia tapasztalatait a napi munkánkban.

Legitimációs záradék

Készítette: A Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete

Dátum:

.....

főigazgató

Ph

A Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde módosított pedagógiai programjában foglaltakkal, a biztosított véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta, és a dokumentumról szakmai véleményt alkotott az intézményben működő (valamennyi) szakmai munkaközösség.

Dátum:

.....

szakmai munkaközösség-vezető(k)

A Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde módosított pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatban az óvoda nevelőmunkát segítő alkalmazottai a tájékoztatást megkapták.

Dátum:

.....

a nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében

A Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde módosított pedagógiai
programjáról a biztosított jogok alapján a szülői közösség a tájékoztatást megkapta.

Dátum:

.....

a szülői közösség nevében

Az óvoda nevelőtestülete a pedagógiai programot magasabb jogszabályban biztosított jogai
alapján, át nem ruházható jogkörében döntési hatáskörében/2025. (...) számú
határozatával elfogadta .

Dátum:

.....

a nevelőtestület nevében

Az óvoda főigazgatója és nevelőtestülete által elfogadott módosított pedagógiai programot az
intézmény fenntartója magasabb jogszabályban meghatározott döntési hatáskörében
...../2025. (.....) határozatszámom JÓVÁHAGYTA.

Dátum:

.....

Kulcs Község Önkormányzata nevében

Ph.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde módosított Pedagógiai Programja

2025-ben készült.

Érvényessége:

A fenntartó jóváhagyását követően a kihirdetés napján 2025.lép életbe és

visszavonásig érvényes.

Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik ahatározatszámom jóváhagyott Pedagógiai Program.

A Pedagógiai Program megvalósításának területi hatálya:

- ✓ vonatkozik az óvoda területére
- ✓ valamint az óvoda által szervezett- a Pedagógiai Program megvalósításához

kapcsolódó- óvodán kívüli programok helyszínére

A Pedagógiai Program megvalósításának személyi hatálya:

- ✓ vonatkozik az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre

- ✓ valamint az óvodával megbízási szerződést kötött gyógypedagógusra és logopédusra
- ✓ továbbá azon személyekre, akik az intézményekkel jogviszonyban nem állnak, de részt

vesznek a feladatainak megvalósításában

A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata:

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

MELLÉKLETEK

1.sz. MELLÉKLET- A

JEGYZÉK

a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

Jelenleg a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. sz. melléklete és az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott eszköz- és felszerelésjegyzék (szakmai anyagként az Oktatási Hivatal honlapján található meg) határozza meg azokat a kötelező (minimális) eszközöket és felszereléseket, továbbá helyiségeket, amelyekkel a nevelési-oktatási intézményeknek rendelkezniük kell. Ezeket az előírásokat az alapító okiratban, szakmai alapidokumentumban meghatározott tevékenységhez igazodva biztosítani kell, függetlenül attól, hogy ki a fenntartó.

Az óvoda mint a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye és a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolakezdésig biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az intézménynek pedagógiai programja megvalósításához azonban rendelkeznie kell a szükséges tárgyi feltételekkel. Így például az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretüknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését.

Az óvodától elvárt, hogy lehetővé tegye a gyermekek mozgás- és játékigényének kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni.

Hogy melyek a biztosítandó eszközök, felszerelések, 2020. szeptember 1-jéig csak a fent hivatkozott Rendelet 2. számú melléklete szabályozta. Legutóbbi módosításakor azonban ez a jegyzék leszűkült, ma már csak kötelező (minimális) **helyiségeket**, valamint **az egészség- és munkavédelmi eszközöket** találjuk benne.

2020. szeptember elsejétől az **eszközjegyzékre** a Rendelet 161. § (3) bekezdésének a) pontját kell irányadónak tekinteni. Eszerint azokat a kötelező eszközöket és felszereléseket, amelyekkel a nevelési-oktatási intézményeknek az alapító

okiratban/szakmai alapdokumentumban meghatározott tevékenységhez rendelkezniük kell, így különösen:

- az óvodai helyiségek bútorzatát és egyéb berendezési tárgyait,
- a tisztálkodási és egyéb felszereléseket,
- a foglalkoztatottak munkavégzéséhez szükséges eszközöket,
- a nevelőmunkát segítő játékokat és egyéb eszközöket, valamint
- a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének további speciális eszközeit

az **oktatásért felelős miniszter által meghatározott kötelező (minimális) felszerelési jegyzék tartalmazza, amelyet az oktatásért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján tesz közzé azzal, hogy biztosítja a módosítások visszakereshetőségét.**

A kötelező (minimális) felszerelési jegyzék módosítása, továbbá új felszerelés bevezetése esetén, a honlapon történő közzététel és a követelmény hatálybalépése között **legalább 30 nap felkészülési időt kell biztosítani.** Vagyis a dátumozott (visszakereshető) változtatásokat 30 napon belül le kell követnie az intézményeknek.

A nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) felszereléseiről szóló jegyzék elérhetősége az Oktatási Hivatal honlapján található:

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/Tanevkezdes2020/VIII_2997_2_2021_2.sz.melleklet.pdf

2.sz. MELLÉKLET:

KULCSI SZÁZHOLDAS PAGONY ÓVODA ÉS BÖLCSSŐDE

Egészségfejlesztési program

Az egészségfejlesztési program az alábbi jogszabályok felhasználásával készült:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény

1. BEVEZETÉS

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszthető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza.

A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermekek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. A mindennapos működés során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.

Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarat, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Az egészség e három jellemzője, megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával.

Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk- egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok az alábbi területekre terjednek ki:

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapi mozgás, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi és környezeti higiéné

A teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenció programokba.

Testi és lelki egészség

Az óvodára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az óvoda segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek egészségi állapotát javítják. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésre és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Alapelvek, célok

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti -, környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programunkkal a szülők és környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

2. Hagyományaink:

Környezetünk megismerésének és óvásának igényét, óvodai hagyományait tudatosan alakítjuk a gyermekekben a tevékenységeken és a rendszeres környezetvédelmi tevékenykedtetés során is.

- Évente kétszer papír hulladékgyűjtést szervezünk,
- A külső környezetünk alakítására az udvarunkra, illetve a virágtartó ládáinkba tavasszal, virágültetést szervezünk.
- A belső környezet alakításában, a csoportszobában a csoportok lehetőségeinek figyelembe vételével élsarkok berendezésére, akvárium halak tartására van lehetőségünk.
- A Víz Napja, Föld napja és Madarak Fák Napja, Állatok Világnapja programokba való bekapcsolódás egész éves tevékenykedtetést jelent a gyermekek számára.

- Óvodásaink testi- lelki fejlődésének megalapozására a családdal szorosan együttműködve szervezzük az egészségnevelő és prevenció munkánkat.
- Hetente vitamin- napokat tartunk a szülők segítségével.
- Ősszel egészséghetet szervezünk a gyermekeknek és a családoknak, mely során az egészséges táplálkozást támogatva zöldség és gyümölcsalátákat készítünk a szülők támogatásával.
- Minden év novemberének harmadik csütörtöke a „Ne gyújts rá!” világnap. A nagycsoportos gyermekeknek dohányzás megelőzési óvodai program alapján foglalkozásokat szervezünk melyben a dohányzás ártalmairól, az egészséges tiszta levegő fontosságáról beszélünk. A megelőzés egyik leghatékonyabb formája, hogy a gyermekek olyan információ birtokába jussanak, amelyek alapján a dohányzást helytelenítő attitűd alakulhat ki.

A mozgás és a sport megszerettetése is központi feladatunk. A gyermek heti rendezvényeinken is mindig helyet kapnak a játékos sport délelőttök, sorversenyek.

Céljaink megvalósítása érdekében lehetőségeinkhez mérten élünk a pályázati lehetőségekkel.

Humán erőforrások:

A nevelő testület elfogadja, és magáénak vallja az egészséges életvitelre és környezetbarát gondolkodásra nevelés alapelveit. Az óvodapedagógus feladata, hogy segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne.

Nevelési célunk, hogy az óvodáskorú gyerekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermekeket körülvevő felnőttek, a szülő, a pedagógus, a dajka példája elengedhetetlen.

Az egészségnevelést segítő külső szakemberek

gyermekorvos	Dr Földi Ágnes
védőnők	Danka Edit, Radnó-Kovács Zita
logopédus	minden tanévben változhat, jelenleg Alexi Ágota

Tárgyi feltételek:

Intézményünkben 2024. szeptember 1-től 7 csoport működik 2 külön épületben. 5 óvodás csoport a székhelyen (Kulcs, Óvoda utca 1.) és 2 bölcsődei csoport a telephelyen: (Kulcs, Óvoda utca 2.).

Csoportszobáink tiszták, esztétikusak, a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő minden terem, öltöző, mosdó. Felszereltségük jónak mondható, anyagi lehetőségeinkhez mérten folyamatosan fejlesztjük azokat.

Tárgyi eszközök, játékok, szemléltető és szakmai eszközök, tekintetében óvodánk közepesen felszerelt. Rendelkezésre áll az előírt eszköz, ill. felszerelés, ami a pedagógiai program végrehajtásához szükséges.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon igyekszünk folyamatosan alakítani, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen testméreteinek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé tegye mozgás-és játékihívásuk kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül.

2. A KÖRNYEZETI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, CÉLOK HOSSZÚ TÁVÚ CÉLJAINK

Rendszerszemléletre nevelés elve

Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

Természet és társadalom harmóniájának elve

(Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés)

Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Fenntarthatóság elve

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

Testi- lelki egészség elve

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény.

Társas készségek fejlesztésének elve (tolerancia és segítő életmód) Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős- tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Alakuljanak ki gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.

Foglalkozásközi integráció elve

Legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására

RÖVID TÁVÚ CÉLJAINK

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus munkakörnyezet kialakítása és védelme.
- Környezettudatos magatartásformák kialakítása
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatása.
- Helyes napirend és életrend kialakítása.
- Az étkezési kultúra fejlesztése, az egészséges táplálkozás szorgalmazása.
- A szabadidőhasznos eltöltése.
- Testi-lelki egészségvédelem a gyermekek és dolgozók körében

3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS FELADATATAI

- I. Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- II. Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
- III. Szociohigiénés egészségfejlesztés

I. Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

Általános cél és feladat:

A szomatikus nevelés felöleli a test, a szervezet megismerésére, és megismertetésére vonatkozó nevelési feladatot, mint az egészség megvédésének, a tudatos egészségvédő magatartás ismereti alapját, továbbá a mentálhigiénét és a mozgásszokások alakítását.

Óvodai nevelésünk megvalósítja az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazottakat, valamint felöleli a gyermek egészségvédelmét, egészségfejlesztését, az élet és a testi épség megőrzését.

A szomatikus nevelés területei

- személyi higiénia fejlesztése
- környezeti higiénia fejlesztése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a betegségek megelőzésére nevelés
- napi rendszeres testmozgás, testedzés
- balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

Személyi higiénia fejlesztése:

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC-használatát és a WC-papír használatát.

Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásának alakítását, valamint ruházat higiénáját, tárolási feladatait.

Célunk: a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme

Feladatunk: az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, ágynemű.

A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott szekrény (polc), ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott.

Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, szappantartóval (folyékony szappanadagolóval), körömkefével.

A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek-méretű WC, melyekben függönyökkel oldjuk meg az intimitást.

A gyermekek számára biztosított orrtörüléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk.

A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége, melyhez a jellel ellátott poharakat elérhető magasságban helyezük el.

Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiénias szabályok betartására

Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Célunk a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladatunk az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása.

Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

A feltételek biztosítása:

Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk. A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók.

Az eszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük.

A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét.

Gondoskodunk a helyiségek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról.

A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény.

Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.

Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk. A játszótéri elemek rendszeres felülvizsgálatáról gondoskodunk. Az udvari homokozót időközönként felújítjuk, a

homokot évente cseréljük. Napi rendszerességgel frissítéséről a dajkák vagy közmunkás udvaros gondoskodik. Lehetőségeinkhez mérten a homokozó árnyékolását megoldjuk.

Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése előírja, hogy a gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésben, az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Az élettani szükségletnek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás- egészségügyi előírások kidolgozása az OÉTI feladata. Az OÉTI elkészítette a táplálkozástudomány mai állásának megfelelő táplálkozás, a rendszeres étkezést biztosító, szervezett ételmezési ellátásra vonatkozó ajánlást. Az ajánlás hatálya kiterjed valamennyi közétkeztetést nyújtó szervre. A köz étkeztetők feladata ezen ajánlás szerint az élettani energia- és tápanyagigényeknek megfelelő összetételű és jellegű táplálék biztosítása.

Kulcs község önkormányzati fenntartású óvodája a miénk, ahol jelenleg a HPM Plus Kft Martonvásár biztosítja az étkezést. Kiszállítás után óvodánk tálalókonyhájában történik meg az adagolás és a tálalás előkészítése.

Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait- így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk, hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladatunk a megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység.

További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.

A feltételek biztosítása:

A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.

A feltálat ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket.

Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal.

Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportokban.

A különleges, illetve diétás étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a főzőkonyhával történő egyeztetésekkel megoldjuk, fokozott figyelemmel kísérjük (1-es típusú diabéteszes gyermek, tejérzékeny, lisztérzékeny, mogyoró allergiás stb.) gyermekek étkezését.

Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást.

Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira,

Táplálkozási rendellenesség –túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvónői feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkeendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladatunk ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A feltételek biztosítása:

A minden gyermek számára biztosítjuk a jellel ellátott egyéni tisztálkodási eszközöket (törölköző, fogkefe, fogmosó pohár, fésű) melyek tisztításáról, fertőtlenítéséről rendszeresen, szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk, elhasználódás esetén gondoskodunk pótlásukról (pl. fogkefe.)

A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést.

Szezonális fertőző betegségek megelőzésére- a szülők segítségével - vitaminban gazdag zöldségeket és gyümölcsöket biztosítunk, hangsúlyozzuk ezek fogyasztásának fontosságát.

Ebben az időszakban a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkeendőhasználat, fertőtlenítés... stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgáshoz szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra.

Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön.

A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük.

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével, indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be (pl. fejtetvesség)

A mindennapi mozgás megvalósítása

A modern kor és az azzal együtt járó technológiák a felnővekvő nemzedéket mozgásszegény életmódra kényszerítik. A fizikai teljesítmény romlása hosszú távon a szellemi képességek hanyatlásához vezethet. Ennek megakadályozása, a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében óvodánk biztosítja a mindennapi mozgást. A mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életünket átszövi. A mozgásos versengések során a gyermekek átélik a sikert és a kudarcot egyaránt. Így tanulják ezek kezelését is. A közös örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolataik is kiszélesednek. E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelést.

Célunk a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladatunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése.

A feltételek biztosítása:

A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk.

Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése.

A mindennapos mozgás szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük. Lehetőség szerint szabadban szervezzük ezeket a tevékenységeket, és legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével.

Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására. Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta padló. Figyelemmel fordulunk a betegségből lábadozó, gyenge fizikumú gyerekek foglalkoztatására, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre.

A mozgásos játékok fejlesztik:

- a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, mint erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés,
- kedvezően befolyásolják a gyermekek teljesítő képességét,
- felerősítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatékonyságát,

Az egészségfejlesztő testmozgás hatékonysága érdekében az alábbi egészségügyi és pedagógiai szempontok figyelembe vétele szükséges a konkrét feladatok megszervezése során:

- Lehetőség szerint minden gyerek minden nap vegyen részt a szervezett mozgásban
- Az eltérő adottságú gyerekek számára is jelentsen sikerélményt a testmozgás (pozitív megerősítés)
- Érvényesüljön a sport személyiség és közösségfejlesztő hatása
- A testmozgás az életkori sajátosságok figyelembe vételével játékos, táncos elemeket is tartalmazzon
- A mindennapi mozgás az életminőség javítását szolgálja
- A napi tevékenység részeként 10-20 perces frissítő mozgás a szabadban
- Tudatos, a nagymozgások, finomotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére, a tér mozgásos megismerésére irányuló mozgások
- Kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztése
- A prevenciós torna biztosítása
- A mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése
- Szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe

Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Gyermekebalesetnek minősül minden olyan baleset, ami akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll. A gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről történő

gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

Célunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció

A feltételek biztosítása:

Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük a z óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.

Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van.

Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik olló, tű, kés, villa-.

A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk.

Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.

Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról.

Ez minden óvodai dolgozó kötelessége!

Minden feladat ellátási helyen megbízott, képzett elsősegélynyújtó személy dolgozik, és biztosított az óvodai elsősegélynyújtó alapfelszerelés.

Az óvoda, és az óvodapedagógus feladatai:

- A 20/2012. (VIII.31.) rendelet 168. §-a rögzíti, hogy a nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek, tanulók felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira.
- Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejleszteni kell a gyermek, a tanuló biztonságra törekvő viselkedését.
- Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt értesíteni kell.
- Az óvoda alapidokumentumaiban rögzíteni kell az intézményi védő, óvó előírásokat.
- A nevelési-oktatási intézményben bekövetkezett tanuló- és gyermekbaleseteket nyilván kell tartani. A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló- és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni.
- Az óvodának lehetővé kell tenni a szülői szervezet, közösség részvételét a gyermekbalesetek kivizsgálásában.
- Az intézménynek meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

II. Pszichohigiénés egészségfejlesztés

A testi, lelki mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermekek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A Nkt.62.§ (1) bekezdés g) pontja értelmében a pedagógus kötelessége, hogy a gyermek testi- lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében megtegyen minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő- és szükség esetén más szakemberek- bevonásával.

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiéniájának megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Általános cél olyan személyiség szerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) pszichoszociális egyensúlyra törekszik.

Feladata a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségtulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, a harmonikus társkapcsolatok és az empátiás készség alakítását.

A pszichohigiénés egészségfejlesztés területei

- Egészséges életvezetés
- Stresszelhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Érzelmi nevelés

Egészséges életvezetés

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti. Célunk, megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladatunk az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

A feltételek biztosítása:

Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen.

A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét. A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára.

Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió)

Minden adódó lehetőséget kihasználunk, mellyel a családi életre nevelést segítjük elő, így a családi munkamegosztás fontosságára, az apai és anyai hivatás szépségét emeljük ki.

Stressz-elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk az idegrendszeri,- lelki egészségvédelem.

Feladatunk a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz -hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz- hatások kompenzációja.

A feltételek biztosítása:

- Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak.
- Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény.
- Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sűrűtést és a várakozást.
- A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót.
- Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelvek:

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás, vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Figyelembe kell venni ennek megítélésénél, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja –nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához

vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére.

Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények).

Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyerek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog-és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk. A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megelégedettségét szolgálja.

Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy késztetése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás formájában, -a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek, vagy előadások, megnyilvánulások formájában.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket.

Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget.

Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.

- A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős személyéről (óvodavezető), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel. A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny".

Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezletek en megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

Egészségre káros szokások mellőzése

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének.

Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

- szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével, stb. párhuzamosan.

Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és véleménynyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (leburnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.), értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, "talponállók", ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkérmények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjú teremben tartózkodni, hogyan védekezhünk ellene (szabadlevegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

Érzelmi nevelés

Az óvodás korú gyermek jellemző tulajdonsága, a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodai élet során biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk állandó értékrendünk megteremtésével az elvárt érzelmi, erkölcsi és közösségi normáknak megfelelő személyiségjegyek, viselkedési formák kialakítása.

Feladatunk a gyermek képességeinek fejlesztésével optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása. A szeretet, a tisztelet közvetítésével érzelmi biztonság megteremtése, mely elősegíti az önbizalom, a pozitív én-kép kialakulását.

A feltételek biztosítása:

Kiemelt feladatunk a gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése, csoportba történő integrációja.

Különös gonddal figyelünk a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyerekek beilleszkedésére.

A csoportban történő alkalmazkodás képességének fejlesztése fontos feladat, ilyen az egészségvédő, szabálykövető magatartás, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó viselkedés kialakítása, az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, az udvarias viselkedés, az együttműködés elfogadása.

Teljes óvodai nevelésünket áthatja a gyermek-felnőtt tiszteletre épülő bizalmas, tapintatos és elfogadó viselkedése és a szeretet.

Törekvésünk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatban is jelen legyenek ezek az értékek.

III. Szociohigiénés egészségfejlesztés

A szociohigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélés közös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk, hogy a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben együttműködésbe való részvételre nevelje.

Feladatunk, hogy zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

A szociohigiénés egészségfejlesztés területei:

- Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés
- Egészségpropaganda

Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés

Célunk a gyerekek közösségbe való befogadása, egyenértékű emberként való elfogadása, szeretetteljes együttműködésben való óvodai légkör megteremtése.

Az óvodai integrált nevelés célja, hogy az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján a 3-7 éves integrálható fogyatékos vagy szociális hátránnyal küzdő gyerekek számára a normál óvodai nevelés során részükre folyamatos és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett a gyermeki jogokat gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre éretté váljanak.

Feladatunk az óvodapedagógus részéről a másságnak a gyermekközösség irányába történő elfogadtatása, minden gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérüléseire tekintet nélkül!

Az óvodai nevelés azon fogyatékos gyermekek részére nyújt adekvát fejlesztési lehetőséget, akik önkiszolgálásra képesek, fogyatékoságuk olyan mértékű, hogy a közösségi nevelés feltételei között a beilleszkedésre képesek, ismereteik, jártasságaik, készségeik fejleszthetők.

A feltételek biztosítása:

Biztosítjuk a biztonságos, szeretetteljes légkört, és az önérvényesítés helyes szabályainak kialakításán túl az egymáshoz való alkalmazkodás helyes módját következetesen betartjuk.

Törekszünk arra, hogy a szervezett óvodai programokban minden gyermek hasonló jogokkal vehessen részt, ennek segítése minden óvodapedagógus feladata.

A törvényben megfogalmazottak szerint nyitottak vagyunk az integráló nevelés feladataira, intézményünk objektív lehetőségeit szem előtt tartva.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségére számítunk.

Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevételének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata.

A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség-védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata.

Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: dohányzás, drog, alkoholizmus elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb ...).

Célunk a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

Feladatunk modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása, egészségpropaganda a szülők körében- az egészségesebb választására való törekvés képességének fejlesztése.

4. RENDSZERES EGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLATOK, SZŰRÉSEK

A gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezése az intézményvezető feladata az SZMSZ –ben leírtak alapján. Lehetőség szerint évente kétszer fogászati és általános szűrővizsgálat megszervezése javasolt

Legitimációs záradék

Hatályba lépés dátuma: 2025. szeptember 1.	
Azonosító: 029934	főigazgató: Rendné Pocsai Izabella
LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁS	
Elfogadta: a Kulcsi Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete aszámú határozatával a Nevelőtestület nevében	Vélemény nyilvánítók: a Szülői szervezet nevében:
Egyetértését kinyilvánító: Képviselő testület.....2025(.....) számú határozata értelmében A fenntartó működtető nevében Jobb Gyula Polgármester Jóváhagyta Rendné Pocsai Izabella főigazgató Ph	
Verzió szám: 1/2025módosított változat A dokumentum jellege: nyilvános	Készült: 3/1 eredeti példány Iktató szám:/2025